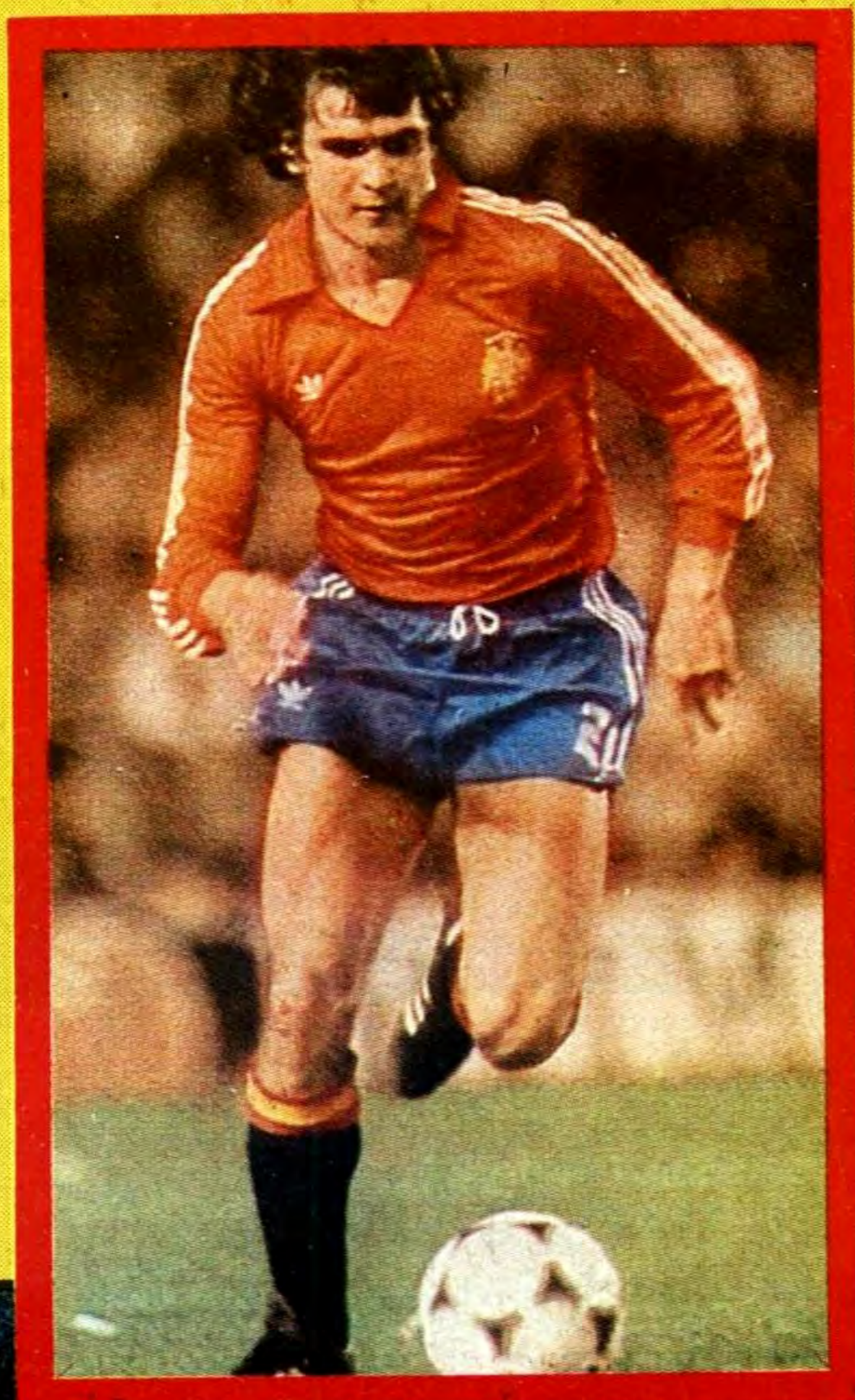

LABDARÚGÁS

XXVIII. ÉVFOLYAM 6. SZÁM 1982. JÚNIUS ÁRA 12,50 FORINT

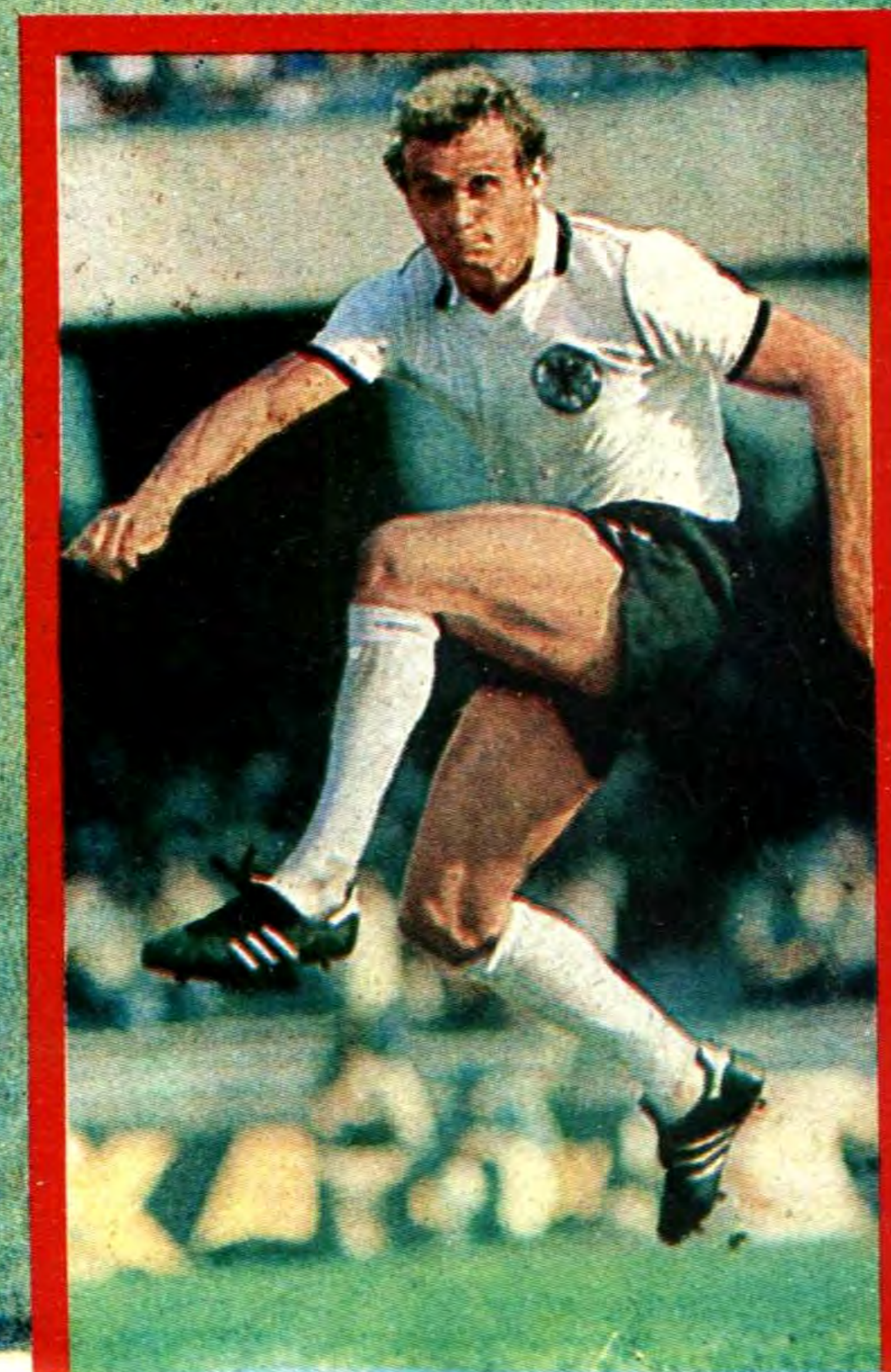
HÁRMAN A „NAGYOK" KÖZÜL

SOCRATES
A brazil karmester

CAMACHO
Spanyolország

BRIEGEL
NSZK

Mundial '82

Kép a megnyitóról: 10 ezer színes ballon a stadion fölött

A háborúra spekulálók és az enyhülés híveinek világméretű mérkőzése idején, káprázatos ünnepség keretében nyitották meg Barcelona pompás stadionjában a BÉKE ÉS BARÁTSÁG négyévenként ismétlődő nagy fesztiválját, a MUNDIAL-t.

Ahogyan a hófehérbe öltözött, örömtől sugárzó fiatal emberek ezrei ott lenn a zöld gyepen, ütemes zene hangjaira kialakították a béke jelképét, a fehér galamb széttárt szárnyai alatt ott éreztük az egész világot, pedig csak 24 nemzet küldhette el legjobbjait Spanyolországba, hogy nemes küzdelemben, nem ellenségek, hanem ellenfelek módjára mérkőzzenek meg egymással.

Ez a Mundial ebben a mai, feszültségekkel terhes világban jelkép: ilyen és csakis ilyen szellemű mérkőzésekre kíváncsi a világ, amely inkább a labda döngésére, mint gyilkoló fegyverek dörgésére kíváncsi.

S ha ezekben a hetekben széles e világon tízszerte több adásidőt kap a labdarúgás, az nem baj, mert a béke és a barátság követei most Barcelonából, Madridból, Elchéből, Alicanteből és máshonnan küldik üzenetüket: mi itt küzdünk, ti odaháza harcoljatok azért, hogy négy év múlva Kolumbiában újra találkozhassunk, mert a Mundiál feltétele a béke...

Az első felvonás

Rövidfilm a világbajnokságról

A nyitó mérkőzést a megszokott nagy érdeklődéssel várta a világ, hiszen az mindig ünnepi hangulatot áraszt. Mi, magyarok kettőzött figyelemmel kísértük a nyitány minden pillanatát, mert csoportbeli nagy riválisaink, *Argentína* és *Belgium* került szembe egymással. Így hát mire elérkezett a nagy találkozások ideje, már nem volt ismeretlen számunkra.

Hazánkban Argentína kapta a nagyobb bizalmat, nyilván az ismert okok miatt: ők a legutóbbi világbajnokok; négy éve tőlük is vereséget szenvedtünk; az ő játékosuk a 8 millió dolláros Maradona.

Belgium megérdemelten, biztosan győzte le őket nagyszerű mérkőzésen, amelyen a dél-amerikaiak csillogtatták ugyan technikájukat, anélkül azonban, hogy a kapura túlságosan veszélyesek lettek volna. A belgák viszont bemutatták, miképpen lehet a biztonságos területvédelemmel egyrészt megakadályozni a gólt, másrészt pedig: hogyan kell jól szervezett kontratámadások útján veszélyes helyzeteket teremteni és gólt lőni.

A belgák azért nyertek többek között, mert nem akadt gyenge pontjuk, és volt három-négy kimagasló teljesítmény — a hátvéd Gerets például játszott középpályást, szélsőt, mikor, mire volt szükség —, ezzel szemben a tetszetős futballt játszó Argentinoknak ezen a mérkőzésen nem volt 8 milliós Maradonájuk...

Favoritok döntetlenje

Az I. csoportban Olaszország és Lengyelország kapta a legtöbb szavaza-

Vandenbergh a Mundial első gólját lövi Fillol kapujába. Belgium–Argentina 1-0
MTI Külföldi Képszolgálat – LVB

mutatja: öreg kapus nem vén kapus. Nos, nem mutatta meg, mert ehhez néhány bombalövés szükségeltetett volna. Ezekkel a lengyelek adósak maradtak.

Remek mérkőzés

A sevillai stadion nézői remek küzdelemnek lehettek tanúi az akár döntőnek is beillő Brazília—Szovjetunió mérkőzésen. Az első félidő alapjában véve kiegyenlítettebb volt, ha a brazilok valamivel többet birtokolták is a labdát. A szovjet csapat szervezett hátsó játékból gyors ellentámadásokra vállalkozott, s ezekből akadtak is helyzetei. A szovjet vezetés után a második félidőre nagyobb sebességre kapcsoltak a brazilok; ha kellett, az egész csapat támadott, ha kellett — egyre ritkábban, mert a szovjetek csak a védekezéssel törődtek vezetésük tudatában — a kapus kivételével mindenki részt vett a támadásban. *Socrates* — az egész csapat irányító egyénisége — pompás felsősarkos gólját a káprázatos Daszajev sem védhette — abszolút úr volt, s amikor a balszélső *Eder* védhetetlen lövéssel szerezte meg a győztes gólt, általános volt a vélemény, hogy — különösen a második félidő alapján — a háromszoros világbajnok megérdemelten nyert. Sokan mondják, hogy hibát követett el a szovjet csapat amikor kizárólag a védekezésre állt be. Ám azt figyelmen kívül hagyják, hogy kénytelen volt ezt tenni, mert az ellenállhatatlan brazil támadásszövés erre rákényszerítette.

Erre nem számítottunk

Mindannyian tudtuk, hogy Salvador ellen győzni kell: továbbjutásunkra

Kempes akcióban. Balról a földön Millecamps, jobbról Vercauteren
MTI Külföldi Képszolgálat – LVB

...t a továbbjutásra, így hát mindenki nagy küzdelmet, jó mérkőzést várt.

A jóslatok azonban csak félig váltak be: az első félóra után már egyre markánsabban rajzolódtak ki a döntetlen körvonalai. Ilyen eredmény ugyanis mindkét csapat számára megnyugtatónak tűnt, hiszen a másik két részt vevő közül tulajdonképpen csak Peru lehet veszélyes, Kamerun viszont csak amolyan negyedik... Ez a valószínűnek tűnő értékelés különösen a második félidőben látszott nyilvánvalónak, amikor mindkét csapat arra fordította a legnagyobb figyelmet, hogy ne kapjon gólt.

Egy kicsit sajnáltuk kissé az olasz kapust. Zoff ugyanis azt nyilatkozta még az indulás előtt, hogy a 100. válogatott mérkőzésén a lengyelek ellen meg-

Socrates kiegyenlítő gólja. A levegőben úszó Daszajev nem védheti a felső sarokba tartó labdát. Brazília–Szovjetunió 2-1

Mariner az angolok harmadik gólját lövi. Anglia–Franciaország 3-1

DIEGO MARADONA

csak így lehet remény. Nem hiába hangoztatta Mészöly Kálmán: „Csak a győzelem elfogadható."

Reméltük, hogy győzni fogunk, de hogy ilyen arányban, az mindenkit meglepett, azután, hogy az előkészületi mérkőzések egyikén sem volt sem az egyéni teljesítmény, sem a csapatjáték megnyugtató. Így hát nem csoda, ha megalapozott bizalom helyett inkább kis szorongással bocsátottuk útra fiainkat.

Az idegeket megnyugtató két gól hamar megszületett, s a csapat mind felszabadultabban játszhatott *Salvador* ellen, s már az első negyedóra elteltével egy nagyarányú győzelem körvonalai bontakoztak ki az *elchei* stadionban, mert különösen a meg-megújuló támadásokban voltak fiaink ellenállhatatlanok. Ennek a játéknak már „fazonja" volt, — ahogyan nálunk mondani szokás, ha a csapat tudja mit akar, s azt meg is valósítja. A válogatott nem a késő őszi és idei tavaszi arcát mutatta, hanem azt, amely a selejtezőkbeli óriási sikert tükrözte. A 10 gól többsége *Fazekas, Nyilasi, Kiss, Szentes, Tóth, Pölöskei* jóvoltából, mintha a Mundial *szépségversenyére* készült volna.

Erre a gólzáporos bemutatkozásra — valljuk be őszintén — senki nem számított, ezért volt olyan önfeledt az öröm a mérkőzés végét jelző hármas sípszó után. Azt azonban ezekben a pillanatokban sem felejtettük el, hogy hátsó alakzataink jó néhányszor zavarba jöttek, s ha *Mészáros* nem áll feladata magaslatán, nemcsak egy gólt kaphattunk volna a VB-mezőny nagyon mérsékelt képességű csapatától. Tíz gól a VB-n azonban az 10 gól, nagy szenzáció, kell és lehet örvendezni, lelkesedni, de ugyanakkor a jövőbe is tekinteni, mert *Argentína* és *Belgium* — nem *Salvador*. S jó, hogy ezt minden játékos és szurkoló tudja . . . E gondolatok jegyében vártuk június 15-én este a következő feladatokat.

Ez volt az első magyar gól: a 4. percben Nyilasi fejeli. Magyarország–Salvador 10-1

NYILASI TIBOR
munkában

LITTBARSKI,
az NSZK
válogatott
csapatának
legfiatalabbja,
jól
mutatkozott be
a csatársor
bal szélén

PETROVICS,
a jugoszláv
válogatott
jobb oldali
középpályása

A „statiszták" főszerepben

Sokat, nagyon sokat vitatkoztak arról, érdemes volt-e huszonnégyre emelni a döntő mezőnyének létszámát? Sokan, nagyon sokan hangoztatták szerte a világban, főleg Európában, hogy a létszámemelés felhígulással jár. A selejtezőkben sokkal jobb csapatok estek ki Európában és Dél-Amerikában is, mint amilyeneknek az új területi elosztás révén sikerült a döntőbe jutniuk.

Mikor e sorokat papírra vetjük, tulajdonképpen a nagy „előadás" első felvonása sem ért véget, még nem dőlt el, hogyan fest a legjobb *tizenkettők* csoportja. Annyit azonban már most meg lehet állapítani, hogy az úgynevezett kicsiket kár volt oly kevés bizalommal fogadni. A „statiszták" jó néhány mérkőzésen főszereplővé léptek elő. Igaz, Salvador és *Új-Zéland* könnyűnek találtatott a bemutatkozáskor, de a többiek többsége nemcsak feladta a leckét a nagyoknak, hanem azt sikerrel oldotta meg!

Ki hitte volna, hogy a sétagaloppnak szánt NSZK—Algéria találkozón nem *Rummenigge*, hanem az algíri *Belloumi* lesz a mérkőzés hőse, s a kétszeszeres világbajnok vereséggel kezdi a spanyolországi kirándulást.

Akadt-e ugyan olyan vakmerő a világon, aki arra gondolt, hogy a *hondurasi Zeleya* 7. percben lőtt góljára a *spanyol Ufarte* csak a 65. percben tud válaszolni ajándékba kapott 11-esből? És a favoritként kezelt házigazda a biztos győzelem helyett, csak egy szegény döntetlennel kezdhet harcolni aranyéremért...

A *csehszlovákok* rendkívül boldogan vették tudomásul, hogy *Kuvait* válogatottjával kezdhettek. Nem túl jól indult számukra a játék: az olajosok egyenrangúaknak bizonyultak, s a volt *Európa-bajnok* csak a 22. percben szerezte meg a vezetést Panenka jóvoltából 11-esből. Kuvait nem adta meg magát, sőt... Gyorsabban, tetszetősebben játszott, és az 58. percben *Faisal Ali Al-Dakhil* kiegyenlített.

Hogy lesz-e folytatása a „kicsik' 'e meglepetés-hullámának, az természetesen ma még nem tudható. Ha igen, az már nem lesz meglepetés! Annyi azonban bizonyos, ha a következő, 1986-os VB-re ugyanők, esetleg a harmadik világ más csapatai jutnak a döntő 24-es mezőnyébe, már egészen más érzésekkel fogadja majd őket a labdarúgó világ.

Arconada, a spanyolok kapusa kiöklözi a labdát. Baloldalt Gomez. Spanyolország–Jugoszlávia 2-1

A vitatott, majd visszavont gól miatt néhány percre félbeszakadt Franciaország–Kuvait (4-1) mérkőzésen, a kuvaiti labdarúgó-szövetség elnöke Fahd Al Ahmed újságírókkal, rendezőkkel és rendőrökkel vitatkozik

Trevor Francis, az egyre jobb formába lendülő angol csatár így örvend a csehszlovákok elleni góljának. Anglia–Csehszlovákia 2-0

Spanyolország–Jugoszlávia 2-1. Kezdetben a jugoszlávok jobbnak látszottak. Ivan Gudelj pompás fejessel küldte a labdát a hálóba (fehérben, balról a második)

Telefotó – MTI Külföldi Képszolgálat

Argentin lecke és az összefüggések

Amikor örömmel és megelégedéssel kommentáltuk a Salvador elleni VB-világrekordnak számító, kétszámjegyű győzelmünket, kimondtuk azt, amit a labdarúgás minden ismerője tud, hogy: „Argentína és Belgium nem Salvador" — nem tettünk mást, mint óvtuk a könnyen lelkesedőket a légvárak építésétől.

Mégis megrázott kicsit bennünket az az este, amikor válogatott csapatunknak a világbajnok *Argentínával, Maradona* (sokan lebecsülték őt a belgák elleni szürkébb teljesítménye után, mint erről egyik mai cikkünk is tanúskodik), *Ardiles, Passarella, Kempes* és a többiek csapatával kellett megvívnia a továbbjutásért folyó küzdelemben.

Nem azért lepődtünk meg, mintha feltétlen győzelmet vártunk volna — erre legfeljebb csak *„a labda kerek"* teoria alapján lehetett esélyünk —, hanem azért, mert az erre utaló előjelek ellenére sem hittük, hogy ezen a mérkőzésen *csak* olyan szerepe lesz csapatunknak, mint amilyen a valóságban lett!

A május elején véget ért tavaszi bajnoki idényre visszapillantva emlékeztettünk arra, hogy a válogatott keret tagjainak többsége messze elmaradt attól a teljesítménytől, amelynek alapján bekerült a keretbe. S arra is utaltunk, hogy az őszi, téli és tavaszi előkészületi mérkőzéseken nem sok biztatót tapasztaltunk.

Szinte csak titokban reménykedtünk abban, hogy a VB időszakára majd belelendülnek, ekkorra időzítik a jó formát, felnőnek a feladatokhoz, egyesek túl is szárnyalják önmagukat.

A 10-1-es bemutatkozás — függetlenül attól, hogy milyen erőt képvisel Salvador — reményt keltő volt.

Ilyen kezdés után ugrásszerűen megnőtt azok száma, akik további jó szereplést vártak, különösen azért is, mert a megnyitó mérkőzésen Argentína teljesen megérdemelt vereséget szenvedett Belgiumtól.

Az emberek ennek ellenére jól tudták, hogy a világbajnok legyőzése esetleges formahanyatlásuk ellenére sem egyszerű dolog (s tőlük kikapni nem szégyen), mégsem számított senki sem arra, hogy ilyen vereséget szenved csapatunk. Nem is a vereség aránya a riasztó, hanem az, hogy egy teljesen arc nélküli csapat próbálkozott a

Bertoni az első gólt rúgja. Balról: Garaba, Nyilasi, Maradona, Bálint és Sallai. Argentina–Magyarország 4-1
Telefotó – MTI Külföldi Képszolgálat

taktikailag tökéletesen felépített, kiemelkedő képességű labdarúgókkal teletűzdelt, igazi együttessel szemben.

A mi 10-1-es gárdánkból csak *Mészáros* (a mezőny egyik legjobbja), *Pölöskei* s talán *Garaba* emlékeztetett a három nappal korábbi, VB gól világrekordos játékunkra. Az akkori tervszerű elgondolásokat, az önbizalmat egyszerűen elfújta szél. A tervszerűtlenségben még a kétségtelenül megmutatkozott lelkesedés, akarás, elszántság is görcsbe, olykor szabálytalanságba merevedett. Mondjuk meg kereken, csak ritka alkalmakkor lehetett a mi csapatunk játékában a tudatosságot felfedezni, s azt, hogy egy megindult akció úgy fut végig a pályán, ahogyan azt elképzelik, s az valamilyen módon be is fejeződik.

Néhány órával e mérkőzés után önkéntelenül felmerül a kérdés: vajon idehaza, a játékosnevelés folyamatában jól funkcionál-e a kiválasztás, a továbbképzés. Amikor már a labdarúgó a hazai élvonalba került, majd amikor elkövetkezik a beérés időszaka, akkor helyesen ítéljük-e meg a játékosok képességét. Vajon nem esünk-e abba a hibába, hogy egyeseket túlértékelünk, másokat nem veszünk észre. Vajon nem *Törőcsik*nek volt-e igaza, aki a Labdarúgásnak tett egyik megnyilatkozásában azt mondta: ő azért kelt sokszor csalódást, mert *sokkal többet várnak tőle, mint amennyire képes.*

Mindannyian tudjuk, a mindenkori szövetségi kapitány csak azok közül választhat, akik a magyar labdarúgás élvonalában szerepelnek.

Hazafelé menet a mi bajnoki mérkőzéseinkről, sokszor nyugtalanít bennünket a kérdés: nem lehetséges az, hogy az NB II-ben vagy még lejjebb: a területi vagy megyei bajnokságokban olyanok is szerepelnek, akiknek inkább az NB I-ben lenne a helyük?

Nem lehetséges az, hogy akiknek az lenne a feladata, hogy felfedezzék az élvonal számára a tehetségeket, nem tudják hol kell keresni és megtalálni őket?

Ha most egyesekben felmerül a kérdés, hogy miért éppen Maradonáék ürügyén meditálunk mindezekről, könnyű válaszolnunk: azért mert most és itt tűnik ki igazán, menynyire lemaradtunk a világ élvonalától, amelyben valamikor a vezető szerepek egyikét játszottuk.

S ebben a lemaradásban nemcsak az foglaltatik, hogy az utánpótlás nevelés korszerű folyamatában tele vagyunk nehézségekkel, hanem az is, hogy a már meglévő értékeinkkel sem túlságosan jól gazdálkodunk: nem hozzuk fel őket megfelelő számban és gyorsasággal.

Hadd fejezzük be mindezt azzal, hogy a csatát vesztett csapat játékosait továbbra is tiszteljük, becsüljük és szeretjük, s azt kívánjuk, további pályafutásuk során próbálják gazdagítani játékukat azokkal az elemekkel, amelyeket a győztesnél felfedeztek. Mert sokszor a vereségből többet lehet tanulni, mint a győzelemből...

De jó is lenne, ha az Argentínától tanultakból már Belgium ellen is számot adnának fiaink...

Ardiles védhetetlen gólt lő Mészáros kapujába. Balról: Mészáros, Tóth és Ardiles. Argentína–Magyarország 4-1
MTI Külföldi Képszolgálat – Petrovits László felvétele

Közel a győzelemhez

Ez a gól akadályozta meg továbbjutásunkat. Czerniatinski lövése nyomán száll a labda, Mészáros nem tudta védeni. Magyaroszág—Belgium 1-1 Telefotó – MTI Külföldi Képszolgálat

Szép és izgalmas este volt ez a Magyarország—Belgium döntő találkozó és mi jóval közelebb álltunk a győzelemhez, mint az a belga együttes, amely foggal-körömmel harcolva döntetlent csikart ki, s csoportelsőként került a legjobb 12 közé.

A Mundial első szakaszát általában, de a mi csoportunkban különösen a kedélyek viharos hullámzása jellemezte attól a pillanattól kezdve, hogy elindult a pettyes több hetes útjára.

A meglepetéssel végződött *belga—argentin* találkozó után a mi utunk hallatlanul nehéznek látszott a legjobb 12 felé. Aztán mikor először pályára léptünk, s 10-ig meg sem állva, valóságos gól divatbemutatót tartottunk, már nem is látszott olyan elérhetetlennek a cél. Az ellen az Argentína ellen, amelyet a *vörös ördögök* reálisan legyőztek, úgymond, nekünk a VB gólrekorderreknek is lehet keresni valónk, ha csak annyira képesek, mint a nyitó meccsen.

Aztán jött az 1-4, s e 90 perc után szinte minden a ködbe veszni látszott, hiszen a belgák félelmetesnek tűntek, itt künn Spanyolországban azt számítgatták, vajon a mi *tizünk* után ők *mennyire* javítják a gólcsúcsot. Mint ismeretes, a csúcsjavítást nemcsak hogy elfújta a szél, de *Geretsék* egyetlen keserves góllal mentették meg a két pontot. Mi pedig most már megint reménykedhettünk: ha *Coulemans* és társai csak ilyen csatárjátékra képesek, ha a védelmüket Rodriguezék annyira meg tudták zavarni, ha hasonló lesz a hadrendjük ellenünk is, akkor a *Belgium—Magyarország* háromesélyes.

Nagy kérdés volt persze, hogy a mieinket — a csapatot és a szakmai vezetést az a bizonyos 1-4 mennyire rázta meg — még ha az argentinok a magára talált és ellenállhatatlanná vált Maradona vezérletével vívták is ki.

Nos, június 22-én este a Magyarország—Belgium találkozó — ezt a tévén a fél világ láthatta — igazolta, hogy a magyarok házatáján nem siránkozással töltötték el a közbeeső néhány napot. E rövid idő alatt a vezetés szinte csodát művelt: lelket öntött a társaságba és egy lelkes, küzdőképes, önbizalmat tükröző, fegyelmezett, összeforrt gárdát küldhetett az *elchei stadion* gyepére, a kitűzött célnak megfelelő legszerencsésebb összeállításban. A csapat végül is bátran játszva felülmúlta önmagát.

Ez a csapat — sokkal erősebb ellenféllel szemben — a mezőnymunkában, támadásban és védekezésben túltett még a gólrekordos csapatjátékán is. Nemcsak a támadásban volt számos esetben megállíthatatlan, hanem már a védőmunkában sem követte el azokat a feltűnő hibákat, amelyeknek Salvador ellen tanúi lehettünk, s amelyek még kirívóbban jelentkeztek az 1-4 alkalmával.

Amikor a 27. percben *Varga* ellenállhatatlanul tört fel a megszerzett labdával, s védhetetlenül bombázta be a világbajnokság egyik legjobb kapusa, *Pfaff* hálójába — ez a gól tulajdonképpen nem is volt váratlan, már vagy 10 perce érett...

Hogy miért nem sikerült végül is győznünk, s miért kellett ezzel az ugyancsak nagyon értékes döntetlennel megelégednünk, annak az az oka, hogy a sokszor megtapsolt támadásaink befejezésekor, sem a kombinációkban végig vezetőszerepet betöltő *Pölöskei*, *Fazekas* és *Müller*, sem pedig a több nagy lehetőség elé került *Nyilasi*, *Kiss* és *Törőcsik* nem volt elég higgadt és határozott, amikor pedig már csupán egy jó fejesre vagy helyezett lövésre lett volna szükség.

Hangsúlyozni szeretnénk, ezen a mérkőzésen tulajdonképpen a mezőnymunkában alig lehetett gyengeséget felfedezni. Ebben többen felül is múlták szereplésükhöz fűzött várakozást. Egymást követték például *Varga* és *Kerekes* mindig jóütemű közbelépései, szerelései, gyors és általában pontos indításai, pedig nagy nevekkel szemben kellett helytállaniok. Amit pedig *Martos művelt*, az egyenesen élményszámba ment. Ő egyszemélyben csatár, középpályás, beállós és szélsőhátvéd volt — mikor — mire volt szükség. Az ő nevüket azért emeljük ki, mert szinte az utolsó pillanatban kerültek a csapatba.

Az Argentína elleni csatavesztés ürügyén utaltunk labdarúgásunk fogyatékosságaira, s azok lehetséges okaira. E nagyszerű játék ellenére sem szabad azokat figyelmen kívül hagyni, de egy-két tanulságot azért le lehet máris vonni. Például azt, hogy ha a játékosok felfokozott akaraterővel, erkölcsi tudattal és nagy-nagy játékfegyelemmel lépnek a pályára, akkor — de csak akkor — képesek felkészültségüknek, tudásuknak megfelelő teljesítményt nyújtani. Mindez ezen a nagyfontosságú találkozón így történt, s ennek tudható be, hogy a kezdettől nagy esélyesnek tartott belgák örülhetnek a döntetlennek.

Ezt a mérkőzést már olyan hőfokon játszották fiaink, mint a selejtezők tavalyi győztes találkozóit, s jobban szerepeltek, mint a legutóbbi VB-n, négy évvel ezelőtt Argentínában, ahol egyetlen pontot sem sikerült szerezniök.

SZTÁRPARÁDÉ

Több mint egy fél évszázada annak, hogy 1930-ban Uruguayban bekerült a sportágak történelemkönyvébe a labdarúgás legnagyobb ünnepe, a Mundial, hogy négyévenként alkalom legyen a világ legjobbjainak találkozójára.

A történelem azóta csak egyszer szólt közbe, de akkor alaposan, s a világ eddigi legpusztítóbb háborúja miatt, a harmadik világbajnokságot csak 1950-ben követte a negyedik, amikor még nem mindenütt gyógyultak be a sebek, s emiatt számos kiváló együttes volt kénytelen távol maradni.

Most, hogy 24-re emelkedett a döntő mezőnyében részt vevők száma, s hogy immár más földrészek is felsorakoztak Európa és Dél-Amerika mellé, s már nem megy kuriózumszámba a harmadik világ megjelenése, elmondhatjuk, hogy Spanyolországban találkozik az egész futballvilág.

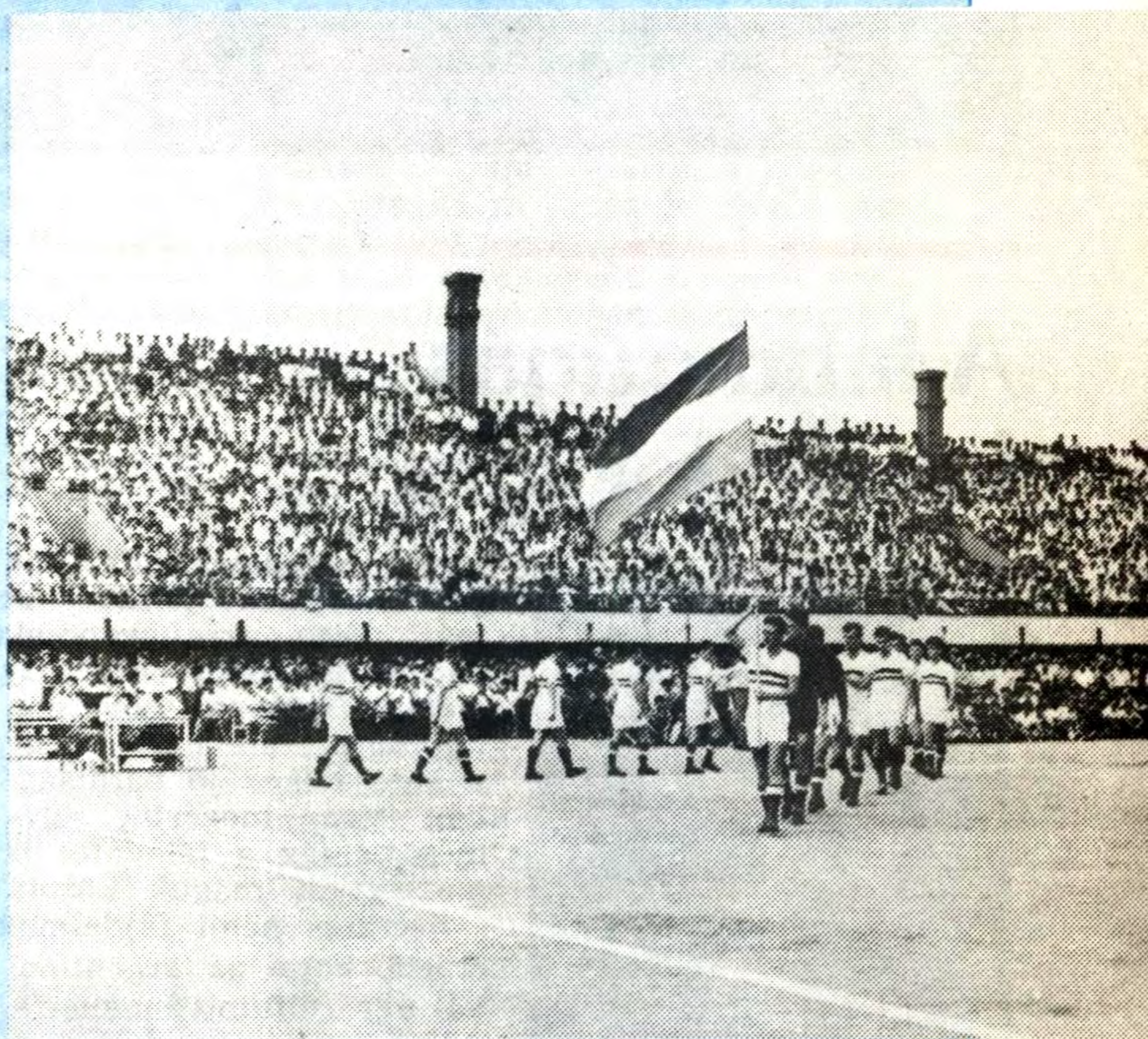
Ott lesznek nemzeti színeikben azok, akik kiemelkedő képességeikkel millióknak és millióknak szereztek felejthetetlen élményeket azzal, hogy ezt a csodálatos játékot a művészet rangjára emelték, s példát mutattak azoknak a labdarúgóknak, akik hasonló magasságokba szeretnének emelkedni.

A futball világszínpada mai legkiválóbb művészei közül itt bemutatunk 17 nagyságot, akik minden bizonnyal meghatározói lesznek a labdarúgás fejlődésirányának még akkor is, ha nem mindegyikük jut el a döntőig. Mert oda csak két csapat érhet el, ketten az egyenlők, vagy csaknem egyenlők közül.

S ha feltenné valaki a kérdést, nincs-e elfogultság abban, hogy 17 közé odasoroltuk Mészáros Ferencet és Nyilasi Tibort is, nyugodtan válaszolhatjuk: szó sincs ilyesmiről, mert ez a két fiú idehaza és külföldön is igazolta, ott a helyük azok között, akik ezúttal is maradandó élményekben részesíthetik a világ szurkolóit.

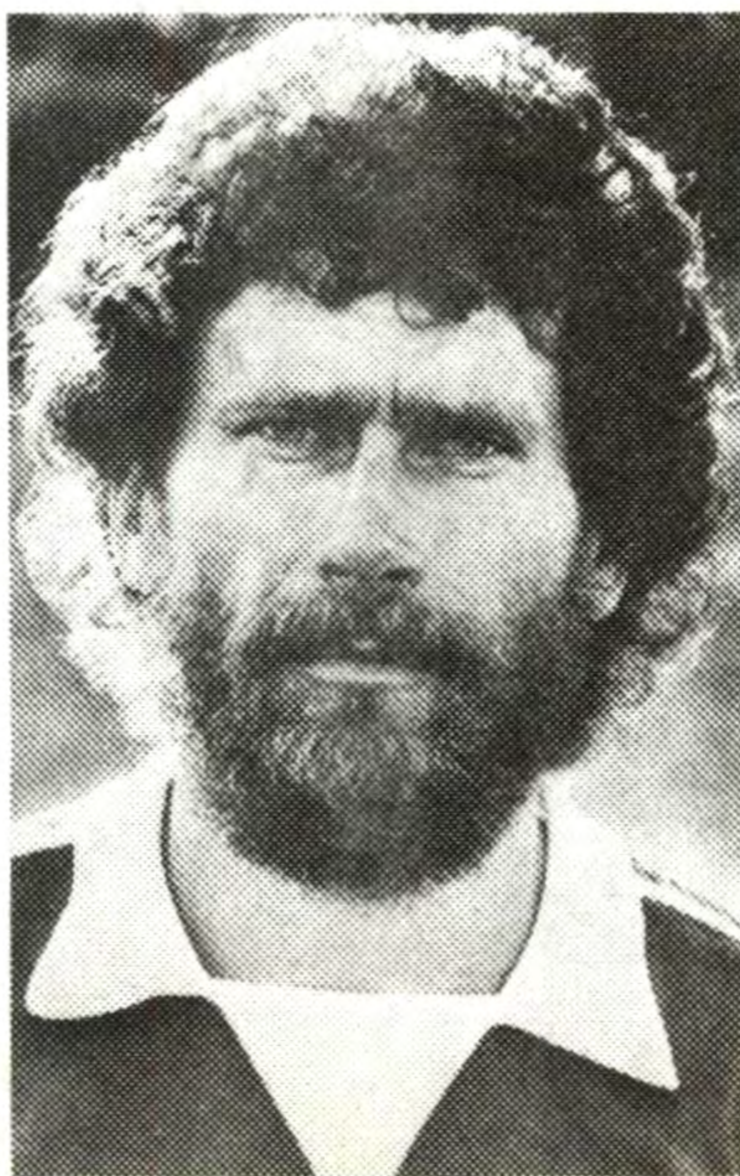
A bemutatandók listája természetesen nem teljes, nem is lehet az, hiszen lehetnek eltérők a vélemények arról, hogy valóban „ki a jobb": Maradona vagy Rummenigge, Platini vagy Zico, Zoff vagy Mészáros és így tovább... Mert a mi szurkolói szerencsénk, hogy a fociban nem e g y legjobb van, hanem s o k, aszerint, hogy a szépségekért lelkendező vágyaink kitől, vagy kiktől nyernek kielégülést, kit, kiket zárunk szívünkbe.

TIZENHETEN A VILÁG LEGJOBBJAI KÖZÜL

Ez a felvétel az első VB megnyitójáról készült Montevideo stadionjában. Fischer Mór, a magyar labdarúgás egykori külügyminisztere hozta magával 1930-ban.

Győzni minden áron

Paul Breitner egyszer már volt világbajnok. Az 1974-es VB-n bal szélső hátvédet játszott az NSZK győztes csapatában. Az 1951-ben született játékos akkor még zöldfülűnek számított. Mégis a mérkőzés egyik hőse lett. A döntőn ugyanis — Hollandia ellen — 0-1-es állásnál 11-eshez jutott az NSZK. Az idegfeszítő helyzetben Breitner a legnagyobb nyugalommal tette le a labdát a 11-es pontra, majd könyörtelenül a hálóba vágta. A győztes gólt azután ki más is lőhette volna, mint Gerd Müller.

Egyszeribe sztár lett, tetszett neki a publicitás. Tudta, annál nagyobb a hírnév, minél inkább megveti — látszólag. Felcsapott maoistának, fitymálva lemondott a válogatottságról, a Real Madridhoz szerződött, onnan visszavásároltatta magát az Eintracht Braunschweig mecénásával, ahol természetesen úgy viselkedett, mintha az egész csapat az ő zsoldosa lenne. Végül lehiggadt, és visszatért Münchenbe.

Breitner ma az NSZK — és természetesen az F. C. Bayern München — egyik kulcsembere. A másik Rummenigge. Talán úgy egészítik ki egymást, mint Beckenbauer és Gerd Müller a fénykorukban. Az „összjáték" (képletesen) talán még jobb is közöttük. Rummenigge a válogatott kapitánya, vagyis Breitner „főnöke". (Szerepe volt abban, hogy „tékozló fiú" megtért.) A Bayern csapatában viszont Breitner a kapitány, s Rummeniggének kell alkalmazkodnia. Ez persze ugyancsak formalitás. A nyugatnémet sportújságírók tavaly Breitnert választották az év legjobb labdarúgójának.

Az a játékos, aki az egész pályát küzdőterének tekinti. Jobbszélsőként volt ifjúsági válogatott. Balhátvédként világbajnok. Középpályásként játszott a Realban és most a Bayernben. Ha a küzdő játékos szobrát megmintáznák, Breitnernek kellene modellt ülnie. De ahogy ismerjük, akkor is szaladgálna — a műteremben.

Az egykori aranylabdás

Oleg Blohint, a bajnok, Dinamo Kijev válogatott csatárát így lehetne röviden jellemezni: gyorsasága a régi, helyezkedése kitűnő, mindig talál helyet, hogy középpályás társait átadásai jó pozícióban találják, remekül cselez. S még egy fontos jellemző: kitűnően lő. Ha jó napot fog ki, nem lehet feltartóztatni. A szakvezetők és a szurkolók azonban főleg amiatt bosszankodnak, annak ellenére, hogy jól lő, mégis nagyon sok helyzetet kihagy. Képes öt lépésről kapu fölé bombázni, vagy két lépésről a kapusba lőni, hogy aztán néhány perccel később hasonló helyzetből már védhetetlen gólt lőjön. Olykor 25 m-ről is betalál a felső sarokba. Nem véletlen, hogy tavaly a legeredményesebb szovjet gólgyárosok listáján az élre került, megdöntötte, s azóta alaposan túlszárnyalta Ponomarjov, a Torpedo Moszkva egykori csatárának negyedszázados rekordját.

Az 1975. évi aranylabdás csatár további nagy erénye: az ellenfél védelmének szétzilálása, s ezzel a kedvező gólszerzési lehetőség megteremtése társai számára. Gyorsasága mellett szívóssága is rendkívüli. Küzd a labdáért, s nem restelli, ha a szükség úgy kívánja, hogy a védelmének is segítsen. Nem szereti ellenben a szoros őrzést (emlékezzünk, amikor Martos mellett úgyszólván labdába sem rúgott). Térre van szüksége, hogy érvényesítse gyorsaságát, technikai tudását.

A labdarúgás brazil doktora

A brazil futball doktor futballistája eléggé későn, 23 éves korában kezdett foglalkozni a labdarúgással, mivel előtte egyetemi tanulmányai vették el minden idejét. Amikor azután kézhez kapta diplomáját — speciális ortopéd sebész —, viharos gyorsasággal kezdte behozni a lemaradást. Előbb a Corinthiansban, pályafutásának második klubjában. Különösen intelligens játékával hívta fel magára a figyelmet. Ha nála volt a labda, társai szinte kötelezően elfogadták helyzetmegoldásait, s ahogyan múlt az idő, mindezt már el is várták tőle. S így van ez ma is. A Corinthiansban és a válogatottban egyaránt — bár itt vetélytársat jelent számára *Zico*, aki ugyancsak karmesteri babérokra pályázik. Santana szövetségi kapitány szerencséje, hogy a két játékos jó barátságban van, megértik egymást, s így a feladatot is megosztják maguk között.

Socrates némi fájdalmat érzett, hogy az argentínai VB úgy „elfutott" mellette, de hamar vigasztalódott, hiszen a következő években, 1979-ben és 1980-ban őt választották a szakírók Brazília legjobb játékosának. Magas termetével — 1,90 méter — kiemelkedik a mezőnyből, de persze nemcsak így véteti magát észre, hanem okos, a helyzeteket mindig körültekintően átlátó, a legjobb megoldásokat „kiagyaló" és az eredményességre törő játékával is.

Neve fogalom ma Brazíliában, de az egész délamerikai kontinensen. Magánéletéről nem sokat beszélnek, igaz nem is ad rá okot. Futballozik, de nem feledkezik meg hivatásáról sem. Tanulmányozza annak szakirodalmát, lépést akar tartani ugyanis az orvostudomány haladásával. Egyáltalán nem titkolja, hogy futballpályafutásának a befejeztével, a gyógyítás szolgálatába áll.

A századik előtt

— Ha minden igaz és semmi sem jön közbe, úgy június 14-én a lengyelek elleni első világbajnoki mérkőzésen századszor védem majd válogatott csapatunk kapuját! ... — nyilatkozta a minap Lipcsében *Dino Zoff*, kilencvennyolcadik fellépése után. A kilencvenkilencedikre, a svájciak elleni mérkőzésen kerülhet sor, majd valóban a századik következik Vigóban. Ez Zoff második vágya. Az első, a Juve újabb, huszadik bajnoksága időközben már beteljesült. Az Udinéből még négy évtizede Torinóba került kiváló kapus hálója ebben a bajnoki idényben is csupán tizennégy alkalommal rezdült meg, nagyszerű teljesítménnyel járult az újabb bajnoksághoz. Különben is számtalan rekord fűződik az immár negyvenéves kapus nevéhez. Legnevezetesebbként még az 1974-es világbajnokságot megelőző időszakban tizenkét egymást követő válogatott mérkőzésen nem kapott gólt, azaz 1080 percen át maradt érintetlen a hálója. Azután a világbajnoki döntő nyitányán, a müncheni olimpiai stadionban a gól nélküli első félidő után a messzi Haiti szigetérő érkezett fürge lábú ***Emmanuel Sanon*** faképnél hagyta az olasz védelmet és lövésével szemben még Dino Zoff is tehetetlen volt. Zoff rekordját megszakító gól előnyös szerződést jelentett Sanon számára, bár még a Bundesliga második osztályában sem tudta megállni a helyét. Nevét is régen elfelejtették, de Zoff még mindig biztos kézzel őrzi az olasz kaput. „Nincsenek különösebb terveim — mondotta a közelmúltban. — Védek, amíg jól megy, amíg a válogatottban és a klubban számítanak rám. Az életkor nem érdekes, a teljesítmény alapján állítják az embert a csapat legfelelősebb posztjára, ahol egyébként minden hiba végzetes ... Ha azután egyszer megköszönik a szereplésemet, jó szívvel, boldogan búcsúzom, hiszen a futballtól nagyon sok szép élményt kaptam ..." Arra a kérdésre, hogy melyik volt a legszebb, a legemlékezetesebb, így válaszolt: „Mindenképpen az 1968-as Európa-bajnokság döntője, amikor a megismételt mérkőzésen sikerült legyőznünk Jugoszlávia csapatát."

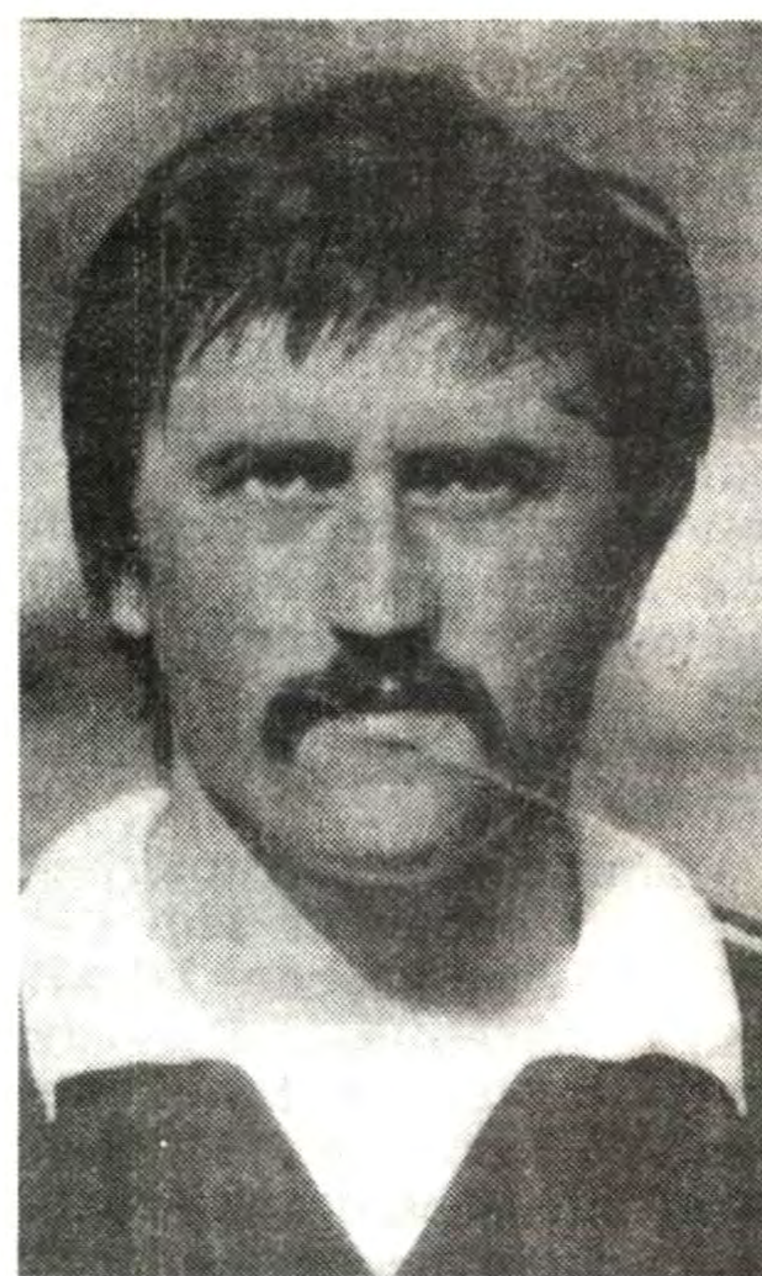
Pablito

Ha valaki nagyon várta az elmúlt két év „lejártát", az *Paolo Rossi*, a Juventus csatára volt. Az emlékezetes totóbotrányból kifolyólag kapta az eltiltást, s bár ezalatt is edzett csapatában, barátságos mérkőzéseken is játszott, egyáltalán nem volt mindegy az érdekeltek számára, sikerül-e magát formában tartani, majd az elérkező időben segítségére lenni csapatának és a válogatottnak. Április 29-én már véget ért számára a sportéletből való kirekesztés. Már ott volt azon a mérkőzésen, amelyen a Juventus Catanzaróban az 1-0-ás győzelemmel 20. bajnoki címét nyerte el.

Rossit — akit rajongói Pablitónak neveznek —, most minden idegszálával megcsorbított hírnevét akarja „tisztára" köszörülni. Még csak 26 éves, van rá ideje, bár az évek gyorsan múlnak, s az elvesztegetett időt egyre nehezebb behozni. Rossi 1978-ban a futballvilág egyik nagy felfedezettje volt. Milliók csodálták az azzurri válogatott játékát, benne Rossi villogását, olyan társak mellett, mint *Bettega, Causio, Antognoni* és mások. Érdekes, bármi is volt Rossival, az olasz szövetségi kapitány *Enzo Bearzot* mindig úgy beszélt róla, mintha állandóan a körükben tartózkodna. Egy pillanatra sem volt hajlandó lemondani arról, hogy „Pablito" esetleg ne legyen ott Spanyolországban. Ismételten hangoztatta: „Rossival nem lesz semmi baj. Nem kell attól félni, hogy nem tud beilleszkedni az együttesbe. Ő akkor tudja hozni magát, amikor éppen akarja. Egy dologra kell csak nagyon vigyáznia: mindig idejében lakatot tenni a szájára...

Rossi megszenvedte a két évet, az intő szavakat biztosan megfogadja, hiszen elege volt a „bűnhődésből"...

A szabadrúgások mestere

Antonin Panenka, 1948. VI. 2-án született, 230 bajnoki mérkőzést játszott a prágai Bohemians csapatában, ötvenöt alkalommal szerepelt a válogatottban. Jelenleg a bécsi Rapid egyik erőssége, s a bajnoki cím megszerzéséhez segítette együttesét. Panenka 1973-ban jutott szóhoz először a válogatottban Skóciában. A rendkívül technikás, kitűnő rúgótechnikával rendelkező középpályás nem titkolja, hogy mindezt kitartó edzésekkel, szorgalmával szerezte meg.

— A labda ott volt mindig a lábamnál. Játszottam vele még akkor is, amikor az iskolából hazamentem — emlékszik vissza. — Délutánonként a srácokkal gyakran órákig csupán falnak rugdostuk a labdát, a pontosságra törekedtünk. A falat azért használtuk, mert a labda azonnal visszapattant. A későbbiek során sokat gyakoroltam külön is bal lábbal, mert gyengébb volt, mint a másik. A szabadrúgásokból is, jobbal több gólt szereztem. Hogy mikor gyakorlom ezeket? Hol edzés előtt, hol utána, de elmulasztani nem szoktam.

Panenka kezdettől fogva középpályásként szerepelt, mert a futás soha nem volt erőssége. Lát a pályán, kitűnő helyzetbe tudja hozni társait.

Az egyik élménybeszámoló során megkérdezték, mik a gyengéi? A kiváló labdarúgó kertelés nélkül kijelentette, hogy van sok. A legnagyobb gondot az erőnlét okozza, lassú a rajtja, gyenge a fejjátéka, a védekezésben való részvétele.

Panenka a szabadrúgások mestere, finoman tudja a labdát átnyesni a sorfal fölött. De megtréfálta a kapusokat trükkös tizenegyeseivel is. A labdarúgás kedvelői előtt ismeretes, a belgrádi Európa-bajnokságon az NSZK elleni döntőben büntetőrúgásokra került sor. Panenka utolsónak állt a fehér pontra elhelyezett labdához, lefektette Maiert, s a kapu közepébe nyeste a pöttyöst. Ugyanezt a trükköt alkalmazta Pozsonyban a franciák ellen is — változatlan sikerrel.

A csodakapus névrokona

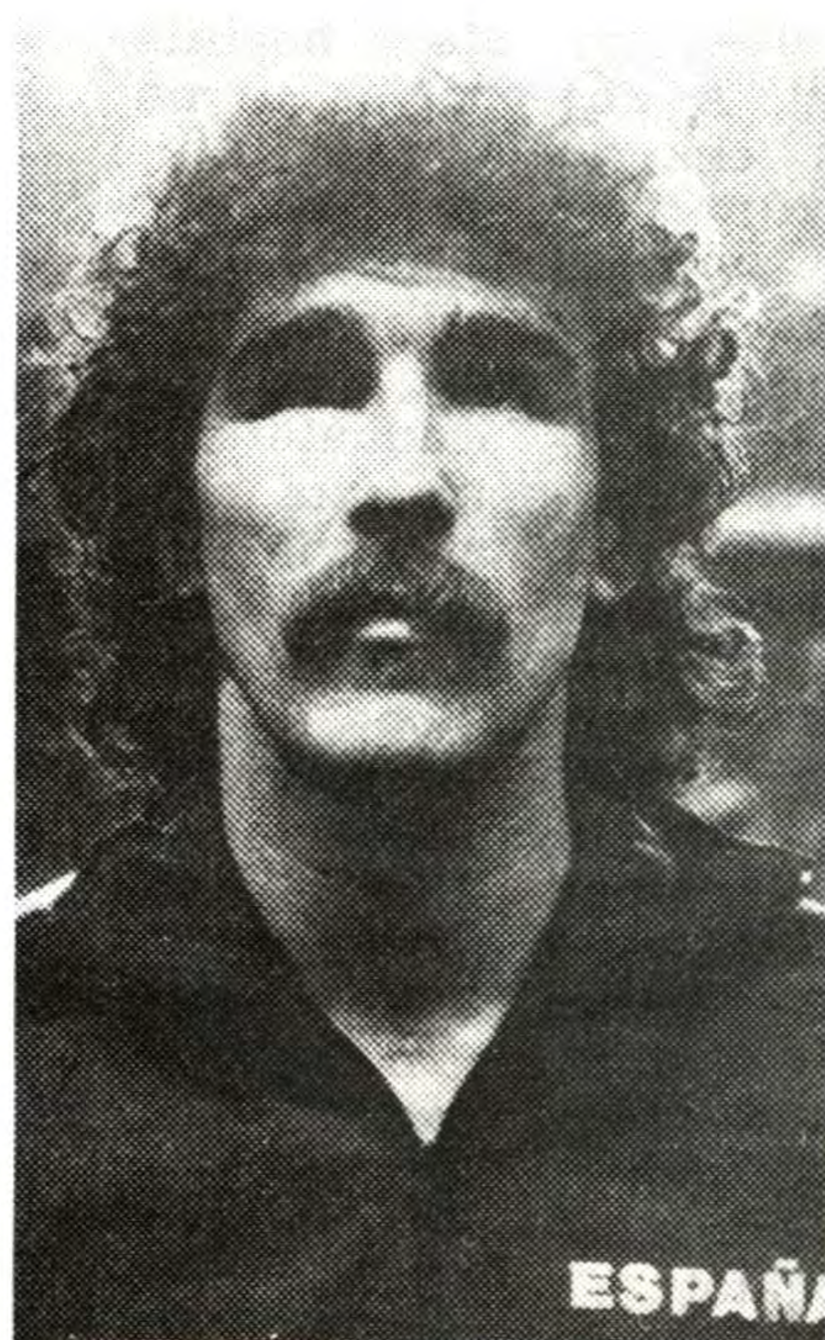
A spanyol labdarúgásnak talán legismertebb egyénisége volt Zamora, a „csodakapus", a régi nagyokról mindenesetre az ő neve jut mindjárt az eszünkbe.

A jel szerint több mint egy fél évszázad múltán a spanyoloknak ismét van egy *Zamorá*juk. Ő ugyan nem a kaput védi, hanem inkább veszélyezteti. Vagy legalábbis mint középpályás, leginkább ő járul hozzá a helyzetek teremtéséhez. Vérségi kapcsolata sincs a csodakapussal. Csupán névrokonok.

A spanyol válogatott a VB előtt az egyik nagy rejtély volt. Jobbra-balra kilengett, mint az inga. Feltűnő győzelmek (pl. Anglia ellen a Wembleyben) és kínos vereségek. Sok döntetlen.

A rejtélyt fokozta azután az is, hogy Jose Emilio Santamaria szövetségi kapitány — a Real Madrid egykori középhátvédje — nem a híres, nagy klubok játékosaira építette új csapatát, hanem az 1980-ban bajnokságot nyert, de kevésbé ismert San Sebastian-i Real Sociedad együttesére. E csapat játékosai képezik most is a válogatott gerincét. S köztük a karmester, a középpályás Zamora.

Ez a fiatalos, 27 eves játékos a legjobb futballista ma Spanyolországban. Amikor játszik, csapata — és a válogatott is — jól szerepel. Hiányát senki sem pótolhatja.

Nemzetközileg most kell betörnie az élvonalba (bár már a legjobbak között jegyzik a nevét), a világbajnoki szereplés a szakértők véleményét igazolhatja. Zamora ízig-vérig futballista, szinte a labdával született. Olyannyira, hogy gyakran alig akar megválni tőle (ezt tartják talán egyetlen hibájának). Olyan varázsló, aki mindig kezében akarja tartani a varázspálcát.

A pályán minden társa őt keresi, mint a franciák Platinit. És a csatárok is tőle várnak szöktetésre, kiugratásra, fejelésre vagy lövésre labdát. Az pedig olyan pontossággal érkezik, hogy tulajdonképpen nem a végrehajtó, hanem az előkészítő nevét kellene felírni az eredményjelző táblára.

A „kis Pelé"

Már nem tudják hogyan nevezzék. Mármint *Diego Maradonát*, az argentin futball mai első számú csillagát. A legutóbbi „keresztelők" vele kapcsolatban: ***„Monsieur Football"***, ***„A kis Pelé"***, stb. Mindenesetre az a vélemény, hogy igazi nagy nemzetközi kiugrása a Mundialon várható. Hogy miért? Sorjában:

kevés olyan labdarúgó van ma a világon, aki 30—40 méterről is úgy tudja társa elé adni a labdát, hogy az 50 cm körzetben kerüljön az illetőhöz;

irammenésben utolérhetetlen, s ebben az sem gátolja, hogy közben labdát kell vezetnie. Egy-egy ilyen lendületes futást általában kapura lövéssel fejez be, jobbal vagy ballal, számára az teljesen mindegy,

csodálatos a periferikus látása. A „legsűrűbb" felállást is át tudja tekinteni, s ennek megfelelően választ megoldást;

felveszi a küzdelmet a legkeményebb őrzőjével szemben is, s gyakran ő marad felül a közelharcban, ami ilyen klasszis játékosok esetében talán az egyik legnagyobb erénynek számít;

óriási a becsvágya, hogy Argentína ismét világbajnok legyen, amellyel természetesen azt is el szeretné érni, hogy vételára — mert nem titkolja, hogy ősszel már nem akar a Boca Juniorsban játszani — a csillagos egekig emelkedjék.

A 21 éves Maradona valami olyasmivel akar kirukkolni a spanyolországi VB-n, mint ahogyan ezt *Pelé* tette 1958-ban Svédországban. Az pedig csapata számára az aranyérmet, ő magának pedig az annyira várt nemzetközi „beteljesülést" jelentené.

Közel a negyedik X-hez

Ritkaság, hogy egy labdarúgó a harmadik X-et taposva kerüljön a nemzetközi élvonalba, jusson harmincadik életévének betöltése után a legjobbak közé. ***Wilfried van Moer*** esete így afféle kivételt erősítő szabály lehet. A harminchetedik születésnapját március 1-én ünnepelt, alacsony termetű, mindössze 168 centiméter magas középpályás ugyanis már 21 éves korában, 1966-ban vívta ki Belgiumban első alkalommal az év legjobb labdarúgója címet. Még kétszer, 1969-ben és 1970-ben is a hazai ranglista élére került, de a a nemzetközi focibörzén nem jegyezték nevét. A spanyolországi világbajnokságra készülő belga labdarúgók közül az egyetlen, aki már 1970-ben, a vörös ördögök utolsó VB-döntőbeli szereplése alkalmával is járt a Mundialon. Ezt követően azonban szép lassan kikopott a csapatból, sőt lassan a visszavonulás gondolatával foglalkozott, ezért az évről évre kiesési gondokkal küzdő FC Beveren csapatához szerződött. Szorgalmasan játszott, s az 1980-as EB előtti időszakban, amikor *Guy Thys*, az új kapitány az 1976-os UEFA-tornán győztes fiatalokból megkezdte új együttese kialakítását, váratlan, akkoriban nagyon sokat bírált elhatározással van Moert is visszahívta. Később, az 1980-as Európa-bajnokságon kiharcolt második helyezés nyomán a kapitány egyik nagyszerű lépésének ítélték van Moer beállítását. A középpályás ugyanis ekkor, 35 éves fejjel nyújtott nagyszerű teljesítményével tört be a nemzetközi élvonalba, ismertette meg nevét a futballvilággal. Fáradhatatlanul szervezte, irányította a játékot, csapata egyik legjobbjaként oroszlánrészt vállalt a belga labdarúgás addigi legnagyobb sikeréből. Az EB után újra a visszavonulás gondolatával kacérkodott. Nem is játszott valamennyi selejtezőn, de azután Thys kapitány kérésére mégis vállalta, s a 37 éves középpályás nélkül még ma is elképzelhetetlen a belga válogatott.

A ma Rivelinója

Arthur Antunes Coimbra a neve, de a nemzetközi futball életben csak *Zico*-nak mondják. A Flamengo és a brazil válogatott játékmestere. Ma is abban a klubban játszik, amelynek futball iskolájában a kezdeti lépéseket megtette. Nem kellett sokáig várnia az „előlépésre" 17 évesen már profi szerződést tettek eléje, s megindult a csúcsra vezető úton. Ma már 29. esztendejében jár, úgy véli a XII. VB számára talán az utolsó lehetőséget jelenti ahhoz, hogy neve „örökre" fennmaradjon a futball-világbajnokságok történetében. Az 1978-as argentínai VB-re keserűen emlékezik. *Coutinho*, az akkori szövetségi kapitány által elképzelt játékba nem tudott beilleszkedni. Szakvezetője nem találta meg számára azt a pozíciót a játéktéren, ahol legjobban tudta volna hasznosítani nem mindennapi képességeit. Szakemberek pedig úgy vélik, hogy ma Zico Latin-Amerika ***„Rummeniggéje"*** Alkatilag is van közöttük hasonlóság, azzal, hogy Zico törékenyebb a nyugatnémet fiúnál.

Szerencséjére megtörtént a váltás a brazil válogatott szakvezetésében, s Zico ma *Tele Santanával* a legnagyobb egyetértésben dolgozik, még akkor is, ha az eddig vezető út nem is volt a legsimább. Zicóról azt tartják, hogy túlságosan gyorsan mondja el, amit érez, nem fontolja meg eléggé, milyen következményei lehetnek meggondolatlan kijelentéseinek. Ezért is kerül összeütközésbe gyakorta vezetőivel és játékostársaival.

Zico ma Brazília szemefénye. Benne látják Rivelino utódját, akinek felejthetetlen játékára még mindenki emlékezik, ha netán az 1970-es mexikói VB kerül szóba. Nos, Zicónak hasonlóak körülbelül az előnyei, azzal a különbséggel, hogy ő fehér színű, a haja szőke, és jobb lábas. Rivelinóhoz hasonlóan azonban ő is világbajnok szeretne lenni.

A kétszeres aranylabdás

A VB csillagainak egyike kétségtelenül a nyugat-német *Karl-Heinz Rummenigge*, az FC Bayern csatára. Évek óta az európai és a nemzetközi labdarúgás élvonalában szerepel. Ott is a legjobbak között. Elegendő, ha csupán annyit mondunk, hogy a sportújságírók az elmúlt két évben őt választották Európa legjobb labdarúgójának. Sokak szerint a világon is ő jelenleg a legjobb, megelőzve az argentin Maradonát, vagy a brazil Zicot. Ez talán most majd eldől. Jobb lehetőség négy évig nemigen lesz ismét az összehasonlításra.

Rummenigge minden valószínűség szerint négy év múlva is ott lehet a következő VB-n. Most érkezett ugyan pályafutása tetőfokára, 27 esztendős, s ha most Breitner 31 évesen még mindig világklasszis, miért ne futhatna be hasonló pályát Rummenigge is.

Mi a legjellemzőbb, amit róla mondhatunk e tömör tesztlapon, hiszen annyit írtak már róla. Talán ez: mindent felsőfokon tud, ami a modern labdarúgáshoz szükséges. A szőke, 182 cm magas, 75 kilós csatár abszolút kétlábas, jobb- és baloldalon éppúgy csillog, mint középen vagy a mezőnyben. Kitűnően fejel, remekül lő, ördöngősen cselez, villámgyors és labdaművész. Kemény, de mindig sportszerű, szívesen vállalkozik egyéni megoldásokra, de a csapatérdeknek is alá tudja vetni magát. Ezt mindenki elismeri. Jupp Derwall nem véletlenül bízta rá a csapatkapitányi tisztet. Ez ugyanis különös rangot jelent az NSZK-ban. Rummenigge előtt rövid ideig Bernard Dietz és Berti Vogts töltötte be e tisztet, de az igazi nagy kapitányok olyan személyiségek voltak, mint Franz Beckenbauer, Uwe Seeler és Fritz Walter.

Fiatalon, 19 éves korában került faluról (Lippstadt) Münchenbe. És mindjárt a nagycsapatba, majd hamarosan a válogatottba. Eddig már majdnem mindent elért. Csak egy hiányzik vágyai közül. A világbajnok csapat kapitánya szeretne lenni.

A platinalábú

Kétségtelen, hogy a legnépszerűbb francia labdarúgó évek óta *Michel Platini*, a St. Etienne — és természetesen a válogatott középpályása. Az európai ranglistán is a legjobbak között szerepel. Sőt talán az élen állna — ha nem lennének nyugatnémetek. Csak ők előzték meg. A France Football összeállítása szerint 1980-ban Rummenigge volt az év labdarúgója, az „aranylabdás", a Barcelonába szerződött Bernd Schuster a második, a harmadik legtöbb szavazatot pedig Michel Platini kapta. Tavaly egy hellyel lejjebb került. Ugyancsak a nyugatnémetek miatt. Rummenigge, Breitner és Schuster előzte meg. Negyedik lett. Ami azért mégiscsak számít, ha meggondoljuk, hogy olyan játékosok következnek *utána*, mint Blohin, Zoff, Sengelija, Pezzey vagy Hrubesch.

Az 1955-ben született játékmester — mellesleg tehát ő is a legjobb „kor"-ban van —, csapatának és a válogatottnak is az irányítója. Olyasféle játékos, mint a nyugatnémet Hansi Müller, akit kezdetben Beckenbauer utódának tartottak, csak ezt még nem sikerült bizonyítania. Platini hozzá hasonlóan sérülékeny is, ami egyszer-kétszer visszavetette.

Karmesterségén kívül még valamiről különösen híres. Szabadrúgásairól. Arany-, vagy platinalábú, ha az ő „szögéből" lőhet kapura. Hogy melyik ez a szög? Megtalálható minden kapu előtt úgy 30 méteres körzetben. Legtöbb gólját szabadrúgásból lőtte. Ezek nem annyira hálótszaggató rúgások (persze az erő sem hiányzik lövéseiből), hanem jól helyezett, minden rést megtaláló, mesterien csavart és nyesett, irányba találó lövedékek. A labdarúgásnak a terephez alkalmazkodó rakétái, a hadászatból kölcsönvett hasonlattal.

Most a legtöbb cikk mégsem kivételes képességeivel foglalkozott, hanem a régi téma felelevenítésével: Platini a VB után búcsút mond csapatának, állítólag máris aláírta szerződését a Juventushoz.

The Genius

A VB sztárjaival kapcsolatban a sajtó munkásai már alig-alig tudják jelzőiket fokozni. Mindegyikük kap valamilyen csodálatos „előnevet", amelyre azután vagy rászolgál a Mundialon, vagy örökre elfelejtik. *Kevin Keegan*, az angol válogatott „Miki egere" ma a „The Genius", aki 12 éves pályafutásával érdemelte ki, hogy a képességeinek megfelelő minősítést találjanak a számára.

Keegannak sok a pótolnivalója, hiszen már 30 éves és még nem volt világbajnokságon. Az argentínai Mundialt a tévén nézte, s akkor bizony nagyon sokszor gondolta magát a küzdőtérre, ami most valósulhat majd meg vele az Ibériai-félsziget stadionjaiban. Sokszor jut eszébe élettörténete, amikor még csak 3000 fontért került a Scutthorpe csapatától a Liverpoolba, hogy aztán ennek 150-szereséért szerződtessék őt az NSZK-ba, a Hamburger SV-hez. Sohasem titkolta, hogy mindent *Bill Shankly*nak, a Liverpool „aranykovácsának" köszönhet. Ő látta meg benne az ígéretes tehetséget, nem hagyta elveszni a legreménytelenebbnek látszó helyzetekben sem. Az ő segítségével járta be a buktatókkal mindig teli futball karriert. Mert bőven van minden a tarsolyában és a vitrinjében. Angol bajnokságért járó aranyérem (1976—77), kupa érem (1974), kicsinyített BEK-trófea (1977), UEFA-elsőségért járó nemesveretű érem (1972—76), s talán számára a legtöbbet jelentő „aranylabda", amelyet mindig Európa legjobbnak választott futballistája kap. Keegannak 1976-ban adták át. Nem titkolja, hogy szeretné feltenni a koronát az eddigi éremgyűjteményére valamilyen VB „kitüntetéssel", s ilyenkor sokat elmereng az angol futball legdiadalmasabb esztendején — 1966-on. Keegan, aki ma már ismét angol földön, a Southamptonban rúgja a labdát, képes rá, hogy a legnagyobb dicsőséghez vezesse csapatát.

A próféta

Senki sem próféta a saját hazájában!... A szólás-mondás eme régi igazságára *Hans Krankl*, a bécsi zöld-fehérek aranycipős gólkirálya ugyancsak rácáfolt. A hazai prófétából ugyanis külföldön mellőzött tartalék lett. A magas, jól megtermett, erőszakos középcsatár az 1978-as Mundial előtt befejeződött bajnoki idényben 41 góllal nyerte el a legpontosabban célzó európai mesterlövésznek kijáró aranycipőt. A világbajnokságon is remekül játszott, s így a Barcelona Cruyff utódát vélte személyében megszerezni. Az első időben minden úgy történt, ahogyan a csatár remélte, a klub számította. Krankl a katalán csapat piros-kék mezében szorgalmasan lőtte a gólokat. A Barcelona értékes sikerét jelentő KEK-győzelmet is a bécsi csatár 111. percben szerzett találata biztosította be Baselban a Düsseldorf ellenében. Ekkor még a holland Neeskens volt a csapat második, állandó külföldije. Ősszel az aranylabdás kis dán, Simonsen érkezett, a holland az Egyesült Államokban próbált szerencsét. Egy esztendővel később azonban az Európa-bajnokság római nyolcas döntőjében feltűnt kölni Schustert is megvásárolta a Barcelona. Az aranycipős osztrák gólkirály tartaléksorba került. Szomorú időszak, megalázó herce-hurca következett

életében, mígnem 1981 őszén a Rapid jórészt szurkolói közadakozásával visszavásárolta a tékozló fiút. A Barcelonában eltöltött sikertelen időszak, a szeretett feleség súlyos, életveszélyes sérülésével végződött autóbalesete azonban mindenképpen mély nyomokat hagyott a gólkirály életében. Sem a klubjában, sem a válogatottban nem tudta ott folytatni, ahol szerette volna, ahol abbahagyta. Ezért is jelentett számára oly nagy örömet a magyarok elleni első márciusi gólja, hiszen 12 előző mérkőzésen alig háromszor talált a hálóba válogatott mezben, míg korábbi 47 válogatottsága alkalmával huszonkilenc gólt szerzett. „A Rapidban ma is tizen igyekeznek helyzetet teremteni számára, a válogatottban viszont jobbára magára van utalva. Márpedig a gólszerzés egyre nehezebb mesterség" — védte a középcsatárt Georg Schmidt, az osztrák válogatott új kapitánya. Maga Hans Krankl pedig a minap így nyilatkozott: „Ma sem vagyunk gyengébbek, mint 1978-ban voltunk, sőt... Biztos a helyünk a második fordulóban, a legjobb tizenkét csapat között...

Nehéz fiú

Zbigniew Boniek (született 1956. III. 3.) a lengyel bajnokcsapat Widzew középpályása négy esztendő alatt a válogatott karmesterévé nőtte ki magát. Az argentin Mundialon — nem tagadja — nemzetközi szinten akart bemutatkozni s hódítani, hiszen előzőleg az ifjúsági UEFA-tornákon már belekóstolt a sikerbe. Nagy volt a csalódása, amikor kiderült, hogy mégsem kap helyet a világbajnokság nyitányán az NSZK elleni mérkőzésen, pedig lélekben nagyon készült. Nagyon megsértődött, durcás lett, nem tudta megbocsátani az akkori kapitánynak. Az

igazi bemutatkozás csak a Mexikó elleni találkozón történt. Két gólt lőtt, jól is játszott, a keserűség ízét azonban sokáig nem feledte. Nehéz fiú lett. A későbbiekben a Málta elleni VB-selejtező alkalmával 1980 decemberében a varsói repülőtéren emlékezetes botrány tört ki, s Boniek nem tagadta meg magát. A sértett klubtárs Mlynarczyk pártját fogta a vezetőséggel szemben. Egy leittasodott labdarúgó mellett tette le a voksot. A vége — eltiltás lett. A büntetés letöltése után ismét visszakerült a válogatottba, s most is egyik erőssége a csapatnak.

De mi jellemzi a játékát? Elsősorban támadó szellemű középpályás. Ha a szükség úgy kívánja, a védekező feladatot is jól ellátja, de nem szívesen védekezik. Gyors, agresszív, gondolkodó jobboldali középpályás, s gólra is éhes, különösen távoli lövésekkel kísérletezik. Önzetlen típusú labdarúgó, jó helyzetbe hozza társait, s erre szükség is lesz Spanyolországban, a Mundialon. Ősztől a Juventus színeiben szervezi a játékot.

Nyíl a középpályán

Régi igazságként tartják számon a fociban, hogy a győzelemhez nem elég 11 jó játékos. Az is megkívántatik, hogy a gárda ismerje egymás gondolatait, s legyen köztük legalább *egy vezéregyéniség,* aki magával tudja ragadni a társait, aki — ahogy mondani szokás — képes feltenni az „i" betűre a pontot.

Van-e ma ilyen futballistánk?

A sok hozzáértő szakember és szurkoló a megmondhatója, hogy van néhány.

Az egyik — minden vitán felül — *Nyilasi Tibor,* az FTC és a magyar válogatott nyurga középpályása, akit nemcsak idehaza kísér az elismerés tapsvihara, hanem külföldön is figyelemmel kísérik pályafutását.

A népszerű „Nyíl" passzai aranyat érnek, s ha elindul a labdával a kapu felé, nem túlságosan boldog az ellenfél. Az a 30 gól, ami tavaly az aranycipő közvetlen közelébe juttatta őt, bizonyította: az a középpályás, aki tudja és érzi, mikor, melyik pillanatban kell megjelenni a kapu előtti körzetben, a góllövés tekintetében sem kerül hátrányba a csatártársaival szemben. Aki pedig a homlokával ugyanolyan biztosan céloz, mint jobbal vagy ballal — Nyílnak ez édes mindegy —, az felbecsülhetetlen értéke a csapatának.

Nyilasi Tibor ilyen játékossá vált az évek során, s ha elő is fordult, hogy egyik-másik évben — mint ebben a most véget ért bajnokságban is — valamivel gyengébben *muzsikált,* senki nem vonhatja kétségbe, hogy most ő a magyar labdarúgás első számú *labdaművésze.*

Egy csöppet sem csodálkoznánk azon, ha ezt állapítanák meg róla most nemzetközi szinten is, mert nincs kizárva, hogy a forma csúcspontjára éppen a spanyolországi izzó napokban jut fel, s azt adja, amit a Fradiban nyújtott az aranyérem megszerzése során.

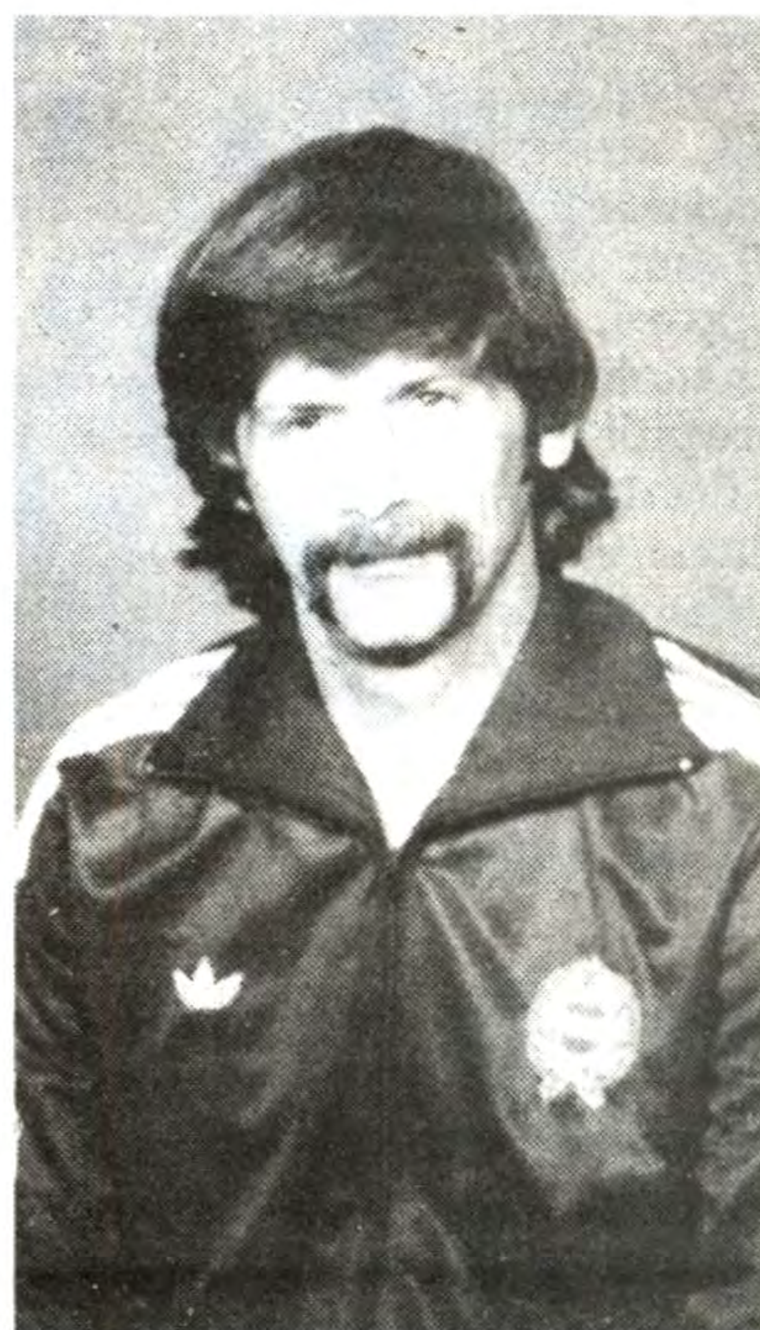
A Dunától a Tejóig

Bubu, a cingár kapuvédő jó néhány évvel ezelőtt még nagyon sok gondot okozott a Fáy utca táján. Gondot a csatároknak, mert ha *fitten* állt be a kapuba, nemigen lehetett mellette vagy fölötte a hálóba juttatni a labdát. S gondot azoknak, akik azért szurkoltak, hogy az a bohém Bubu valóban *fitten* állja az ostromot.

Azóta azonban sok minden megváltozott: mire *Mészáros Ferenc* a Fáy utcából Lisszabonba, a Dunától a Tejóig jutott, már régen *csak* a kapuját ostromlóknak vannak gondjaik.

Abban, hogy a magyar válogatott csoportelsőként jutott a Mundial döntőjébe, hogy a Sporting kivívta Portugália bajnoki aranyérmét, óriási része volt ennek a kajla bajszos cerberusnak is, aki a bravúrok sorozatával csaknem azt bizonygatta, hogy nincs védhetetlen labda.

Van ennek a fiúnak egy utánozhatatlan tulajdonsága, amivel feloldja azt a feszültséget, ami a mai játékot áthatja. Az úgynevezett korszerű futballban szinte minden verejtékessé és szigorúan komollyá vált, talán jobban is, mint szükséges lenne. S mikor mármár pattanásig feszül a húr a zöld gyepes küzdőtéren és az őrjöngő lelátón egyaránt, akkor Bubu kifut, fejjel elviszi a labdát a kétségbeesetten rohamozó csatár elől, vagy játszi könnyedséggel elkapja a felső sarok felé sivító bombát, hogy azután a háta mögül hozza előre: s akkor a lángokat szóró szurkolói szemekből egyszerre mosoly fakad. S néhány pillanatra tízezrek gondolnak békésen arra, hogy játék, milyen gyönyörű játék ez a foci ...

Nagyszerű labdarúgó ez a Mészáros Ferenc, méltó folytatója annak az egykori gárdának, amelyet *Zsák, Plattkó, Szabó Tóni* fémjelzett, és *Grosics* után hosszú ideig nem volt folytatása.

Persze, az igen jó dolog, ha a kapuban ilyen megbízható klasszis kapus áll, mi mégis akkor lennénk igazán boldogok, ha Bubu nem lenne Alicantéban és Elchében agyonterhelve munkával ...

ÍRTÁK:
HOFFER JÓZSEF,
NISZKÁCS LÁSZLÓ,
TATÁK ENDRE,
VAD DEZSŐ,
VÁMOS IMRE

Nekünk itt csak arra volt helyünk, hogy néhány markáns vonással felvázoljuk a legjobbak közül 17 játékos portréját. Mikor e sorok megjelennek, az első kör már befejeződött. Tizenkét csapat már befejezte látogatását Spanyolországban, tizenkettőt tovább segített a tudása, a felkészültsége és a szerencséje.

Amikor hazája labdarúgásának egy-egy jellegzetes képviselőjét kiválasztottuk, természetesen még nem tudtuk, kikkel találkozunk majd a legjobb 12 között, kik játszanak majd a dobogós helyekért. Csak annyit éreztünk, hogy ők tizenheten meghatározói lehetnek nemzeti tizenegyük játékának.

Övéké volt eddig is a szó, akiknek pedig megadatott, hogy továbbra is a „nagy játék" színpadán maradjanak – egyesek az utolsó jelenetig –, azoknak tovább szurkolunk.

Egy izgalmas tavasz után

ERRŐL-ARRÓL, A BAJNOKSÁG VÉGÉN

Emlékezzünk...

December 2-án, amikor a bajnoki év őszi idénye véget ért, így festett a táblázat előkelő harmada: 1. Ú. Dózsa 23, 2. Videoton 23, 3. Rába ETO 22, 4. Tatabánya 22, 5. Vasas 20, 6. Bp. Honvéd 19 pont. Ez azt sejtette, hogy az NB I-es tábor 18 csapata közül ennek a hatnak van esélye a bajnoki címre, illetve a dobogós helyekre. A követő ötös boly valamennyijének 17 pontja volt, az FTC jobb gólkülönbséggel állt az élen. Nem sok reményük lehetett az élen levők befogására, ilyesmiben legfeljebb a leglelkesebb fradista szurkolók reménykedtek — halványan.

Persze, azokban a napokban még semmi nem dőlt el, s csupán az látszott biztosnak, hogy páratlan izgalmas hajsza indul a pontokért: a bajnoki címet, a legjobb helyezéseket, a kiesést és az osztályzó elkerülését biztosító pontokért.

Azóta mindez már történelem, s ezért tudjuk, hogy a tavaszhoz fűzött nagy elvárás, az izgalmas versenyfutás a vártnál is izgalmasabbra sikeredett.

Igaz, ez a a versenyfutás nem egy Coe, egy Owett, nem egy hozzájuk közelítő klasszisokból álló mezőny versenye volt, — inkább a szürkék becsületes, verejtékes küzdelme. Olyan versengés, amelyben jó néhány olyan mérkőzés is akadt, amelyeket méltán sorolhatunk legszebb emlékeink közé, tanúi lehettünk olyan alakítások tucatjainak, amelyek szereplői — nem is elsősorban a VB döntőjébe jutott válogatottunk tagjai — a nagy tehetség ígéreteit csillantották fel —, de amelyben a hangsúly a verejtékes küzdelmen, a középszerűségen volt. Ez a bajnokság nem adott többet, mint amennyit sportágunk jelenlegi állapotában általában várni lehetett.

Amit azonban talán senki sem várt, az lett az elmúlt bajnoki év, ezen belül a tavasz igazi nagy pozitívuma: a Rába ETO!

A NAGY UGRÁS

A kitűnő győri együttes egy esztendő leforgása alatt a bajnoki táblázat második feléről — tavaly a 11. helyen végzett — ugrott az élre. Már ősszel is bizonyította, hogy a gyors és határozott, a kor követelményeihez közelítő fejlődés útját járja. Tavaszra minden kétkedőt meggyőzött. Ebben a gárdában az átlagból, a szürkeségből kiemelkedni kívánó akarat, a tehetség, a szorgalom, a sportág szeretete, valamint az edzői alkotókészség és képesség egymásra lelt, s ennek nyomán megszületett a *győri csoda*. Csodák ugyan nincsenek — ezt valljuk mi is —, s hogy mégis erről szólunk, tesszük azért, mert ma még nálunk *csodaszámba megy, ha a meglevő, de különböző szakmai és emberi okok miatt szunnyadó értékeket sikerül napvilágra hozni!* Önkéntelenül is felmerül a kérdés: vajon helyesen gazdálkodunk-e mi az értékeinkkel? Vajon törvényszerű-e az, hogy nagyszerűen kezdődő pályák valahol, még az út kezdeti szakaszán megrekednek? Vajon nem valami olyasmiről lehet-e szó, mint az agyagról, amely tulajdonképpen minden műteremben ugyanaz, mégis ugyanabból más-más értékek formálódnak a művészek ujjai nyomán.

A Rába ETO azért lett bajnok, azért vált a magyar mezőny legjobb csapatává egy rövid esztendő leforgása alatt, mert a szakmai vezetés felismerte és felszínre hozta az értékeket, s újólag bizonyította, hogy a nemes nyersanyag akkor válik briliánssá, ha gondosan megcsiszolják.

A győriek ősszel 23 pontot szereztek, tavasszal huszonhetet, 17 otthoni mérkőzésükön mindössze 1 pontot vesztettek. Ennek a tudatosan játszó társaságnak visszaesési periódusai nem voltak — legfeljebb ritka kisiklásai —, elejétől magabiztosan haladt az útján, s akkor tette fel a koronát idei szereplésére, amikor a mindent eldöntő találkozón, az Üllői úton fordítani tudott és biztosan nyert az FTC ellen.

AZ EZÜST IS ZÖLD-FEHÉR

Az FTC, amely tavasszal ugyanannyi pontot gyűjtött mint a győriek, kiválóan szerepelt idegenben: 6 győzelem és 2 döntetlen volt az eredménye nehéz útjának. Ha a számszerűséget nézzük, azzal maradt le, hogy ősszel csak 17-et szerzett, tehát teljesítménye akkor csak 50 százalékos volt. Még így is volt esélye tavasszal a bajnoki címre, de kis fölényeskedés az

FTC–Ú. Dózsa 5:0. Kisznyér (jobboldalt) Pogány elől védi testével a labdát. Mögöttük Birkás.
Lovas Antal felv.

Üllői úton a Haladás ellenében, aztán az tény, hogy ugyancsak itthoni környezetben, vezetés után nem volt képes rendezni sorait az ETO elleni rangadón — *elszálltak a remények.* Az utolsó két fordulóban bekövetkezett két döntetlen — Nyíregyháza, DVTK — már nem befolyásolta a dolgok menetét.

Akárhogyan is nézzük azonban a zöld-fehérek útját az őszi 7. helytől a dobogó ezüstérmes lépcsőfokáig, *meg kell hajtanunk az elismerés zászlaját,* mert teljesen reménytelen helyzetből vágtak neki a tavasznak, ugyanazzal a gárdával. Ezt nem sokan tudták volna utánuk csinálni, még akkor sem, ha nyilvánvaló volt őszzel is, hogy a csapatban több van, mint amenynyit nyújtani tudott. Végeredményben a győriek azért futottak be, *mert az őszi jó eredményükön is jelentősen javítani tudtak,* míg az FTC — sok egyéb mellett — azért nem tudta a tavaszi előreugrását megkoronázni, mert *ezúttal is beütött egy három fordulóra kiterjedt gyengeségi periódus:* a 26. fordulóban keserves győzelem (3:2) a SZEOL ellen az Üllői úton, a 27. fordulóban pontvesztés Zalaegerszegen (1:1), majd az a bizonyos 0:1 a 28. fordulóban a Haladással szemben.

FTC–Vasas 4:2. Pogány a vetődő Csepecz mellett megszerzi a második gólt.
Lovas Antal felv.

FTC–Haladás 0:1. Az Üllői úton Szokolai lövését védi Hegedűs, akinek e mérkőzésen nem lehetett gólt rúgni.
MTI Fotó Németh F. felv.

A BÁNYÁSZOK ÁLLTÁK A SARAT

A tavalyi ezüstérem kötelezett: Lakat dr. fiai — néhány kisiklás ellenére is dobogóközelbe értek az ősz végére, csak gólkülönbséggel előzte meg őket a harmadik helyen a Rába ETO. Ennélfogva, senkit nem lepett meg a tavaszi ígéretes rajt: győzelem a Videoton ellen, döntetlen a győriekkel. A folytatás már kissé mérsékeltebbre sikerült, aztán pedig vereség Debrecenben, majd valóságos *katasztrófa hazai környezetben:* az FTC Tatabányán fölényesen verte őket 4:1 arányban. „Ez az, amit nem lehet kiheverni" — hangoztatták sokan. Ám a csapat nem omlott össze, gyorsan talpra állt — mint sokszor a múltban is — és végül 21 ponttal zárta a tavaszt. Végeredményben a tavalyi ezüst bronzzá változott, de ez sem sokkal kisebb fegyvertény, sőt feltétlenül elismerésre méltó, hiszen korábban sem gyakran fordult elő, hogy vidéki együttes két egymást követő bajnokságban is dobogós helyezést ért el.

Vasas–Békéscsaba 2:0. Farkas lő (sötét mezben), Rabcsák lábáról pattan a labda a kapuba.
MTI Fotó Petrovits L. felv.

A csapat most is hosszú időn át versenyben volt az ezüstért, s hogy ez nem sikerült, annak tudható be, hogy a jó kezdés után akadt egy több fordulón át tartott visszaesési periódusa.

A SZURKÉK DICSÉRETE

Akadt pár együttesünk a középmezőnyben tanyázók között, amelyeket nem érheti az a vád, hogy egyetlen feladatuknak a kiesés elkerülését tekintik, s nem nagyon

érdekli őket, hogy a 7. vagy a 13. helyen végeznek.

E gárdából különösen a Pécs együttesét üdvözöljük, amely az őszi 14 pontjával ugyancsak benne volt a pácban. Nos, Kovács Imre legényei, nagyszerűen felkészülve, tavasszal 21 pontot szereztek, pontosan ugyanannyit, mint a Tatabánya. Otthoni 8 mérkőzésükből csak 1-et vesztettek 1:2-re a Videoton ellen, míg 9 idegenbeli találkozójukról 4 győzelemmel tértek haza. De jól hajrázott többek között a *Békéscsaba* és a *Csepel* is. A *SZEOL* pedig *külön dicséretet érdemel*, hiszen az őszi 7 pontos sereghajtó, a második félidőben csaknem megduplázta pontjainak számát: 13-at nyert.

EGY IZGALMAS TAVASZ UTÁN

PMSC–ZTE 3:1. Róth (balról) és Dobány jól zárja el az egerszegi Mihalecz útját
Lovas Antal felv.

Bp. Honvéd–Nyíregyháza 3:2. Kuti (jobboldalt) beadásra készül, de a nyíregyházi Szekrényes becsúszva szereli.
MTI Fotó
Petrovits L. felv.

A LEGNAGYOBB CSALÓDÁS

E címszó alatt élre kívánkozna az Újpesti Dózsa és a Videoton, hisz a tavaszt mindketten komoly aranyérmes esélyekkel kezdték. Mégis, van magyarázat nagyon is mérsékelt szereplésükre. Az újpestiek nem voltak képesek pótolni sérültjeiket, akik a legtöbb tavaszi találkozójukról hiányoztak. Olyan meghatározó egyéniség, mint egy *Kovács József*, egy *Nagy László*, egy *Törőcsik András* még akkor is nehezen helyettesíthető, ha csak egymagában hiányzik. Ha azonban egyikükre sem lehetett számítani egy sor mérkőzésen, akkor nem csoda, ha az a csapat, amely az ősz kellemes meglepetése volt — összeomlik, hisz csak ősszel kezdett összekovácsolódni.

A *Videoton* reményeit az lohasztotta, hogy tavasszal a fiatalok e csapatában olykor — ez szinte természetes is — formaingadozások következtek be, de az is igaz, hogy az együttes jó néhány alkalommal rosszul vizsgázott akaraterőből, aránylag könnyen megadta magát. Ebben a társaságban a küzdőképesség fokozása lenne szükséges.

Egyébként a tavaszi rangsorolásban a Videoton a 8., az Ú. Dózsa a 11. helyre került 18, illetve 17 ponttal.

A *legnagyobb* csalódás azonban a *Vasas*, amely ősszel 20 pontot szerzett, tavasszal pedig 13-at, ugyanannyit mint a SZEOL! Az őszt az 5. helyen fejezte be, a tavaszi külön rangsorolásban a 14.!

Ez a csapat nyolcszor játszott idegenben, ebből 7 mérkőzést elvesztett, egyszer győzött, tehát mindössze két pontot hozott haza.

Az, hogy külföldre szerződött Mészáros és Müller, az, hogy néhányan máshová igazoltak, semmiképpen sem lehet magyarázat, mert ők már ősszel sem szerepeltek.

Talán abban kellene keresni a hibát, hogy a rendszeresen szerepeltek közül néhányan nem ütik meg tudásban a középmezőny mértékét sem, a csapatnak nincs kialakult stílusa. Talán nem azt a for-

mációt részesítik előnyben, amelyet ki tudnának tölteni tartalommal. Ez a gárda hamar feladta, ha gólt kapott, egyesek pedig olykor olyan akaratgyöngeségről adtak tanúbizonyságot, ami csapatjátékban megengedhetetlen.

GÓLSZERZŐK

Az egész évet számítva, alaposan átírták a góllövőlistát, s ebben a tevékenységben is a győriek jártak elöl. *Hannich* és *Szentes* hadakoztak a gólkirályságért — de a gólszerzésből becsülettel kivette részét *Hajszán, Burcsa, Szabó* és *Póczik* is. Az év folyamán szerzett 102 gólból ők hatan összesen 93-at szereztek. A gólkirályságot 22 találattal Hannich nyerte, egy góllal előzve meg klubtársát, Szentest. Érdekes, hogy a tavalyi ezüstcipős *Nyilasi* 10 találattal csak a 18-ik, holtversenyben negyedmagával. A múlt évi második helyezett Kiss (Vasas) sem tündökölt, mindössze egy góllal előzte meg Nyilasit.

FURCSA

Amíg itthon folyt a tavaszi küzdelem, válogatott légiósaink többségéről igen jó hírek érkeztek, ez megnyugtatólag hatott a VB előtt. Annál furcsább, hogy a válogatott keret több tagja — köztük olyanok, akik hősei voltak egy-egy selejtező meccsünknek — nem mindig csillogott-villogott, sőt... Ezért került be több új fiú a keretbe.

E jelenségekre többek között ezzel reagáltunk: nekünk most nem az a fontos, hogy a fiúk — akik számos alkalommal bizonyították klasszisukat tavaly a VB-meccseinken — márciusban, áprilisban, májusban legyenek csúcsformában, hanem Spanyolországban.

Abból semmi baj nem származik, ha Elchében, Alicantéban kapják meg azokat a tapsokat, amik itthon elmaradtak...

FIGYELMEZTETŐ

Együtteseink többsége zavarba jött — Újpesttől Nyíregyházáig —, ha kiállítás, sérülés, betegség vagy egyéb okok miatt, helyettes bevetésére kényszerült. Az érthető, ha kulcsjátékost nem lehet azonos szintűvel pótolni, de az már nagyon nagy baj, ha a 20-as keretben nem áll rendelkezésre a többiek *átlagával* megegyező képességű labdarúgó. Bebizonyosodott, hogy az esetek többségében hiányzik a kispadról megfelelő helyettes. Ugyanakkor sok példa van arra, hogy az a labdarúgó, akitől korábban könnyű szívvel megváltak; az akit a 30. év mezsgyéjén öregnek nyilvánítottak; akit tehetségtelennek tartottak; akit megnevelhetetlennek minősítettek — másutt kivirágzott, sőt egyik-másik kulcsemberré lépett elő.

Nem kellene több gondot fordítani a szervezésre, az igazolásokra, a kiválasztásra, a győri példa nyomán is a szakmai és emberré nevelésre, a hangulati hatások helyett a megondolt döntésekre?

T. E.

NB I 1981-82

	ETO	FTC	Tatabánya	Videoton	Ú. Dózsa	Honvéd	Csepel	Pécsi MSC	Haladás	Bcsaba	Debrecen	Vasas	Zegerszeg	Diósgyőr	Nyháza	Volán	Szeged	Ózd	Helyezés	Játszott	Győzött	Döntetlen	Vesztett	Adott gól	Kapott gól	Pontszám
Pályaválasztóként (pontok)	33	25	24	25	26	23	23	25	24	21	25	23	22	20	22	16	18	18								
Vendégként (pont)	16	19	19	16	14	16	13	10	11	14	9	9	10	9	5	5	2	1								
1. Rába ETO (11.)	●	2–0	5–3	5–1	2–0	1–0	5–0	2–1	3–0	1–1	8–1	3–1	3–1	7–1	3–1	4–2	8–0	9–2	1.	34	21	7	6	102–	50	49
2. Ferencváros (1.)	3–4	●	5–1	3–0	5–0	2–4	4–0	2–1	0–1	3–1	3–2	1–3	4–0	1–1	3–0	1–0	3–2	5–1	2.	34	20	4	10	76–	46	44
3. Tatabánya (2.)	0–0	1–4	●	3–2	1–0	4–0	2–2	4–1	0–1	2–1	3–1	1–0	3–1	3–3	1–1	1–1	2–1	1–1	3.	34	15	13	6	58–	43	43
4. Videoton (4.)	2–2	0–1	0-2	●	1–0	2–1	1–0	1–0	0–2	1–4	2–0	3–1	2–1	3–0	1–0	2–1	5–0	2–0	4.	34	18	5	11	49–	44	41
5. Ú. Dózsa (8.)	3–1	2–1	2–0	0–1	●	3–2	0–0	1–1	2–0	4–0	2–3	2–2	2–0	1–1	3–1	2–1	4–0	1–0	5.	34	14	12	8	49–	37	40
6. Bp. Honvéd (5.)	1–1	0–2	1–3	1–2	3–0	●	0–1	2–0	3–0	0–0	2–1	3–1	1–0	2–1	3–2	1–1	1–0	3–2	6.	34	15	9	10	54–	40	39
7. Csepel (12.)	3–4	0–1	0–0	3–1	1–1	2–1	●	1–0	0–0	0–0	5–0	3–0	0–0	2–2	0–0	2–0	2–0	2–1	7.	34	11	14	9	•37–	34	36
8. Pécsi MSC (10.)	1–2	1–0	0–0	1–2	2–2	1–1	2–1	●	4–1	2–0	2–0	3–2	3–1	1–3	2–1	4–2	4–1	2–0	8.	34	15	5	14	51–	45	35
9. Haladás (új)	5–1	1–2	1–1	1–1	1–1	1–0	0–0	1–2	●	1–0	0–0	2–0	1–1	3–2	3–1	3–0	3–1	6–1	9.	34	13	9	12	46–	42	35
10. Békéscsaba (9.)	0–1	3–1	0–2	1–1	1–1	3–3	0–0	1–2	2–1	●	2–1	0–0	1–1	4–1	3–3	2–1	1–0	1–0	10.	34	11	13	10	44–	44	35
11. Debrecen (6.)	3–2	0–1	3–2	2–0	1–1	1–1	1–0	1–1	3–1	2–4	●	2–1	0–0	2–1	2–0	0–0	3–1	2–1	11.	34	13	8	13	46–	55	34
12. Vasas (3.)	1–1	2–4	1–1	2–2	0–2	0–1	0–0	2–1	4–1	2–0	3–2	●	5–0	2–1	2–0	3–1	0–0	3–1	12.	34	12	8	14	57–	54	32
13. Zegerszeg (13.)	1–0	1–1	2–2	1–3	2–2	1–1	0–0	2–1	0–1	1–1	1–1	3–2	●	2–1	0–0	2–1	2–1	2–1	13.	34	9	14	11	33–	47	32
14. Diósgyőr (15.)	4–4	2–0	1–1	0–1	0–0	0–0	0–2	2–0	1–0	2–2	2–1	3–5	0–1	●	1–1	2–0	1–0	5–1	14.	34	9	11	14	48–	62	29
15. Nyíregyh. (7.)	1–1	1–1	1–1	2–1	2–1	1–1	1–0	1–0	1–0	1–1	0–1	1–4	1–1	3–0	●	1–1	2–1	1–0	15.	34	8	12	14	35–	51	28
16. Volán (14.)	2–0	3–4	1–3	1–1	1–3	1–6	3–0	1–2	1–1	1–1	0–0	1–1	2–1	2–2	4–1	●	2–2	5–0	16.	34	5	11	18	43–	61	21
17. SZEOL AK (új)	1–4	2–1	0–2	1–2	0–1	0–3	2–2	2–1	4–3	1–3	3–2	2–1	1–1	0–2	2–1	2–0	●	2–1	17.	34	8	4	22	35–	74	20
18. Ózdi KSE (új)	4–3	4–4	0–2	2–0	0–0	0–2	2–3	0–2	0–0	2–0	0–2	3–1	0–1	5–0	3–1	2–2	1–0	●	18.	34	7	5	22	41–	75	19

Valamennyi eredmény csak egyszer került beírásra, mégpedig a vízszintes sorokba, a pályaválasztó szempontjából. A csapatok idegenbeli eredményei a függőleges sorokban találhatók, s azok természetesen fordítva értendők. Az első két vízszintes sorban azt látjuk, hogy a csapatok hány pontot szereztek otthon, azaz pályaválasztóként, ill. idegenben. Semleges pályán csak egy mérkőzés került sorra: a Vasas a Népstadionban rendezte az FTC elleni mérkőzését. A csapatnevek után zárójelben az 1980–81. évi helyezés, itt új = újonc, azaz az előző évben az BN II-ben szerepelt.

*

A legfeltűnőbb a Rába ETO nagy ugrása, a 11. helyről jött fel az 1. helyre, valamint a Vasas hatalmas visszaesése, a 3. helyről zuhant a 12.-re. Kiesett a 16., a 17. és 18. helyezett, osztályozót játszott a 15. helyezett.

A Rába ETO a 80. magyar bajnok. Harmadszor nyert vidéki, a győriek immár másodszor. Az eddigi bajnokok: 23-szor: FTC, 18-szor: MTK és Ú. Dózsa, 9-szer: Vasas, Bp. Honvéd, 4-szer: Csepel, 2-szer: BTC és ETO, 1-szer: Nagyváradi AC.

*

Hat bajnoki évben volt egymásután 18-as az NB I létszáma. A bajnokok: 1976–77: Vasas 52 pont, 77–78: Ú. Dózsa 51, 78–79: Ú. Dózsa 52, 79–80: Honvéd 48, 80–81: FTC 51, 81–82: Rába ETO 49 pont. A 2. helyhez ez idő alatt legalább 45 pont kellett, most az FTC-nek ehhez 44 is elég volt. A 3. helyhez mindig legalább 44 pont volt szükséges, most a Tatabányát 43 is felsegítette a dobogóra.

M. B.

VERESBES JÓZSEF tesztlapja

Az „ETO-láz" a Labdarúgás szerkesztőségét sem hagyta hidegen... Olyannyira nem, hogy a vidéki labdarúgás kiemelkedő sikerén felbuzdulva – s kalapot emelve a sikerkovács előtt – egy hónapra beszüntette a „Teszt-tükör" sorozatot, s minden erre fenntartott sort és hasábot Verebes Józsefnek ajánlott fel. A most következő „rendkívüli kiadás" olvasói persze rájönnek majd arra, hogy ezt a teszt-lapot is „ketten" töltik ki: Verebes József, az ígéretesen induló, de aztán zsákutcába forduló egykori Fradi-játékos, és egy „másik" Verebes József, a sikeredző, akit majdnem „agyonünnepelt" a mámoros hangulatú győri közönség...

Bemutatkozásképpen

Neve:
Verebes József.
Született: Budapesten, 1941. május 23-án
Testvére:
Dezső, 44 éves, sportolói múlttal nem büszkélkedő, autó-imádó
Családi állapota: nős.
Gyermekei:
Marianna (20 éves), Krisztina (2 és fél esztendős).
Iskolai végzettsége:
TF szakedzői (1978-ban).
Munkahelye:
Győri Rába ETO.
Szerződése lejár:
1983-ban.
Korábbi munkahelyei:
43. sz. Építők, Kecskemét, Videoton.
Lakcíme:
titkos.
Lakáskörülményei:
két éve rendezettek.
Anyagi helyzete:
kialakulóban...
Általános kedélyállapota:
kitűnő!
Fizikai kondíciója:
lehetne sokkal jobb is.

Gyermekkor

Ahol töltötte:
a Haller téren — többnyire mezítláb...
Körülményei:
a lehető legrosszabbak, de azért így is szép volt.
Iskolai emlékek:
jól ment a tanulás, jó gyerek is voltam.
Az első „sportsiker":
a MAVAUT „menedzsere" a grundon „felfedezett".
Csínytevések:
két hétig suli helyett moziztam, le is buktam.
Gyermekkori példakép:
Száger Misi bácsi, a Fradi edzője.
A nagy álom:
FTC-játékos lenni, s ez teljesült is.
Az első meccs:
alig húszkilósan, 37-es lábbal 42-es kölcsöncipőben.
Kedvenc tanára:
Nemeskürti István, osztályfőnököm a Mester utcában.
Otthoni szokások:
mindig sok vendég volt, óriási jövés-menés.
Egy nagy büntetés:
anyai pofonok és sodrófa — a „mozizás" miatt.
A legszebb ajándék:
az első saját focicsuka, ami ráadásul nem is volt nagy.
A bizonyítványok:
mindig legalább jó rendű.
Az első mester:
Száger Misi bácsi — remek ember.
Az első edzések:
mindenki rettegett Manci nénitől, a szertárostól.
Zsebpénze:
előfordult a zsebemben 1-2 forint.
A vasárnapok:
gyors egymásutánban 3-4 mérkőzés, kétszer harminc percesek, de meg se kottyant!

Ifjúkor

Az önállóság kezdete:
20 évesen.
Alaphangulat:
reménykedés, nagy várakozás.
Törekvések, elképzelések:
mindenáron eljutni az NB I-be.
Nemzetközi bemutatkozás:
16 évesen.
Az NB I-ben:
vagy négy évvel később.
Ifi I-es diadal:
2 gól Csepelen, két gólpassz Albertnek és a végén a rádió mikrofonja előtt...
Zsákutcák:
megúsztam (nem sokáig).
Segítők, patrónusok:
nem sok, de Csanádi Árpád jótanácsait, okos szavait ma sem felejtem el.
Tanulmányok vége:
a nyolcadik után hosszú szünet következett.
Életszemlélet:
első a foci, illetve — minden.
Ifjúkori szerelmek:
csak egy, „Ő", aki a feleségem lett.
Posztja a pályán:
balösszekötő, és semmi más.
Csapattársak, híres „kortársak":
Albert, illetve Farkas, Ihász, Kékesi, Káposzta.
Pozíciója az FTC-ifiknél:
biztos, a legjobbak előnyeit élvezve.

Felnőttkor

Érkezés az NB I kapujába:
fölöttébb lassan.
Fejlődésének gátjai:
nem panaszkodhattam.
„Civil" élete:
szürke focicentrikus.
Külföldi túrák:
a leggyakrabban Bécsben.
Pesti kiruccanások:
azt sem tudtam, hogy hol a Kossuth Lajos utca...
Esti programok:
soha, nyolckor már ágyban voltam...
Legtöbb gólja:
még az ifiben, 10-1-es mérkőzésen egy „hatos" a Csepelnek.
Az első NB I-es szereplés:
a Salgótarján ellen fejesgóllal és egy gólt érő átadással — Flórinak.
Keresete:
még egy kis lakást sem tudtam megvenni.
Az első nagy törés:
Mészáros Dodó bácsinak nem kellettem, kimaradtam, összetörtem, tovább is álltam.
1961 után:
szárnyaszegett próbálkozások, de csak alacsonyabb osztályú csapatokban (Oroszlány, BVSC, Ganz-MÁVAG, Budafok, Építők stb.)
Pályakorrekció: 30 évesen.
A váltás lépcsőfokai:
érettségi magánúton és magánköltségen, aztán az edzői szamárlétra alulról, hét év alatt a legfelső fokig.
Az első csapata:
43. sz. Építők, ahol még játszottam is.
A Videoton-korszak:
erőpróbálgatás — egészen szép eredményekkel.
Rába-korszak:
a beteljesülés.
Belépő a Videotonhoz:
16-an ostromoltak, győzködtek, hogy menjek.
Távozás Székesfehérvárról:
az egyetértés hiánya miatt.
A súrlódások tárgya:
kizárólag menedzselési kérdésekben.
Győri tervek:
hónapról hónapra módosultak, emelkedett a mérce, de az arany így is túlteljesítés.

Verebes és az emberek

Három legjobb barátja:
egy igazi sincs.

Kizáró okok:
nehéz, nehezen megközelíthető ember vagyok.
Kedvenc játékosai: a minden tiszteletet megérdemlő Karsai, a megújhodott Póczik és Mile, a kiemelkedő tehetség Hajszán.
Nagyra becsült edzőkollégák, elődök:
Száger Misi bácsi, az emberséges, Sós Károly, a „kemény" és Bukovi Márton, az „eszes".
A legjobban tisztelt sportvezetők:
Kutas István és Zsolt István, a maguk nemében mindketten „profik" voltak.
Akiktől a legjobban félt:
sohasem voltam félős ember.
A labdarúgás csúcsalakja":
Pelé, igazi vetélytárs nélkül.

Mi (vagy ki) jut eszébe...

...a pontosságról:
Szentes Lázár, aki mindig hajszálpontosan érkezik.
...a céltudatosságról:
a csapatom játéka.
...a vakmerőségről:
Disztl Péter.
...a gyávaságról:
nem tudom elviselni.
...a védtelenségről:
igyekszem a védtelent pártfogolni.
...az intrikákról:
nem érdekel.
...az előítéletekről:
meg kell vele küzdeni.
...a magányosságról:
nekem bőven kijutott.
...a lezüllésről:
gyenge emberek sorsa.
...a szórakozottságról:
egyik nagyon jellemző tulajdonságom.
...a szórakozásról:
a játékosok között érzem igazán jól magam.
...a nagyzolásról:
aki teheti...
...a szerencséről: meg kell lovagolni!

A Rába-diadalról

34 mérkőzés összevont osztályzata:
nem jegy, hanem arany.
Verebes három „dobogósa":
Póczik 7,3-as átlaggal, Hajszán 7,26-tal, Szentes és Hannich 7,25-tel (Verebes 1-től 10-ig osztályozott — A szerk.)
A legnehezebb meccsek:
a Videoton, a Békéscsaba és az FTC ellen, valamennyi tavasszal.
A három legkönnyebb:
nem közhely, de ilyenek nem is voltak.
A legszebb gólok:
az „aranyérmes" és az „ezüstös" is Hajszáné.
A csapat mélyponton:
csak egy-egy mérkőzés bizonyos szakaszában.
A lelki görbe:
az első tavaszi mérkőzéseken gondban, de aztán egyenesen felfelé.
A 102 bajnoki gól válfajai:
a döntő többség akcióból, átgondolt akcióból, de a rögtönzés lehetőségeit is kihasználva.
Taktikai forrásmunkák:
a holland foci, az argentínai VB-meccsek tapasztalata — főleg a játékfelfogás tekintetében.

Kapcsolatok

Verebes és a játékosok:
profi követelmények, elvárások, lehetőségek, teljesítések és megbecsülések.
Verebes és a vezetők:
Szániel Jánossal mindig megértettük egymást. (Szániel a Rába ügyvezető elnöke — A szerk.)
Verebes és a közönség:
ma is végigfut a hátamon a hideg, ha az utolsó mérkőzés utáni fiestára gondolok.
Verebes és a fehérvári emlékek:
sajnálom a fiúkat...
Verebes és Budapest: semmiféle komplexusom sincs a fővárossal szemben.
Verebes és Mészöly:
kívánom, hogy sikerüljön Kálmánnak a Mundial!
Verebes és az MLSZ:
sok a nézeteltérés.
Verebes és a Mundial:
kevés újra számítok, hiszen egyre jellemzőbb a kiegyenlítődés.
Verebes és a jövő:
1. A Bajnokcsapatok Európa Kupája óriási bizonyítási lehetőség.
2. A következő bajnokságban „illendő" lesz újra dobogós helyet kiharcolni!
3. Győrt a magyar labdarúgás „fővárosává" építeni...

SZALAY PÉTER

BEK, KEK, UEFA Kupa

A három nemzetközi kupa közül a Bajnokcsapatok EK-ban huszonhetedszer, a Kupagyőztesek EK-ban huszonkettedszer, az UEFA Kupában (korábban VVK és EVK) huszonnegyedszer avattak védőt. Kettőben újat. Az Aston Villa és az IFK Göteborg most nyert először.

BEK-szeletek

Ha valaki azt kérdi, hogy a BEK-ben a legutóbbi években melyik csapat okozta a legtöbb meglepetést, akkor azt lehet mondani, hogy a szófiai CSZKA. 1980—81-ben már az 1. fordulóban kiverte az 1979—80. évi védőt, az angol Nottingham Forest csapatát. Mindkétszer 1-0-ra nyert ellene. 81—82-ben is siker a védő ellen. A 3. fordulóban az 1980—81, a védő a Liverpool ellen 2-0 és 0-1. Utána az elődöntőben a Bayern München látogatott Szófiába. A bolgárok már 3-0-ra vezettek a müncheniek ellen, de végül is csak 4-3-ra nyertek, majd Münchenben már nem sikerült a mesterhármas: 0-4...

*

3-0! Ennyire vezetett már az FTC az Üllői úton az Ostrava ellen, de végül is csak 3-2-re nyert, s ez már kevés volt Ostravára. Ott a vendéglátók nyertek 3-0-ra...

*

1-0, 1-0, 1-0, 1-0 — négyszer egymás után 1-0 volt a döntőben az eredmény a legutóbbi négy évben, s mind a négyszer angol csapat nyert: Liverpool, Nottingham, Nottingham, Liverpool... Most ötödször is 1-0, s most is angol csapat, az Aston Villa nyert. Az esélyesebbnek vélt Bayern ellen...

*

Az angol fölény még feltűnőbb, ha hozzávesszük, hogy immár hatodszor egymás után bizonyult angol a legjobbnak, hiszen a sok 1-0 előtt a Liverpool szintén NSZK-beli, a Mönchengladbach ellen nyerte a döntőt — 3-1-re.

*

Az Aston Villa, az új védő kilenc eredménye: Valur 5-0 és 2-0, Dynamo Berlin 2-1 és 0-1 (idegenben rúgott góllal mentek tovább az angolok), Dinamo Kijev 0-0 és 2-0, Anderlecht 1-0 és 0-0 és most Bayern München 1-0. Hat győzelem, két döntetlen, egy vereség, 13 adott, és mindössze két kapott gól (mindkettőt a Dynamo Berlin rúgta).

*

A Bayern München döntőben most kapott ki először..

*

Csak egy gól a döntőben, de volt úgy, hogy tíz is akadt. 1960-ban, Glasgow-

BEK, KEK, UEFA Kupa

ban: Real Madrid—Eintracht Frankfurt 7-3 (3-1). Puskás egymaga négyet, Di Stefano hármat szerzett, Stein kettőt, Kress egyet. 135 ezer néző, azaz néző is akkor volt a legtöbb.

KEK-forgácsok

A KEK 1. fordulójában a ciprusi Paralimni 1-0-ás győzelemmel kezdett a Vasas ellen, s a piros-kékeknek ez a veresége egy kicsit előre vetítette az 1981—82. évi gyenge szereplést. Igaz, utána Budapesten 8-0-ás győzelem, de...

*

Néztük a tévében a BEK-döntőt. A Standard Liege, amely a 2. fordulóban éppen a Vasast verte ki (2-0 és 2-1), veretlenül jutott a döntőbe, hiszen a Floriana ellen 3-1 és 9-0, a Porto ellen 2-0 és 2-2, a KEK-et védő Dinamo Tbiliszi ellen 1-0 és 1-0 eredményekkel szerepelt. És 120 000 néző előtt az ellenfele otthonában a 44. percig 1-0 arányban vezetett. Akkor Simonsen egyenlített, majd a 63. percben Quini 2-1-es vezetést szerzett a Barcelonának, s ez maradt a végeredmény. Vajon, ha ez a mérkőzés semleges pályán lett volna, akkor Tahamatáék megőrizték volna veretlenségüket?

*

Az I. fordulóban a Barcelona 4-1 arányban kikapott a Trakiától, a 2. fordulóban a Dukla Prágától 1-0-ra, a 3.-ban pedig a Lok. Leipzig csapatától 2-1 arányban, s mégis a kupa védője lett. Immár másodszor. Első alkalommal 1979-ben a Düsseldorf elleni 4-3-as (hosszabbításban!), Bázelban játszott mérkőzésen lett védő.

*

A Barcelona mellett kétszer védte a díjat: Milan, Anderlecht.

Kétszer magyar csapat is szerepelt a döntőben. 1963—64-ben Sporting Lisszabon—MTK 3-3, majd megismételt döntőn 1-0; 1974—75: Dinamo Kijev—FTC 3-0.

*

A magyar csapatok közül az Újpesti Dózsa szerepelt a legtöbbször a három kupában, eddig 20 alkalommal. Huszonegyedszer a KEK-ben indul az ősszel, de ott most még csak harmadszor.

Kortyok az UEFA Kupából

A legnagyobb meglepetés Hamburgban, az UEFA Kupa 1981—82. évi döntőjének visszavágóján született. Sokak szerint már az is meglepetés volt, hogy az IFK Göteborg csapata a döntő első mérkőzésén, Göteborgban 1-0-ra nyert a Hamburger SV ellen, de hogy Hamburgban is győzzön, méghozzá 3-0 arányban... Erre legkevésbé azok a kereskedők számítottak, akik már a hamburgi mérkőzés előtt, a „HSV az UEFA Kupa 1981—82. védője" feliratú emléktárgyakat árusítottak.

*

Egyesek szerint svéd csapat még csak a döntőbe se került korábban a nemzetközi kupákban. Ez tévedés, hiszen 1978—79-ben, a BEK döntőjében a Nottingham Forest a svéd Malmö csapatát verte 1-0 arányban Münchenben.

*

Akadtak olyanok, akik nem tekintették meglepetésnek a HSV 3-0-án hazai vereséget. Ezek hangoztatták, hogy egy évvel korábban, az UEFA Kupa 3. fordulójában a hamburgiak otthon 5-0-ra kaptak ki a St. Etienne csapatától.

Az egyik olasz lap az FTC 1965. évi VVK-beli (akkor ez volt az UEFA Kupa neve) diadalához hasonlította a göteborgiak sikerét. A Ferencváros akkor lemondott a hazai játékról, s terminushiány miatt belement abba, hogy a Juventus ellen csak egy döntő legyen — Torinóban. 1-0-ra nyert az FTC. Ez volt a csapata: Géczi — Novák, Mátrai, Horváth L. — Juhász, Orosz — Karába, Varga, Albert, Rákosi, Fenyvesi.

*

A Göteborg veretlenül nyerte az UEFA Kupát. Eredményei: Valkeakosken Haka (finn) 3-2 és 4-0; Sturm Graz (osztrák) 2-2, 3-2; Dinamo Bucuresti (román) 3-1, 1-0; Valencia (spanyol) 2-2, 2-0 (a Valencia korábban kétszer is védte ezt a kapát), Kaiserslautern (NSZK-beli) 1-1 és 2-1, HSV 1-0 és 3-0! Imponáló teljesítmény.

*

E díjjal kapcsolatban jut eszünkbe a Leeds United... Kétszer is hazavitte a kupát. 1967—68-ban a döntőben: Leeds—Ferencváros 1-0 és 0-0 (ez volt az az év, amikor a Fradi kiverte a Pitesti, a Zaragoza, a Liverpool, az Atletico Bilbao és a Bologna csapatát). 1970—71-ben Leeds United—Juventus 1-1 és 2-2, az idegenben lőtt több gól döntött a Leeds javára. És most? A Leeds kiesett az angol I. ligából.

*

A magyar csapatok már az 1. fordulóban elbúcsúztak. Real Madrid—Tatabánya 1-2, 1-0, a madridiak az idegenben rúgott góllal mentek tovább; Rapid Wien—Videoton 2-2, 2-0...

Anglia megerősítette helyét

73 alkalommal ünnepeltek védőt eddig a három kupában. 33 ország és egy rendkívüli résztvevő — Saarvidék — küldött csapatokat a küzdelmekbe, s eddig mindössze 14 országból került ki védő. Melyik országba hányszor vitték a kupákat?

	BEK	KEK	UEFA	
1. Anglia	7	4	8	19
2. Spanyolország	6	3	6	15
3. Olaszország	4	3	2	9
4. Német SZK	3	3	3	9
5. Hollandia	4	—	2	6
6. Portugália	2	2	—	4
7. Skócia	1	1	—	2
8. Belgium	—	2	—	2
Szovjetunió	—	2	—	2
10. Csehszlovákia	—	1	—	1
Német DK	—	1	—	1
12. Magyarország	—	—	1	1
Jugoszlávia	—	—	1	1
Svédország	—	—	1	1
	27	22	24	73

MATTANOVICH BÉLA

BARCS SÁNDOR:

Kell-e rúgófal?

– Óriási balszerencsénk volt! Képzeljétek, három ordító helyzetet hagytak ki a fiúk!

Ki ne találkozott volna ehhez hasonló panaszos felkiáltásokkal?

Szerencsére egyre többen akadnak olyan szurkolók, akik kételkednek a balszerencsében és az *„ordító" helyzetek kihagyását sokkal inkább a hibázó játékos technikai fogyatékosságának tekintik.* Joggal. (Ezzel a véletlen és az igazi balszerencse szerepét nincs szándékomban tagadni.)

De a helyzetkihagyás *nem írható pusztán a gyenge labdakészség terhére.* Ismét idézek egy képzeletbeli lapból (hányszor leírják ezt a mondatot egy-egy forduló után!) „X csatár tiszta helyzetbe kerül, *de lövés helyett kivár és oda a jó alkalom".* Miért vár ki? Miért nem értékesíti azonnal a helyzetet? *Azért, mert nem reagál elég gyorsan. Mert lassú a reflexe.*

A fenti témákkal már nem egyszer foglalkoztam a Labdarúgásban. Most *Nagyvári János* (Szeged, Bajcsy-Zsilinszky u. 16.) hosszú levélben és ábrákkal megrajzolt mellékletekkel a rúgótechnika és a reflex gyorsítása érdekében ajánlja a rúgófalat. Ajánlata nem mai keletű. *Annyira nem, hogy a negyed század küszöbén állunk. 24 éve agitál a hengerfelületű rúgófal érdekében, nem sok sikerrel.* Levele szerint csak *Pakson* építették meg a rúgófalat, itt több bemutatót tartottak. Lent járt a *Telesport* is. *Orczifalvi István* egy kapáslövés sorozatnál percenként 23 rúgást számolt meg, azóta már 36 kapáslövést is elértek egyetlen perc alatt.

Íme a paksi rúgófal.

„Ha a játékos sorozatban erősen rúgja rá a labdát a falra, *a labda oda-vissza útja felgyorsul és ennek megfelelően gyorsul fel a játékos mozgásának a ritmusa is.* Ez fejleszti a gyorsabb észlelés, eszmélés, reflex, gondolkodás, helyzetfelismerés, alkalmazkodás képességét. *Kifejlődik a játékosban a váratlan, villanásszerű megoldások készsége.* Az erős lövésekkel végzett gyakorlatok alkalmasak a kapu előtti reflexek felgyorsítására" – írja *Nagyvári János.*

Néhány évvel ezelőtt az MLSZ szakbizottsága foglalkozott a rúgófallal. Véleménye kedvező volt, de *elsősorban a serdülő korú vagy ifjúsági játékosoknál látta célszerűnek bevezetni a rúgófalas edzést.* Az MLSZ hivatalos közlönye felhívta az egyesületek figyelmét a paksi rúgófalra, ajánlotta annak megépítését, de *Nagyvári János* úgy tudja, eredmény nélkül.

LAW, MÜLLER, CRUYFF RÚGÓFAL ELŐTT

Én természetesen nem akarok a szakbizottsággal (se a régebbivel, se a maival) vitába szállni. Annak örülök, hogy legalább gyerekek számára hasznosnak tartják a rúgófalat, s bár szerfelett szerénytelen dolog az embernek önmagára hivatkozni (hiszen én csak teljesen jelentéktelen amatőr játékos voltam), de nagyváradi udvarunkban egy jókora tűzfal előtt, leginkább teniszlabdával gyakoroltunk, csakhamar kétlábasok lettünk, s bal külsővel pörgetett lövéseimért nem lelkesedtek a kapusok. Ezt is a falnál tanultam.

Vegyünk azonban sokkal nyomósabb példákat. 1950-től járom rendszeresen a világ labdarúgópályáit és különös hobbim *a profik önképzésének ellesése.* Számtalan nagyságot figyelhettem meg a rúgófal előtt dolgozni. *Dennis Law* például megszállottként rúgott, fejelt, térdelt és továbbított mellel, éppen úgy, mint *Gerd Müller.* Csak *Cruyff* csinálta elegánsabban, talán nem olyan gyakran ismételgetve a rúgásokat, de kitartóan. Ha ők fontosnak tartották a rúgófalat és hasznosnak a vele való gyakorlást, akkor nem látom be, hogy a mi felnőtt labdarúgóink miért ne követhetnék példájukat?

De figyeljük, mit tesz még a fent elmondottakhoz *Nagyvári János?*

„A hengerfelületű rúgófal csak mérsékelten alkalmas a fejelések gyakorlására. *Éppen ezért a közelmúltban elkészítettem egy továbbfejlesztett változatot, a 10 méter sugarú háromkapus, kombinált (henger és kúpfelületű) fal tervét. Ezzel lehetővé válik a fejelő technika fejlesztése és a lövésszerű kapura fejelések gyakorlása.* A kombinált rúgófal alsó, hengerfelületű része alkalmas a lapos lövések leadására, vagy a pattogó labdák átvételére. A kúpfelületű részhez rúgott labda íveltebben repül vissza és alkalmas az erős, valamint az ívelt fejesek kapura küldésére."

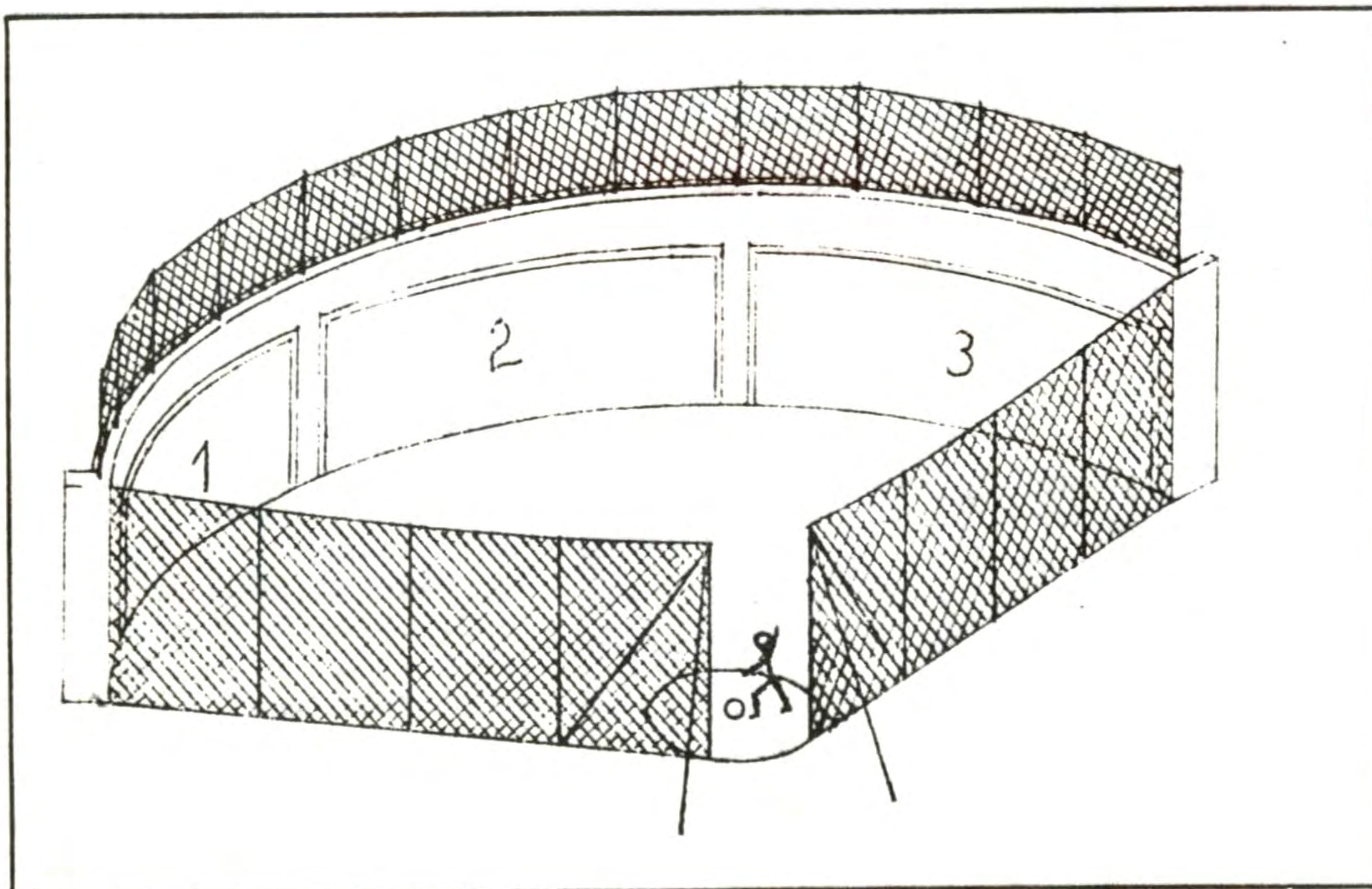
MINDENHATÓ-E A RÚGÓFAL?

Az elmondottakból kitűnik, hogy a rúgófal pártján állok. Vallom, hogy edzéseinket *a mainál sokkal gazdagabbá, színesebbé kell tenni és rá kell térni a legkülönfélébb képzések tervszerű és rendszeres alkalmazására.* Én nem állítom, hogy játékosaink állóképessége ma már ideális. De azt igen, ha valamilyen vonatkozásban lemérhető a fejlődés, *akkor az erőnlét terén feltétlenül.* Ugyanakkor gyors labdakezelésben, általában technikai vonatkozásban, reflex-gyorsaságban még sokat kell fejlődnünk. *Ez nemcsak úgy képzelhető el, hogy edzésszámunkat tartalmilag gazdagítjuk, hanem azáltal is, hogy a profik módjára, rávesszük játékosainkat az önképzésre.*

A technikai fejlesztés gyakorlása széles palettán történik. Ebben a rúgófal *fontos* szerepet játszik. Egy kombinált rúgófal megépítése (társadalmi munka vállalati segítség nélkül) 205 000–225 000,– forintba kerül. Két hónap alatt elkészíthető.

Nagyvári János közli még: „Terveim felhasználásáért, alkalmazásáért semmiféle anyagi igényem nincs."

A rúgófal egyedül nem oldja meg a magyar futball minden gondját. Tehát *nem* mindenható. De hasznos. Mi több, *nélkülözhetetlen* kellék.

10 m sugarú háromkapus, hengerfelületű rugófal, tetején sodronyháló kerítéssel. Háromkapus előtér oldalhálóval

A bronzérmes bányászok

Visszalépés a harmadik hely?

A Tatabánya tavaly második volt, idén harmadik lett. Amikor az ezüstérmet sikerült kiharcolni, akkor azt mondták a játékosok: „... jövőre legalább az első hatban benn kellene lennünk, mert különben elszabadul a pokol..." Őszintén szólva, nem nagyon bíztak egy újabb jó eredmény elérésében. Aggódtak jövőjükért.

Másképp látta a helyzetet a szakvezetés. *Lakat Károly dr.* állította, hogy olyan az alap, amelyből a csapat ismét versenyezhet a dobogóra kerülésért, ehhez azonban sikerülniük kell az erősítéseknek, tovább kell fokozniuk a közösségi szellem pozitív vonásait, növelniük kell a kudarctűrő képességet. A szakvezetés tehát, ha mérsékelten, megfontoltan is, derűlátó volt az új idény kezdetén.

Vérmesebb reményeket táplált az egyesületi vezetés, és a labdarúgó-szakosztály vezetőségének néhány tagja. Szerintük ugyanis a bajnokság színvonalának csökkenésével, az erőviszonyok kiegyenlítődésével, más csapatok érezhető meggyengülésével az egyértelműen megerősödött bányászcsapat a legmerészebb álmokat is megvalósíthatná. Sokak szerint a bajnoki címet kellett volna megcéloznia a Tatabányának.

Nos, végeredményben láthatjuk hát, hogy tulajdonképpen három különböző szálon futottak bizonyos szakmai és tervezési elképzelések Tatabányán. Ezeket kellett volna egyeztetni, illetve legalábbis közelíteni egymáshoz.

Ami egyértelműen sikerült: a játékosok felmérték lehetőségeiket és elhitték a szakvezetőnek, lehet keresnivalójuk az új bajnokságban is a dobogós helyezés megközelítését vagy elérését illetően.

Annak ellenére például, hogy nem sikerült a továbbjutás az UEFA Kupa küzdelmeiben a Real Madrid ellen, a kiesés mikéntje is növelte a harci szellemet, éppen a körülmények folytán. Tatabányán ugyanis legyőzték a bányászok a legendás hírű spanyol gárdát, és Madridban sem vallottak szégyent. Megértették a játékosok, hogy lelkesedéssel, együttes akarással olykor tudásbeli különbségeket is pótolni lehet. Ez folyamatosságot biztosított a bajnoki küzdelmekre.

Csapó Károly, a válogatott tatabányai játékmester. A csapat „esze"

Kedvező pozícióban zárták a tabányaiak az őszi szezont, az előrehozott mérkőzéseket is beleértve.

Igaz, tavasszal alaposan megtorpantak, a mélypontot a Ferencvárostól elszenvedett vereség és az utána következő bizonytalankodás jelentette. A csapat harckészültségét bizonyította a helyrerázódás és a későbbi felzárkózás. Utána már csak egyetlen rossz eredmény, éppen a legrosszabbkor. Amikor a csodálatos *Szabó György* ötszázadik bajnoki mérkőzését ünnepelte hazai pályán, saját közönsége előtt szenvedett vereséget a csapat a *Haladástól*. Az újabb megingás sem befolyásolta a gárdát abban, hogy magabiztosan megszerezze a harmadik helyet, a bronzérmet és ezzel az újabb lehetőséget a nemzetközi küzdőtérre való kilépésre.

Pedig időközben sok minden történt Tatabányán. Eltávozott például *Kovács István* Salgótarjánba. Őt teljesen emberi indokok alapján engedte el a szakosztály vezetése. A középcsatárnak családi problémái miatt kellett elköltöznie. Ez humánus intézkedés volt, ha nem is éppen ésszerű és racionális. De azért jól esik ilyesmiről is hallani a magyar labdarúgás világában.

Dr. Lakat Károly edzői szerződése az idény végén lejárt. Hogy csak kétéves szerződést kötöttek a mesterrel, ez tulajdonképpen az ő kérése volt. Csakhogy talán elvárta volna, megkérdezzék, nem akar-e esetleg mégis hosszabbítani. Az egyesületi és szakosztályvezetés azonban már idény közben új szakvezető után nézett, és hamarosan meg is találta a megfelelő embert az ifjúsági válogatottól búcsúzó *Dalnoki Jenő* személyében. Ezt a manővert azonban nem a legtapintatosabban csinálta, mert a játékosok előtt a váltás ténye hamarabb nyilvánvalóvá vált a feltétlenül szükségesnél. Igaz viszont, hogy más ügyekben még az elvárhatónál is több jóindulatot tanúsított a szakosztály vezetősége. Furcsa kettősség ez, amit csak az érthet meg maradéktalanul, aki teljesen tisztában van az ott uralkodó tényleges helyzettel.

Nos, visszalépés volt-e a Tatabánya harmadik helye?

Állítjuk, nem! A gátló körülmények figyelembevétele mellett ki lehet jelenteni, hogy ismét a maximumot préselte ki magából a gárda. Továbbra is rendelkezik NB I-es szinten két kiemelkedő képességű kapuvédővel, *Kiss* és *Dombai* személyében, akik között egészséges rivalizálás folyik és a vezetés megoldotta azt is, hogy egyik játékos sem vágyik el az egyesülettől. A tatabányaiak védelme szilárd, még akkor is, ha ebben az idényben több gólt kapott az elviselhetőnél. *Fejes* felépülésével, *Lakatos* jó formájának stabilizálásával, s ha Szabó Györgyöt — életkora nem számíthat! — nem küldik a kelleténél hamarabb nyugdíjba, a hátsó alakzat még sok csatársor rohamait verheti vissza a későbbiekben is. A tatabányaiak legjobb része a középpályás sor: a legstabilabb hármas, ha *Csapó*, *Emmer* és *Hermann* játszik együtt, mert ebben az esetben van a legjobb összhangban a védekezés és a támadások aránya. A rendkívül tehetséges *Barabás* szerepkörét még meg kell találni. Lehetnek gondok a csatársorban. Hogyan lehetne például *P. Nagy* tehetségét igazából hasznosítani? Hogyan lehetne ezt a fiatalembert arra kényszeríteni, hogy huzamosan is képességeihez mérten játsszék? Hogyan lehetne *Kiprichet* beépíteni a csapatba? Mikor talál a Tatabánya végre egy igazi, lendületes baloldali csatárt, ugyanis *Schmidt* inkább középpályás erényeket csillogtat? Hogyan lehetne a csapatot a munkabíróbb labdarúgásra rászoktatni, hogyan lehetne elérni, hogy támadásban labda nélkül is többet fussanak a jelöltek, hogyan lehetne a ritmusváltásokat beidegzetté tenni, hogyan lehetne egyáltalán még a korábbinál is korszerűbben, netán eredményesebben futballozni. **ZSENGELLÉR ZSOLT**

Udvardi szereli a fehérvári Szabót. Udvardi... marad?... nem marad?... Hátrább Szabó György, aki még szívesen folytatná, ha erre kérnék fel

Kiss Imre: eljutott a válogatott kerettagságig

Túl az álmokon

Ú. Dózsa–Csepel 0:0. Lazsányi (középen) két dózsással, Kisznyérrel és Kovács Bélával.

Egy-egy csapatról szólva szurkoló, szakember és tollforgató könnyen megtalálja az állandó jelzőt, olyat, amely például az eposzok hőseinek is kijár. Ha azután egy kollektíváról esik szó, akkor ezt az állandó jelzőt emlegetik a lelátón. Azok a jelzők lehetnek ilyenek és olyanok, köztük sok a nyomdafestéket sem tűrné. De hát ezért érdekes dolog a futball. Ha a Csepel idei zárásáról, végső helyéről rendeznének ilyen állandó jelzőtaláló „névadót", akkor bizonyára sokáig jönnének az ötletek.

Mert a Csepel igazán girbegurba utat járt 1981/82-ben. No nem a végső helyét illetően, vagy az azt megelőző szakaszok során, sokkal inkább az egyes mérkőzéseken nyújtott formáit értve itt. Mert tagadhatatlan, s a gyáriaknál egyértelműen büszkeségre okot adó dolog: a várakozást messze felülmúlta a csapat, s ilyenkor az ember elnézi ugye azt is, hogy az utolsó fordulók közül néhányan enyhén szólva rosszul játszottak ...

– Ha valaki azt mondja, hogy olyan csapatok előznek csak meg, mint vidékről a bajnok Győr, a Videoton és Tatabánya, vagy a fővárosiak olyan elitjei futnak be elénk, mint Ferencváros, Honvéd, Ú. Dózsa, akkor aligha hiszem el. Igaz, hivatalból hinnem kell az útban, amit járunk, de azért meglepett, hogy egyes szakaszokban mennyi tartása volt legénységünknek.

Ez a 7. hely tehát lényegesen az „álmok világába" tartozó zárás. Ami egyben egy szép jövő záloga is, nemde?

– Ez így, az értékelések, mérlegvonások idején még korai csapongás, játék a szavakkal. Mert azért összességében lehetett volna egyenletesebb is az összkép. Tulajdonképpen rendkívüli módon örülök annak, hogy új szerzeményeink, Budavári, Mészöly, Fischli beépültek, s még van bennük több is. Érdekes dolog az, hogy az ötvenszázalékos ponthatárt miként teljesítettük túl. Minden bizonnyal már a rajtnál eldőlt a jövőnk. Az első hét találkozón begyűjtött tíz pont ugyanis rendkívüli módon megnyugtatott mindenkit. Elmondhatom, hogy pániknak nyoma sem volt, pedig ezt a hangulatot az elmúlt fél évtizedben nem egyszer ismertük Csepelen ... S remélem, ilyesmi egyhamar nem is fordul elő. Ezt a szót kitöröljük a csepeli háziszótárból! Az említett három srác beépítése olyan egészséges rivalizálást váltott ki, ami nagyban meghatározta az edzésekhez való hozzáállást, ami végső soron a pályán kamatozódott.

Hullámvölgyek és -hegyek ...?

– Ebből is, abból is akadt. Amikor például ősszel a bajnoki címtől még messze levő győriektől otthon kikaptunk 1-0-ra, az sokakat megrengetett. Az az igazság, hogy az akkori Rábán még nem látszott a jövendő bajnoka. Azután viszont roppant kellemes érzés érzés még utólag is elmondani, hogy keményen megvertük a Vasast, s a Videoton sem lehet büszke csepeli kirándulására.

Csepeli gólöröm ... Balról: Kelemen, Fischli és Wéber. Csepel–Vasas 3:1.
Lovas Albert felvételei

A piros-kék tervekben 27 pontról „emelkedtek fel" 34-re, s a vége 36 lett. Az ilyen kellemes matematika hátországában milyen titkok húzódnak?

– Két véglet. Az egyik jó, a másik kevésbé. A védelmünk szilárdságára büszkék lehetünk, mert tizenhét találkozón nem kaptunk gólt, de ugyanakkor a csatársor eredményességén feltétlenül kell javítanunk majd. Szembeötlő tehát, hogy vagy túl sokat segítettek középpályásaink a védekezésben, vagy keveset mentek előre a „gólszagra". Akárhogy is történt: mindenképpen jó lenne egy középpályást és egy csatárt is igazolni.

A jövő ezután a kiváló „záróra" után hasonlóan rózsaszínűnek ígérkezik?

– Megmondom őszintén, hogy a múltban hibázott edző is, játékos is. Az, hogy egy soron következő ellenfélre megszabandó taktika balul sül el, sokszor elkerülhetetlen. Vagy ha olyan embert bízok meg lényeges feladat végrehajtásával, aki aznap éppen nem hozza magát – hát, az is megesik. Ezen a pályán, az NB I-ben illik mindig holtbiztos tippet adni, éspedig évente harmincnégy alkalommal. Mivel ez képtelenség, az ember is mindig tanul. A hibákból is. Mi is ezt tesszük. Mivel olyan „hű de nagy fogásra" nincs reményünk, saját házunk tájáról kell minőségi javulást előbányászni.

Az ifire gondol, mely tizennegyedik lett az ifjúsági bajnokságban?

– Hát, ez is érzékeny pont, de megmondom őszintén, Csepel olyan alakuló, amorf képet mutat most mint kerület, hogy alig lehetséges egy átgondolt utánpótlás-nevelés. Hogy az ifiből hányan kerülnek fel, rejtély. Én most nem nagyon látok ígéretes tehetséget. Bár tévednék ...! Így hát járjuk a Csepel-szigetet, próbáljuk kiszemelni azokat, akik beépíthetők.

Tanulság?

Olykor-olykor kiválóan ment a három csapatrész összmunkája, támadásban, védekezésben egyaránt. Az ilyen „harmonikázásokat" kellene állandósítani. Hogy most már biztos védelemmel rendelkezünk, ez tagadhatatlan. 1982/83 feladata tehát minden bizonnyal a csatársor eredményességének feljavítása. Gólzsákot boszorkánykonyhában előállítani nem tudunk, de olyan gyakorlatokkal igenis képesek leszünk felfrissíteni edzéseinket, melyek hatékonyabb csatárjátékhoz vezetnek.

Dékány ...?

– Bár mondhatnám, hogy ő a „nagy találmányunk" ... Őszinte vagyok, kimondom: ifjú centerünk sajnos eléggé lassú, így amikor az elején sorra-rendre berúgta meglepő hat gólját, és felfigyeltek rá, testőrrel „látták el" az ellenfelek, akkor már lényegesen kevesebb módja maradt az ügyeskedésre. Ha felgyorsulna – kérdés, mennyi remény van erre húszon felül –, akkor viszont nagyon nagy erősségünkké válna. Ez persze nem jelenti azt, hogy kritizálni akarom, mert elégedett voltam és vagyok is vele.

A hosszú „VB-szünet" állomásai?

– Igyekszünk hatékonyan átlendülni ezen a holtponton, mert olyan időszak, amit átvészelni eredményesen – komoly huszárbravúr.

Olyan rutinos szakembernek, mint Keszthelyi Mihály vezetőedzőnek, ez aligha okozhat gondot ...

SZABÓ SÁNDOR

Emlékezetes visszatérés

Már az utolsó percre ugrott a ZTE-stadion órájának nagymutatója, amikor Garics kitűnő átadást kapott a jobb oldalon. A szombathelyiek kapitánya pillanatok alatt több méteres előnyt szerzett a későn eszmélő zalaegerszegi védőkkel szemben. Balázs, a hazaiak kapusa kétségbeesetten rohant eléje, a csatár azonban időben átívelte a labdát a balösszekötő helyén őrizetlenül robogó Preszellerhez, aki egyből próbált az üres kapuba lőni, de „lyukat" rúgott. Szerencséjére még utolérte a pettyest, s nyomban visszaemelte a „feladóhoz". Garics magasra felugorva középre fejelte a labdát, az érkező Szabó pedig eldőlve, kapásból a bal sarokba küldte. Mire az eredményjelző táblán megjelent, hogy ZTE–Haladás 0-1, Bártfai játékvezető már le is fújta a szezonzáró mérkőzést.

LÁTSZÓLAGOS LÉPÉSHÁTRÁNY

Ez a gól, ez a győzelem csattanós slusszpoénja volt annak a minden várakozást felülmúló szereplésnek, melynek révén az NB I-be kétéves „száműzetés" után visszatért vasi együttes pontosan a mezőny közepén, a 9. helyen végzett.

Pedig az előjelek – enyhén szólva – nem voltak biztatóak. A felkerülést kiharcoló gárda ugyanis tavaly július elején edző nélkül kezdte meg a felkészülést, és erősítési elképzeléseiből is vajmi kevés vált valóra. Tehát – úgy tűnt – már a rajt előtt lépéshátrányba kerültek riválisaikkal szemben. A látszat azonban csalt, hiszen ma már egyértelmű: helytállásuk nem kis részben éppen annak köszönhető, hogy együtt maradt az NB II-ben jól összeszokott, igazi kollektívát alkotó csapat. S ami legalább ennyire fontos: a felkérést sorban visszautasító, kétségtelenül kiváló, de a helyi körülményeket és a játékosokat csak felületesen ismerő edzők helyett Török Péter személyében olyan szakvezető került az együttes élére, aki minden tekintetben a lehető legtájékozottabb volt. Az ügyvezető elnöki széket a kispaddal felcserélő sportember ugyanis már hosszú évek óta tevékenykedett a Haladásnál. Trénerként előbb az ifjúságiakkal, később a tartalékokkal, végül pedig – Sárosi László segítőtársaként – az első csapat tagjaival is foglalkozott. A rendelkezésre álló keret egyik részének tehát már volt az edzője, a többieknek meg – ügyvezető elnökként – a Szombathelyre történt átigazolásában vállalt aktív szerepet. Így aztán jól tudta, hogy ki mire képes, kitől mit várhat. Jellemző, hogy már az első előkészületi mérkőzésen azt a tizenegyet (Hegedűs – Horváth, Király, Vörös, Preszeller – Nagy, Fitos, Hegyi, Kulcsár – Szabó, Garics) játszatta, amely aztán a legtöbbször szerepelt a bajnokságban. Mindez, persze, még kevés lett volna, ám Török Péter – nem utolsósorban demokratikus, a játékosokat felnőtt emberként kezelő vezetési stílusával – az első pillanattól élvezte labdarúgóinak bizalmát, támogatását.

FELEJTHETETLEN FEGYVERTÉNYEK

A Haladás kitűnő rajtot vett, s egész ősszel a mezőny első felében tanyázott. Az előrehozott három tavaszi forduló után pedig 20 mérkőzésen szerzett 20 pontjával, azaz ötven százalékos teljesítménnyel a 8. helyen térhetett téli pihenőre. Az idei esztendő megfelelően indult, aztán viszont megtorpant a gárda. A hullámvölgy oka valószínűleg a nem a legjobban sikerült felkészülés (Bulgáriában a remélt jó pályák helyett nagy hóban, jeges játéktereken tudtak csak játszani) mellett az volt, hogy az előző két évi NB II-es ritmushoz – egy hét, egy meccs – szokott játékosok számára – főleg idegileg – nagy megterhelést jelentett a szerda-szombati sűrített bajnoki menetrend. Ennek következtében a 13. helyre estek vissza. Ekkor sokan már azt jósolgatták, hogy a Haladás osztályozóra kényszerül, a vasiak azonban pazar hajrát vágtak ki, és a hivatalos őszi idényben összegyűjtött 17 ponthoz még 18-at szerezve pozitív (46-42) gólkülönbséggel a 9. helyen zárták a bajnokságot.

Már önmagában ez a teljesítmény minden dicséretet megérdemel, különösen ha azt sem hagyjuk figyelmen kívül, hogy a másik két újonc, az Ózd és a SZEOL AK simán kiesett. Ráadásként azonban még néhány olyan bravúrt is véghez vittek, amelyek igazán emlékezetessé tették visszatérésüket. Ezek élére a tavalyi bajnok Ferencváros felett, az Üllői úton aratott győzelmük kívánkozik, de szintén saját pályáján verték meg az előző évben ezüstérmes, az idén 3. Tatabányát, meg a sokáig a dobogó legfelső fokára is esélyes, végül a 4. helyen végzett Videotont. A későbbi bajnok Rába ETO-t pedig ősszel valósággal kiütötték (5-1) Szombathelyen.

HÉT HÚZÓEMBER

A teljes igazsághoz tartozik – s ezt Török Péter több nyilatkozatában is hangsúlyozta –, hogy elődje, Palicskó Tibor ütőképes együttest hagyott rá. Így aztán – úgymond – az NB I-es szereplés jogát kivívott csapaton csak szerkezeti változásokat kellett végrehajtani. A fiatal szakedző „jó szemét" bizonyítja, hogy ezt teljes sikerrel oldotta meg. A védelem megszilárdítása érdekében például Horváthot és Fitost új feladatkörrel bízta meg, az ellenakciókra épülő támadójátékban pedig a szélen már csak statisztáló Hegyit juttatta kulcsszerephez, aki amolyan hátravont középcsatárként kitűnően kamatoztatta is szervezőkészségét. A Haladás egyébként jobbára 4–4–2-es hadrendben játszott, de azt rugalmasan alkalmazta. Hivatalosan ugyan egyetlen szélsője sem volt, gyakorlatilag viszont öt is, hiszen korábban Horváth, Preszeller, Hegyi, Garics és Szabó egyaránt szerepelt ezen a poszton. S az oldalvonalak melletti sáv tudatos kihasználásának jó néhány fontos gólt köszönhettek.

A „testreszabott" szerepkörben tulajdonképpen valamennyi játékos megfelelt a szakvezetés várakozásának. (Többen fölényesen bizonyították, hogy elhamarkodottan tanácsolták el őket előző egyesületük illetékesei. Török Péter szerint heten a külön kiemelést is megérdemlik. Valóban, hiszen Hegedűs sorozatosan őrizte kiválóan a kaput; Király felhagyott a könnyelműsködéssel, és megbízhatóan „söprögetett"; Vörös mellett a legveszélyesebb csatárok sem igen rúgtak labdába; Horváth jobbhátvédként nemcsak a rombolásban jeleskedett, hanem a támadásokat is segítette; Fitos szerelőkészsége, keménysége, munkabírása pontokat ért; a karmesterré előlépett Hegyiről már volt szó; Szabó pedig 15 gólt szerzett, amelyek közül jó néhány csapata győzelmét jelentette.

HA HEGEDŰSÉK...

A Haladás VSE azon kevés csapat közé tartozik, amelyek az 1981–82-es bajnokságban felülmúlták önmagukat. A mögöttük végzett együttesek jórésze ugyanis képesség dolgában semmivel sem marad el tőlük, sőt! A vasiak azonban a mérkőzések döntő többségén a tudást, a tehetséget, fegyelmezettséggel, akarással, odaadással ötvözték. S ha ezt a példás hozzáállást prolongálják Hegedűsék, akkor – bátran jósolhatjuk – a következő bajnokságban sem kell félteni a Haladást.

TARSOLY JÓZSEF

Tömegjelenet a szombathelyi kapu előtt. Balról Kiss, Fitos, Hegedűs, Hozbor, Török, Soós és Garics. ZTE–Haladás 1:0.

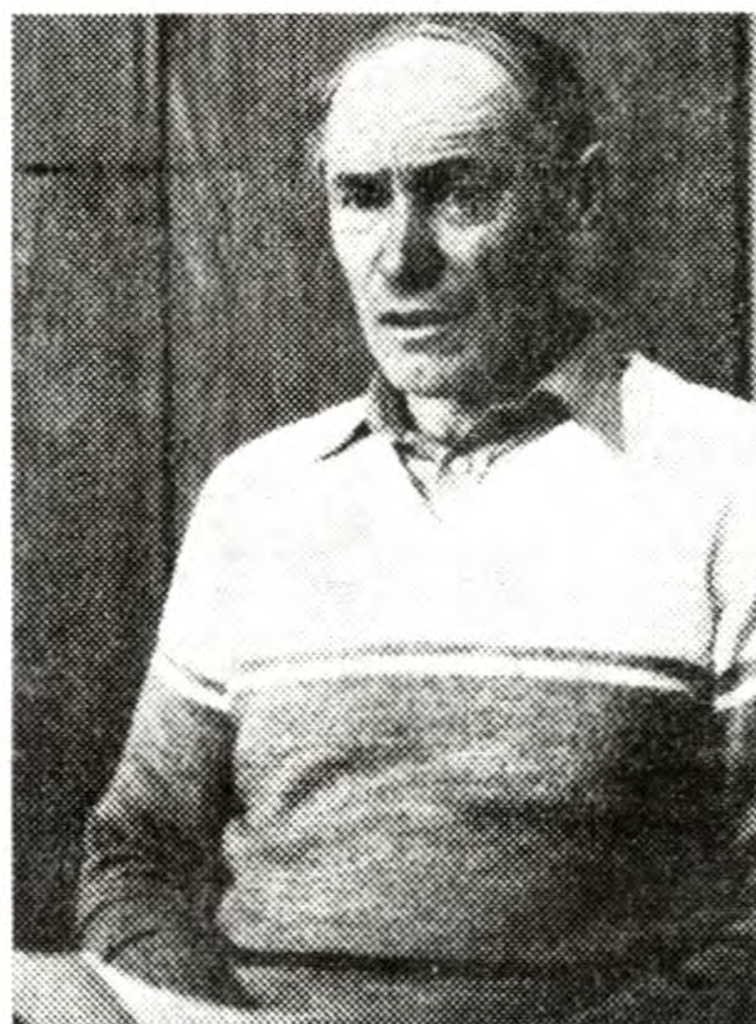
Décsy László felv.

Az újpesti két Kovács: Béla és József a fehér mezes Kanyárit gyötrik. Újpesti Dózsa–Békéscsaba 1-1.
Lónyai László felvétele

Zalai László, a „csabai holland"
Jávor Péter felv.

Így látja a „csabai holland"

A Ladák, Trabantok, Skodák alig férnek a klubház előtt felfestett parkolón, ám legyen bármily zsúfoltság, az ezüst színű Volvo gazdája számára mindig üresen marad egy hely. A hely az új „mester"-é, *Zalai László-é*, akiről egyet-más megírt a hazai sportsajtó. Mégis, arra kértük, mutassa be röviden magát, elvégre első izben találkozik a Labdarúgás olvasóival.

– Őscsabai vagyok, a nyugdíj felé közeledők talán még emlékeznek rám játékoskoromból. A CSAK ifi után a Békéscsabai SZ. S. E. csapatában játszottam több poszton is. Aztán az ötvenes években vándorbotot fogtam. *Szentes, Nagybátony*, majd egy jóval nagyobb ugrás: *holland*, később *spanyol* klubban szerepeltem. Aztán, mint sok más labdarúgó, edző lettem. A előiskolák után a kölni TF-en szereztem diplomát. Huszonkét évi edzősködésemnek állomásait, gondolom, fölösleges felsorolnom, elég ha a *DWS Amszterdam*, a *DOS Utrecht* és a *PEC Zwole* együttesét említem meg. Talán nem szerénytelenség, ha *Rensenbrink, Rijsbergen* és *Jongbloed* nevének említéséhez hozzáteszem, ők is játékosaim voltak, büszke vagyok rájuk, s arra is, hogy segíthettem pályafutásukat.

Kétségtelenül jó ajánlólevél mindez, annál is inkább, mert a honi futball berkeiben volt időszak, amikor előszeretettel emlegették: *hej, ha egyszer nálunk holland edző dolgozna, tulipános módszerrel.*

Hogyan látja Zalai László?

– Sietek kijelenteni, a magyar játékosok, a csapatok többsége nem rosszabb a kinti *átlagnál*. Természetesen nem a nagycsapatokra gondolok. Most már ismerem az NB I-et eléggé, ezért merem ezt nyugodtan mondani. Ami miatt viszont sok a gond – több mint másutt –, az abból ered, hogy itt sokkal jobban megérzik, ha kiesik 1–2 kulcsjátékos. A *Nyilasi* nélküli őszi Fradi, a *Törőcsiket* nélkülöző *tavaszi* Dózsa, csak szerényebb produkcióra volt képes, s ezzel a legtöbb együttes így van, a mienk is. *Pásztor* mindjárt a rajtnál kiesett, hosszú ideje harcképtelen *Királyvári*, újabban *Melis, Kurucz* szinte pótolhatatlan. Tehát ez a bizonyos 20-as keret – csak keret. Jómagam például máris tisztában vagyok vele, hogy komolyabban a magyar bajnokság színvonalán, 12–13 játékosra számíthatok igazán. Mindez nem jelenti, hogy a többiek csak a létszámot szaporítják, pusztán arra gondolok, hogy a megszokott Békéscsaba játékerejét nehéz biztosítani, ha kiesik egy-egy kulcsember.

Ha már itt tartunk, a viharsarki gárdából kiket merne ajánlani nyugodt szívvel nyugati középcsapathoz?

– *Rabcsákot, Kerekest, Pásztort* mindenképpen, de *Rácz, Fabulya* és *Melis, Kőhalmi* is biztosan megállná a helyét. Még egy szerény meglátásom lenne. Ott látom a legnagyobb hibát, hogy a magyar fiatalokból nem képesek kihozni a maximumot az edzők. Ifistakorukban eljutnak egy bizonyos szintig, de teljesítménygörbéjük aztán megáll. A felnőtt csapat edzője nem tud tovább haladni, mert alapszinten kimaradtak bizonyos állomások, egyiknél a fejelés, másiknál a technikai tudás rekedt meg. Tudom, hogy kockázatos kijelentés, de például a felnőtt, vagy majdnem kész futballisták csak 60, 70 százalékát nyújtják annak, amire egyébként adottságaik alapján képesek lennének. Talán ez lehetne az egyik részterülete annak a munkálkodásnak, aminek alapján könnyebben föl lehetne zárkózni a nemzetközi élmezőnyhöz.

Ön milyen módszerrel dolgozik?

– Volt önmagammal szemben egy fogadásom; tavaszszal megpróbálom úgy felkészíteni a csapatot, ahogy még soha egyiket sem. Sajnos, nem illik rögtön a külső körülményekre hivatkozni, mégis el kell mondanom, hogy a meglevőknél kissé eszményibb körülményekre számítottam. Lehetőleg minden felkészülési időszakban kint a szabadban szeretek dolgozni, a teremben másképp pattan a labda, más a hőmérséklet, egyszóval minden más. Sajnos olyan pocsék pályán, pályákon készültünk, hogy inkább csak az erőnlétre vonatkozó terveimet sikerült végrehajtani.

Elégedett a csapat szereplésével?

– A vezetőség a kiesés elkerülését határozta meg alapvető célként, de sokáig a kiesés ellen harcolók közé tartoztunk. Ezzel azt hiszem válaszoltam is – nem vagyok elégedett! Legalább 3 ponttal többet szerezhettünk volna Tatabányán, a Fáy utcában és itthon az Újpest ellen.

Mivel magyarázza ezek elmaradását?

– Döntően az önbizalomhiánnyal. Csatáraink elképesztő hibaszázalékkal játszanak. Pedig jogos lenne a hit, a helyzet góllá értékesítéséhez. Emögött inkább a pszichikai felkészületlenséget vélem felfedezni, mintsem a fizikait. Meggyőződésem; hiába gyakorol valaki reggeltől estig, ha nincs ott lélekben, amikor a labda mellé ér a cipője, s lövésre lendül a lába. Ennek számtalan oka lehet persze. Amivel próbáljuk kiküszöbölni – a gyakoribb együttlét. Minden tavaszi hazai mérkőzésünk előtt péntektől már együtt készült a csapat, a találkozók másnapján reggel edzést tartottunk. Melegében kiértékeljük a történteket, de az egyéni bírálat csak négyszemközt történik.

Most, a bajnoki év befejeztével mi a véleménye? Elégedett?

– Ha az elvárásokat tekintem, akkor elégedettnek kellene lennem, hiszen a középmezőnyben végeztünk fokozatosan javult játékkal, s ez valamivel több is annál, mint amit vállaltam erre az évre. Ha viszont azt veszem figyelembe, ohgy ebben a csapatban *már most is több van*, mint amennyit megvalósított – akkor kissé elégedetlen vagyok. A csabai közönség nagyon igényes, s ezt én megértem. Az a véleményem ugyanis, hogy bizonyos feltételek megteremtése esetén a csapat éppúgy felzárkózhatna a dobogósok mögé, mint azt más vidékiek már megtették. Hogy a jövőben vállalom-e a munkát, az éppen az említett feltételeknek a megteremtésétől függ.

*

A hazai futball felszabadulás utáni történetében példa nélküli, hogy külföldről érkezett edző ül a magyar csapat kispadján. Jó-e ez vagy rossz, arra érdemes *Szepesi György* szavait idézni: „Szívem szerint szívesen fogadom, mert friss vért, új szeleket hozhat az edzői munkába."

FÁBIÁN ISTVÁN

ÍGY LÁTTÁK

Előrelépés a támadó- és a védőjátékban

Kovács Imre, a Pécsi MSC vezetőedzője:

— Úgy vélem, nem zártunk rossz bajnoki esztendőt. Nemcsak azért, mert a tavalyi nyolcadik helynél kettővel előbb végeztünk, hanem támadó- és védőjátékunk egyaránt fejlődött. Az egyes csapatrészeket hátulról indulva vizsgálom, s nyugodtan mondhatom, hogy bár két góllal többet kaptunk, mint 80/81-ben, ez a sor megszilárdult. Nagy vereséget nem szenvedtünk, ám a tatabányai 1-4 nem kerül a csapat évkönyvének legszebb sorai közé. A hátvédsor tagjai közül néhányan a gólszerzésben is jeleskedtek, elsősorban Róth, akinek hét gólja — ebből hat fejesgól volt! — sok értékes ponthoz juttatott bennünket.

— Otthon jobban szerepelt a csapat, mint idegenben!

— Hát igen, idegenben sokkal kevesebb pontot szereztünk. Az az igazság, hogy mi akkor sem állunk be védekezni, ha nem a mi pályánkon játszunk. S amikor támadunk, olykor fellazul a védelem, illetve: támadásaink elhárítása után a középpályások nem érnek vissza idejében. Ezzel mindjárt elmondtam rövid bírálatomat a középpályásainkról, akik közül elsősorban Dárdai Palitól vártam többet. Sajnos, ebben a bajnokságban nem tudtak meghatározó egyéniségekké válni, hiányoztak a góljaik. Ha több támogatást adnak a hátvédeknek, bizonyára kevesebb gólt kapunk, s ha eredményesebbek a támadásbefejezéseknél, vagy több labdát adnak a csatároknak, több gólt lövünk.

Parázs jelenet a ZTE kapuja előtt. Balról Konrád, Nagy I., Szieben, Péter, Mészáros és Kereki. PMSC–ZTE 3:1.

Lovas Albert felv.

— Megfigyeléseink szerint a PMSC négy hátvéddel, három középpályással és három csatárral játszott.

— Így is volt. A korszerű támadójátékban szerintem feltétlenül szükség van három csatárra, akik közül kettő általában a széleken rohamoz. Más lapra tartozik, hogy bár támadójátékunk is javult, a helyzetkihasználásban még fejlődnie kell a gárdának.

— Mi a véleménye a Rába ETO bajnokságáról?

— Teljesen megérdemelték a bajnoki címet, kétségkívül a legjobb teljesítményt nyújtották. Őszintén gratulálok a győrieknek.

Katzirz Béla, a csapatkapitány vajon hogy látta a kapuból játékostársai teljesítményét és az egész bajnokságot?

— Nehéz bajnokságon vagyunk túl, amelyben — jó néhány botlásunk ellenére — véleményem szerint helytálltunk. Nem szokt... balszerencsére hivatkozni, de ha valaki megnézi az eredménylistánkat, láthatja: tíz mérkőzésünket vesztettük el egy góllal, közülük két hazait. Olyan találkozókat, amelyeknek a felén a döntetlen reálisabb eredmény lett volna. S ha öt ponttal többet gyűjtünk össze, esetleg a legjobb öt között vagyunk.

SZŰCS LÁSZLÓ

Ötven százalék

Kovács Ferenc, a Debreceni MVSC vezetőedzője így értékeli csapata teljesítményét:

— Az előző évi bajnoki teljesítményt nekünk nem szabad összehasonlítási alapul vennünk, mert akkor nem sújtottak bennünket olyan sérülések, mint ebben a bajnokságban. Mi 1981 augusztusában, tehát a bajnoki küzdelemsorozat indulása előtt — felmérvén a mezőny játékerejét és a saját képességeinket, 32—36 pont megszerzését és ötven százalékos teljesítményt tűztünk ki célul. A feladatot megoldottuk, sőt ha a sok gátló körülményt — főleg a sérüléseket — figyelembe veszem, nyugodtan mondhatom: túlteljesítettük. A 34 pont kereken ötven százalék. Szűcs János súlyos sérülése miatt, december óta nem állhatott rendelkezésre, Kiss János öt hónapig hiányzott. Kerekes Gyurira a tavaszi idény nagyobbik részében nem számíthattunk. Aligha kell hangsúlyoznom, mennyire hiányzott védelmünk két erőssége, elől pedig Kerekes. Jellemző: tizenkét mérkőzésen nem játszott, mégis a góllövőlista harmadik helyén végzett, 19 góllal.

— Nagy különbség tapasztalható a csapat hazai és idegenbeli eredményei között.

— Sajnos, így igaz. Bár kisebb lenne ez a különbség! Úgy értve természetesen, hogy ne három, hanem jóval több idegenbeli győzelmünk lett volna. Különben ennek okát is részben a sérülések miatti gyakori összeállításváltozásokban látom. Szólnom kell a debreceni szurkolókról is, akik hazai biztatásukkal valóban sokat segítettek, s csak természetes, hogy Pécsre, Szombathelyre és egyéb helyekre nem jöhettek velünk.

Kovács Ferenc utólag megemlíti a sérültek között Vargát, aki ősszel már beépült a csapatba, de február óta reá sem számíthattak.

— Nem akarok minden játékost külön is megemlíteni — folytatja —, de amikor játszottak, főleg Szűcs János, Kiss és Kerekes teljesítményével voltam elégedett. Ugyanezt mondhatom Szigetiről, Menyhártról és Fodorról, tavaszi teljesítménye alapján pedig Jankovicsról.

Kiss János csapatkapitány, aki — szerintünk — tavasszal különösen a Megyeri úton és otthon, a Csepellel vívott mérkőzésen játszott kiemelkedően, így vélekedik:

— Az NB I-ben az elmúlt bajnokságban minden mérkőzés rendkívül nehéz volt, akár itthon, akár másutt futballoztunk. Minden csapat bizonyítani akart, az egyik a dobogós helyért küzdött, a másik jó középcsapat akart lenni, a harmadik a kiesés ellen harcolt. Kemény csatákat vívtunk, amelyekben bizony többen megsérültünk. Annak külön örülünk, hogy a debreceni szurkolók változatlanul szeretik a labdarúgást, szívesen kijönnek a mérkőzéseinkre.

SZ. L.

Birkás (9) és Nagy II. csatája a légtérben. DMVSC–Ú. Dózsa 3:2.

Lovas Albert felv.

Akik elkerülték az osztályozót és akik nem...

Az 1981—82-es NB I-es bajnokság utolsó fordulóiban két, szebb napokat látott csapat, a három évvel korábbi vidéki fellegvár, a Diósgyőri VTK és a tavaly újoncként a középmezőny első felében végzett Nyíregyháza vívott élethalálharcot a biztos bennmaradást jelentő 14. helyért.

Egyiküknek sikerült, másikuknak nem, egy dolog viszont közös a két együttes háza táján: szomorúság, kilátástalanság uralkodik a nyírségieknél és a vasgyáriaknál egyaránt, annak ellenére, hogy a DVTK megmenekült a „pótvizsgától".

Gulyás, a felső sarokra tartó veszélyes beadást hárít. FTC–DVTK 1:1

MTI Fotó Petrovits László felvétele

Dr. Puskás Lajost, a Diósgyőr elsőidényes szakvezetőjét annyira megviselték a hajrá izgalmai, hogy kórházban kezelték rövid ideig. Mit tudott megvalósítani a fiatal szakember elképzelései közül a csapattal töltött csaknem egy év alatt?

— Szakmai célkitűzéseim részben valóra váltak, főleg akkor jelenthetem ki ezt nyugodtan, ha figyelembe vesszük, milyen anyaggal kellet dolgoznom. Hogy a támadójátékunkat szinte egyetlenegy ember jelenti: *Borostyán*, arról ékesen beszél az a tény, hogy csatársorunk másik két tagja, *Szlifka* és *Fekete* egyetlen gólt sem szerzett! Gyanakkor *Szántó* távozásával végképp szétesett a védelmünk, és számolatlanul kaptuk a gólokat. Előállt az a kényszerű helyzet, hogy egyetlen épkézláb sorunkból, a középpályáról kellett kivonni kulcsembereket a hátsó alakzat megerősítésére. Így került *Görgei* a beállós posztjára és lényegében *Oláh* is többnyire középhátvédet volt kénytelen játszani, sőt még *Tatár* is időnként hátra kényszerült.

— Mindennek ellenére négy ponttal felülmúltuk tavalyi „termésünket", és a bennmaradás a meggyengült játékosállománnyal mindenképpen dicséretes — hozzátehem —, maximális teljesítmény.

Három év alatt ennyire leengedték a mércét Diósgyőrött?

— Nem a mérce körül van baj, hanem ott, hogy évek óta nem igazoltunk NB I-es szintű labdarúgót, viszont tőlünk az távozott, aki csak akart. Az „aranycsapat" néhány tagja fölött is eljárt az idő, így aztán előrelátható volt a visszaesés.

— Sajnos, az előrelépéshez szükséges anyagi támogatást sem kapjuk meg bázisszervünktől. Nem pletyka, hanem valóság, hogy bizony néha a szerelés is lyukas. Hozzá kell tennem, az én személyi körülményeim sem rendeződtek, ami a lakást és a fizetést illeti.

Emlékek az elmúlt bajnokságból?

— Kezdjük a jóval: az újpesti 1-1, a tatabányai 3-3 és a pécsi 3-1, valamint Görgei, Oláh, Fükő játéka, Borostyán 13 gólja. Hidegzuhanyok: 0-2 hazai pályán a Csepel ellen, 1-7 Győrött...

Mutatkoznak-e a megújulás jelei?

Moldván a szokott lendülettel viszi el a labdát.

Elek Emil felv.

— Erre a kérdésre csak az átigazolási időszak letelte után tudok választ adni. Mindenképpen előfeltétel három azonnal bevethető labdarúgó leigazolása, azonban jelen pillanatban nem látom biztosítva az erősítés feltételeit. Márpedig a mostani körülmények között nem merek nekivágni még egy, a most befejeződötthöz hasonló, vesszőfutásra emlékeztető bajnokságnak. Azt hiszem, érthető: nem akarok 38 évesen szívinfarktussal lefordulni a kispadról...

HA NYÍREGYHÁZÁN nem is került kórházba senki sem a kiállott izgalmak miatt, a hangulat temetői volt. Különösen, ha figyelembe vesszük: a cikk megírásakor még nem tisztázódott, hogy bennmarad-e az osztályozók után a csapat *Vámos István*, a klub ügyvezető elnöke vállalta a bizonyítvány-magyarázás hálátlan feladatát.

Kézenfekvő a kérdés: Temesvári Miklóssal együtt az eredményesség is elköltözött Nyíregyházáról?

— Csak féligazságot rejt a kérdés, mert az edző és a játékosok *összmunkája* eredményezte a tavalyi sikereket. A jól megalapozott szakmai munka határtalan lelkesedéssel párosult, és jöttek is az eredmények.

Mi változott tavaly óta?

— Először is az edző személye. Kereken kimondom: a vezetőség nem elégedett *Papp Lászlóval*. Lazított a korábbi kemény edzéseken, és így érthető volt, hogy a csapat hosszú távon nem állhatta a sarat a sűrített ritmusú — szerda, szombat — bajnoki pontvadászatban. Más hangot ütött meg a játékosokkal, mint elődje — jellemző apróság: Temesvári magázta, Papp tegezi a labdarúgókat — egyszóval kicsúszott kezéből az irányítás.

— Sokszor hivatkoztunk már a sérüléshullámra, de tény, hogy *Kiss M.*, *Czeczeli* és *Kozma* tartós kiesését nagyon megéreztük. És végül lélektani téren is meggyengültünk: nem volt már nálunk az a pedagógus — Temesvári —, aki fanatizálni tudta a fiúkat.

— Az itt felsorolt tényezők az eredményesség rovására mentek, nem tudtuk megszerezni az eredetileg kitűzött 10—12. helyek valamelyikét. Következésképpen a nézőszám is visszaesett, bár ezt a munkanapon, szerdán rendezett fordulóknak is betudhatjuk. Eleinte még tartott a tavalyi erő, aztán fokozatosan esett vissza a csapat. A hatodik fordulóban még ötödikek voltunk, ettől kezdve egyre lejjebb csúsztunk. Jellemző és szomorú változás: a város, amely tavaly még büszke volt a csapatra, idén aggódni kezdett: lesz-e az 1982—83-as idényben Szabolcs-Szatmárnak NB I-es együttese...

GÁLL ANDRÁS

A BUDAPESTI KÖZLEKEDÉSI VÁLLALAT

felvesz

AUTÓBUSZVEZETŐKET

„D" kategóriájú képesítéssel.
Havi kereset túlóra nélkül: 5700—6200,— Ft.
Továbbá: autóbuszvezetői tanfolyamot szervezünk férfiak részére, amely „D" járműkategóriájú képesítést nyújt.
Feltétel: betöltött 20. életév, 8 általános iskolai végzettség „C" járműkategóriára érvényes vezetői engedély és legalább féléves teherautóvezetői gyakorlat.
A tanfolyam alatt a bérezés a Kollektív Szerződés szerint.
Évente 12 000—15 000,— Ft forgalmi juttatás!

Nyugdíj korkedvezmény!

A dolgozóknak és családtagjainak térítésmentes utazási igazolványt biztosítunk!
Szükség esetén munkásszállásról gondoskodunk!

JELENTKEZÉS ÉS FELVILÁGOSÍTÁS: A FELVÉTELI IRODÁBAN, 1073 BP. VII., KERTÉSZ U. 10. TELEFON: 221-440/1489 MELLÉK.

ARANY LEMEZ LABDA CIPŐ

A közelmúltban Párizsban közönségszavazást rendeztek. A kérdés az volt, hogy melyek a század legnagyobb francia slágerei? A beérkezett válaszok szerint a sorrend: *Nicolas, Hulló falevél, Natalie.*

Úgy vélem mindhárom dalt jól ismeri a magyar közönség is. Különösen a „Nicolas"-t, amely szerepelt a mi slágerlistáinkon is. Igaz, *„Elmegyek, elmegyek..."* címmel. Ugyanis a század egyik *legfranciásabb* slágerét *tősgyökeres magyar zeneszerző alkotta; Máté Péter,* aki kitűnő előadóként is — főleg akként — közismert. Az „Elmegyek..." azóta Nicolas címmel *világsláger* lett. Megjelent lemezen minden európai országban, nemrég Japán is megvásárolta. Természetesen a szám itthon is „aranylemezes" lett.

Aranylemez, aranycipő, aranylabda... Érzel némi rokonságot a felsorolt „aranyos" cikkek között? — kérdem a népszerű slágerszerző, előadóművésztől.

— Mindhárom „arany tárgy" magasfokú teljesítménynek a jutalma. A legnépszerűbb dalnak, a leggólnak, a legjobb futballistának kijáró trófea. Magam részéről legalább olyan büszke vagyok az aranylemezre, mint a labdarúgó az aranycipőre, hiszen az aranylemez azt jelenti, hogy abból több mint százezer példány elfogyott. Nem utolsó dolog, ha az ember érzi, hogy százezres tömeg szurkol érte...

Ha ehhez hozzátesszük, hogy ez már Máté Péter harmadik aranylemeze, akkor igazán büszke lehet...

Sok számot írsz mások részére is. Nem egy közülük szintén aranylemezes lett. Nem sajnálod átadni ezeket?

Nevet:

— Túl sokat írok ahhoz, hogy azokat mind magam énekeljem el. Focinyelvre lefordítva olyan ez, mintha a kapu előtt minden labdát én akarnék kapura lőni. Egy jó csatárnak passzolni is kell...

De gólhelyzetben?

— Hmm...

Máté Péter szívesen ír sporttémájú számokat is. A „Mozdulj" dalpályázatán is sikerrel szerepelt egy valódi sportslágerrel.

A népszerű énekes közel 190 centijével igazi kosaras alkat.

Kosaraztál? — kérdem tőle.

— Nem, de más sportokat űztem. Magasságomnak megfelelően a röplabdázást kedveltem és szívesen játszottam a jóval kisebb kaucsuklabdával is.

Futball-labdával?

— Próbálkoztam a focival is, de bevallom férfiasan, hogy nem igen akart engedelmeskedni a labda. Folyton elpattant... Viszont sajnáltam kiszúrni... Természetesen sráckoromban én is fociztam a többiekkel, de amint említettem, nem voltam egy zseni. Szurkolónak viszont szuper vagyok.

Milyen egy szuperszurkoló?

— Torkaszakadtáig biztatja a kedvenc csapatát még akkor is, ha netán vereségre áll.

Te melyik csapatot bíztatod?

— A Fradit. Az Üllői úti pályának különösen jó légköre volt mindig. A „B" középhez tartozó szurkolótábor egyedülálló az országban. Sajnos fellépéseim miatt egyre ritkábban juthatok ki a stadionba, a televíziót pedig nem tudtam mai napig igazán megszeretni, mert képtelen visszaadni a mérkőzések hangulatát.

Miért éppen a zöld-fehéreket választottad?

— Apám is a Ferencvárosnak drukkolt, ő vitt ki először az Üllői útra. Később megismerkedtem több FTC-játékossal, az ő személyes hatásuk még inkább megerősítette kötődésemet a csapathoz.

Mely labdarúgók tartoznak a baráti körödbe?

— A maiak közül senki. A közelmúlt focistái közül *Mészöly, Ihász, Albert, Mátrai.* A két utóbbi fiúval több közös élménybeszámolón vettem részt. Mondhatom, jó humorú, kellemes találkozók voltak.

Kedvenc játékosaid?

— Természetesen a felsoroltak. Rajtuk kívül nagyon szerettem Fenyvesi Máté játékát is. A csúcs azonban mindig Albert Flóri volt a szememben.

Ma milyen kapcsolatod van a sporttal?

— Alkalmanként teniszezem. Pár éve még rendszeresen jártam kondicionáló tornára, ma már csak otthon van időm egy kis súlyzózásra és expanderezésre.

Ki sportolt a családotokban?

— A 20-as években apám. A Hitelbank csapatában focizott, állítólag nem is rosszul. Két kislányom közül a nagyobbik — Edit —, a 31-es Építők színeiben pingpongozik.

Mit tervezel nyárra?

— Készülök első rockoperám bemutatójára. „Krízis" címmel mutatják be a nagyközönségnek. Külföldi turnét nem tervezek, még vidékre sem igen akarok menni. A világbajnokság idejére valószínűleg sátrat verek a tv elé és azt nézem, amikor csak lehet.

Tipped?

— Érzésem szerint a brazilok főszereplők lesznek.

A magyarok?

— Tartok tőle, hogy csak epizodisták. — Aztán gyorsan hozzáteszi: — *Igaz, mindig rossz jósnak bizonyultam.*

Reméljük most is...

KEMÉNY GYÖRGY

VÁRAKOZÁSON ALUL

A 6. helyen

Milyen is volt az elmúlt bajnokságban a Bp. Honvéd? Egyet azonnal szögezzünk le, csalódást okozott híveinek. Mindenki biztosra vette, hogy a piros-fehérek képesek lesznek teljesíteni az elvárásokat. Vagyis dobogón végez a kispesti gárda. Négy ponttal elmaradtak a bronzéremtől. Tulajdonképpen nem is olyan sok, legalább is matematikailag. A valóságban azonban sokkal nagyobb volt a távolság.

AZ ELNÖK ÉRTÉKEL

A gondok ismerője Bissi Tibor ezredes, a Bp. Honvéd elnöke. Az évet záró és a jövőt nyitó beszélgetésünket vele kezdjük.

— A bajnokság befejező mérkőzése után azonnal elkészítettük a gyorsmérleget — mondja. — Sok mindenről szólni kell. Elsőként azt említem meg, hogy döntőnek tartom: sikerült megállítani azt a lefelé tendáló folyamatot, amely ősszel jellemezte a Honvédot. Minden játékossal beszélgettünk. Őszintén feltártuk gondjainkat. És elvártuk, hogy mindenki hasonlóan magáénak érezze azokat. A hajrában, egyetlen mérkőzést leszámítva, a várt eredményt hozta a csapat. Mindez nem jelenti azt, hogy elégedettek voltunk. Szó sincs ilyesmiről. Viszont fontos, hogy a Bp. Honvéd nem került olyan kritikus helyzetbe, mint a Vasas.

— *Mit hozhat a jövő?*

— Gujdárnak és Pálnak az MLSZ engedélyt adott, hogy külföldre szerződjön. Velük gyengültünk. Ez nem vitás. Lényegében a meglevő játékosállománnyal kell megoldani minden gondunkat. Örvendetes, hogy lesz mire építkezni, mert itt vannak a fiatalok, így *Grósz, Détári, Kepeczky, Segesvári* és mások. A törzstagok közül *Nagy Antal, Paróczai, Varga, Garaba, Esterházy* és *Bodonyi* fontos szerepet tölthet be. Tény: minden erőnkkel törekedni kell a gyorsabb, eredményesebb játékra. A Honvédnak saját erejéből meg kell újulnia. Erre nagyon odafigyelünk. Május közepén örömmel vettem tudomásul, hogy *Garaba, Varga,* valamint *Bodonyi* bekerült a VB-keretbe. Most június közepénél tartunk, javában tart a VB, de nekünk gondolni kell az augusztus 28-i NB I-es rajtra. Ki kell küszöbölni amennyire csak lehet a hullámvölgyeket. Új szakvezetéssel vágunk neki a 30 mérkőzésből álló sorozatnak. Sajnos csak két feladat lesz. A bajnokság és az MNK. A sajnost azért említem, mert nem tudtunk kijutni a nemzetközi porondra. És ez nagyon érzékenyen érint minket.

— *Mit érhet el a Honvéd az új bajnokságban?*

— Az értékrend változott. A dobogón végzett a Rába, az FTC és a Tatabánya. Megelőzött minket a Videoton és a Dózsa is. Egyértelmű az elvárás, dobogón akarunk végezni a 16 fős mezőnyben. Nehezebb lesz a dolog, mert az ellenfelek tudása a szűkítéssel megnő. Biztosra veszem, hogy az előttünk végzettekhez felsorakozik a versenyben a Vasas is. Így hét csapat pályázik majd a dobogóra. Döntő, hogy a Bp. Honvéd tegyen meg mindent, ami tudásából telik. Mindez elég lesz a dobogóra jutáshoz. Ebben bizonyos vagyok!

KIBEN – MI REJLIK MA ÉS HOLNAP

Tichy Lajos június 30-ig vezető edzője a csapatnak. Harmincadik éve, hogy Kispesthez köti minden nap. Volt játékos az *aranycsapatban,* aztán az ifi, majd a tartalékcsapat edzője. Hat évet ült a kispadon, mint vezető edző.

— Régen, az aranycsapat korában mindenki velem íratta meg a képeslapokat. Szép, kiegyensúlyozott volt az írásom. Ma olyan kuszán vetem papírra a sorokat, hogy magam is alig tudom visszaolvasni. Talán előbb el kellett volna mennem az első csapattól, de ez nem lett volna tisztességes. Sok a tartozásom a Honvédnak. Harminc év át ettem az egyesület kenyerét. Vezetőim most sem feledkeznek meg rólam. Javasolták, maradjak a szakosztályban. Kell ennél nagyobb elismerés? Na de hagyjuk az elérzékenyülést. Döntő, mit tudok átadni utódomnak, hogyan látom a Honvédot ma?

— *Milyen is belülről az új bajnokságra váró Honvéd?*

— Egyet kérek! Hadd értékeljek minden számításba jött és jöhető játékost. *Gujdár* hat éven át tisztességes partnerem volt. Edzésen és meccsen egyaránt. *Paróczai,* miután lerendezte súlyos családi problémáit, beállt a sorba. *Lukács* igyekezett. *Garaba* összességében a csapat erőssége volt. *Vargának* tavasszal megártott, hogy válogatott lett. *Pál,* amikor játszott, becsülettel igyekezett. *Nagy Antal* a csapat erősségévé vált, miután problémája rendeződött. *Bodonyi, Dajka, Esterházy* és *Gyimesi* nagy csaló[...] Szomorú ezt mondani. De ez a va[...]ság. Nekik köszönhetjük a szerény hatodik helyet. Világbajnokok vagyunk a helyzetek kihagyásában. Edzői pályám legfájóbb pontja, hogy nem tudtam megtanítani játékosaimat a gólhelyzetek kihasználására.

— *És a fiatalok?*

— Détárira fel lehet építeni az új középpályás sort, *Kerepeczky*ben is lehet fantázia, ha lehiggad. *Grósz* is ügyes játékos. Változatlanul vallom, hogy nincs középhátvédje, továbbá szélsőhátvéd utánpótlása a Honvédnak. Az új edz[...]nek meg kell találnia Grósz hely[...] És ami döntő, jobb csatárjátékra van szükség. Gondolom, csak fiatalokkal oldható meg a probléma. *Segesvári* ígéret.

SAJÁT ERŐBŐL

A Bp. Honvéd 1980 nyarán volt bajnok. Utána a szerény 5., majd idén a 6. hely következett. Döntő év következik. *Középcsapattá szürkül vagy az élmezőny tagja lesz?*

A Honvéd elnökével folytatott beszélgetés egyértelműen a jobbítás feltételei megteremtésének szükségességéről győzött meg minket. Teljesen világosan látják a jövőt a vezetők. Határozottabb szakmai vezetés, az erők (amelyek csapaton belül is fellelhetők) jobb kihasználása, egyesek „helyére tevése" a legfőbb feladat. Ma a magyar labdarúgásban nincsenek olyan játé[...]sok, akiket nem fedeztek fel, ak[...] szabadpiacon megtalálható. Éppen ezért a saját erőkre kell elsősorban hagyatkozni. Felkelteni egyesekben az önbecsülést, az önbizalmat, szigorúbban fogni őket, s követelni azoktól, akik csak nézik, mi történik a csapat körül.

VARGA BÉLA

Garaba a földön fekszik, Hajszán a kapura lő. Jobboldalt Lukács. Bp. Honvéd–Rába ETO 1:1.

MTI Fotó Németh F. felvételei

A bajnokság legnagyobb negatív szenzációját a *Vasas* szolgáltatta. Az idény elején dobogóra várt csapat csak 12. lett. Ilyen gyengén a felszabadulás óta nem szerepelt. Első vonalbeli útjának egyik mélypontja a mostani. Ha visszalapozunk a piros—kék klub történetében, akkor csak egy olyan helyezést találunk, amely még a mainál is gyengébb. Az 1943—44-es bajnokságban 13. volt a Vasas és ezért búcsúznia kellett az első vonaltól. Most, ha csak a tavaszi mérkőzéseit vesszük alapul, akkor osztályozóra kellett volna mennie a Fáy utcai csapatnak. Szerencséjükre ősszel annyi pontot szereztek, hogy nem kényszerültek erre a szerepre.

Varga (balról) szerelni készül Kiss Lászlót. Csepel–Vasas 3:1

Lovas Albert felvétele

A NAGY CSALÓDÁS

BUKÁSOK SOROZATA

Mi is történt a Fáy utcában?

Még a téli felkészülés so-, éppen a válogatott túrája előtti napon jártunk náluk. Mindenki ott volt. A válogatottak, *Izsó, Kiss* és *Váradi* is. Volt valami fásultság a levegőben. A játékosok a bemelegítés után egymás között játszottak. Nem túl nagy meggyőződéssel. Mindenki ott volt.

A foglalkozás végén szemlét tartottunk a 21 fős keret felett. *Bundzsák Dezső* mindenkiről mondott valami biztatót. Nem zárta ki a lehetőségét annak, hogy valamennyien játszani fognak tavasszal. Versenyről beszélt, amely — reméli — serkentőleg hat majd mindenkire. Akkor a Vasas közel volt a dobogóhoz. 20 forduló után csak azért állt a hatodik helyen, mert a Volán elleni mérkőzés még hátra volt.

Akkor valami nem hagyott békén minket. Józserével az, hogy a Vasasban 21 egyforma képességű játékos rúgja a labdát? Ha ez így van, akkor az edző valóban nem tud választani idény előtt. Várja a formák alakulását. A középpályás sorban nem kevesebb, mint tíz játékos neve volt előjegyezve, a csatársorba mindössze négyé. A védelemben is majd minden posztra ketten jutottak. A bőség zavara?

Most már tudjuk: egy elszürkült csapat vegetálása volt a tavaszi idény.

A célok, melyeket a szakosztály az első csapat elé tűzött már szertefoszlottak. A bajnokságban várt első három hely valamelyikének elérését már nem tervezték. Lejjebb szállították az igényeket. Kiestek a Kupagyőztesek Európa Kupájából már a második fordulóban. Még maradt az esély az MNK-ban, s a bajnokságban a szerényebb helyezés.

● Mikor érezte először, hogy baj van? — kérdeztük az idény után a távozó edzőt, Bundzsák Dezsőt.

— Amikor lassan, de biztosan eltávolodtunk az élbolytól. Úgy láttam, hogy a válogatottakat, de a többieket is lelkileg letörte, hogy nem leszünk ott a legjobbak között. Utána már feladták a küzdelmet. Nagyon gyengén játszottak. S hogy ez kettős veszteséget okozott, fel sem mértük még akkor. Izsó és Váradi is kiesett a válogatott keretből, egyedül Kiss maradt meg.

● Nem tudtak menetközben változtatni?

— Ami ilyen látványosan lezajlott, egy hosszabb folyamat következménye. A Vasas évek óta csak elengedett játékosokat. *Gass, Kovács, Müller* aztán *Mészáros* távozása nehéz helyzetbe hozott minket. Itt maradtunk például jó kapus nélkül. Már idény előtt köztudott volt, hogy elmegy *Török,* valamint *Zombori.* Egyesek teljesen beleszürkültek, mások feladták. A volt válogatott hármas például tudta, hogy egyszerűen nem lehet kihagyni őket, mert nincs csatárunk. Elveszítettük tartásunkat. Voltak olyan mérkőzések amelyek után azt nyilatkoztam: *ez a viselkedés, ez a nemtörődöm játék méltatlan a Vasashoz.* És ami tragédia volt, nem akadt egyetlen olyan játékos sem, aki magával tudta volna ragadni a többieket.

● Baj volt a fegyelemmel, a hozzáállással, ezt tudjuk! Sokan mondják, hogy nem szeret kiabálni, büntetni, hogy játékospárti. Kellett volna a keményebb kéz. Rixer kapott először büntetést azért, mert nem akart szélsőhátvédet játszani, de aztán hamar „feloldozták". Talán a külön edzések terén is nagyobb határozottságra kellett volna törekednie!

— Felnőtt emberekkel — úgy gondoltam — felnőtt módon kell bánni. Tévedtem, meg is kaptam érte az obsitot! Ha valaki igazából szereti a Vasast, én is közéjük tartozom. Szegeden az utolsó mecscsen aztán igazából tanújelét adták sokan, hogy mennyire várják a bajnokság végét. Kikaptunk. Még ott is. Még ebben a helyzetben is. Végtelenül szégyelltem magamat. A játékosokon ezt egyáltalán nem láttam.

MINDENKI A BAJNOKSÁG VÉGÉT VÁRTA

A szakosztály és a vezetés nem tudott mit tenni. Úgy igazából mindenki várta, hogy legyen már egyszer vége a vesszőfutásnak! Vége van, de mi jön ezután?

Egyszerűen nem igaz, hogy Kiss, Izsó, Váradi meg a többiek csak ennyire képesek. Mitől váltak ennyire közönyössé?

Mert elveszett a cél, amire ráhangolódtak?

Közben az MNK-ból is kiestek, nem tudták megvédeni a kupát. Így a nemzetközi porondon sem lehetnek ott.

Minden összeomlott, s ilyenkor, ha a játékos körülnéz, s csupán csüggedt arcokat, hallgató embereket lát maga körül, akkor nem képes egyedül feltöltődni.

Kimondjuk: tavasszal széthullott a Vasas. Amikor győztek akkor azt egy-egy jó egyéni teljesítménynek köszönhették, nem a csapatmunkának. Néha valaki megrázta magát, aztán újra apátiába süllyedt mindenki.

A szakosztály vezetésnek, a klub irányítóinak, s nem utolsó sorban Bundzsáknak sokkal határozottabbnak kellett volna lennie. A toldozgatás-foltozgatás nem ért semmit. Mindenkit kipróbáltak, mindenki játszhatott. Nem volt meg a törzs, amire építeni lehetett volna.

Most keresik a kiutat. Új edzővel, néhány új játékossal. De a többség marad.

Határozott intézkedéseket ígérnek. Úgy vélik megtalálják a kiutat.

V. B.

Ülünk a pompás győri stadion hangulatos társalgójában, hogy megpróbáljuk fellebbenteni a fátylat a sokak által titoknak, de legalábbis csodának minősített, diadalmas bajnoki siker legfontosabb összetevőiről. Nem véletlen, hogy akiknek a beszélgetésére kíváncsiak vagyunk ebben a témakörben, azok a Rába ETO bajnokcsapatának gólgyárosai. Elvégre nekik csak tudniuk kell, minek köszönhetik a nagyszerű eredményeket, a rengeteg gólt, amelynek nagy része hármójuk nevéhez fűződik: a gólkirály HANNICH Péter 22-szer, a második SZENTES Lázár 21-szer, míg az ugyancsak a lista élmezőnyébe tartozó HAJSZÁN Gyula 15-ször vette be az ellenfelek hálóját az elmúlt bajnoki évben! Vagyis az együttes 102 góljának több mint a felét ők hárman érték el!

Hannich Péter, a gólkirály

„Most jött meg az étvágyunk"

– állítja a három győri nehéztüzér: Hannich, Szentes és Hajszán

A gólkirály jogán először HANNICH szólalt meg:

— Akadt, akit azt mondta: könnyű dolgom volt, hiszen én rúghattam a Rába tizenegyeseit. Nos, erre azt mondom, pontosan ahhoz kellenek az igazán jó idegek! Amikor az embernek farkasszemet kell néznie a kapussal, nem úgy, mint egy akció végén, ahol nincs egy másodpercnyi idő sem a gondolkodásra... Még ma is kiver például a hideg veríték, ha eszembe jut, amikor tavasszal a Videoton ellen az első berúgott 11-es után ismét odaállhattam a labda mögé, de buta módon megint ugyanoda akartam rúgni, mint előzőleg, és Disztl Peti túljárt az eszemen...

SZENTES Lázár bajuszát morzsolgatva, szinte csak önmagának mondva jegyezte meg:

— Hogy mennyire igaza van a Péternek, azt az én esetem jól érzékelteti. A Dózsa ellen nem ment jól a játék, idegesített, hogy a korábbi sérülésem miatt sehogy sem tudok magamra találni, amikor odaállhattam a 11-es pontra letett labda mögé. És elhibáztam, mert nem voltam olyan idegállapotban, ami feltétlenül kell ahhoz, hogy becsapjam a kapust... Igaz, hogy én húsz gólt lőttem akcióból, Hannich pedig csak tizenkettőt, de szerintem felesleges mindenfajta összehasonlítgatás. Bár mindig így lehetnék második a góllövőlistán!

HAJSZÁN, hármójuk közül a legfiatalabb, lelkesülten vette át a szót:

— Bár én csak huszonegy éves vagyok, mégis úgy érzem, az elmúlt évben másodszor születtem! Játszhattam végig egy olyan Rábában, amelyben csodálatos volt az egyetértés, önzősködésnek még nyomai sem voltak. Igaz, ha netán így lett volna, azt a mester biztos, hogy azonnal megszüntette volna... Számomra, úgy érzem, a legfontosabb az volt, hogy *Verebes József* elhitette velem: a legjobb magyar balszélső vagyok! Ez hatalmas önbizalmat adott, de ezzel azt hiszem, a többiek is pontosan így voltak. És ami a rengeteg gólunk mögött van: az állandó helycsere a csatárok között, egyikünk sem ragad le az eredeti posztján, hanem tudatosan váltunk, „elvisszük" egymás emberét folyosót nyitunk a másiknak. És ha a csapat bal oldala is olyan jól összeszokik, mint a jobb, ahol Csonka, Hannich és Szabó behunyt szemmel is tudják, mit kell tenniük, akkor még többre leszünk képesek!

(Milyen érdekes dolgokat is produkál a labdarúgósors. Hannich Pétert öt évvel ezelőtt igazolta le a Rába ETO a szomszédos MÁV DAC-ból, mint nagy ígéretet. Aki azonnal be is került az utánpótlás válogatottba, ahol később tagja volt a toulouni tornát nyert együttesnek, aztán bevonult katonának. A nyolc hónap futballnélküliség valósággal béklyókat rakott a lábára, ráadásul két évvel ezelőtt rövid időn belül kétszer (!) is csaknem ugyanott eltört a talpcsontja... És Hannich idén tavasszal Peru ellen bemutatkozhatott a válogatottban! Szentes Lázár életútja sem szűkölködött a rendhagyó eseményekben. Már ötödik évét pergette minden különösebb sikerélmény nélkül Zalaegerszegen, amikor az akkor még Székesfehérvárott dolgozó Verebes József felfigyelt rá, hívta a Videotonba. Szentes igent mondott — csakhogy közben Verebes a Rába edzője lett, Lázár pedig már-már megállapodott a Bp. Honvéddal. És akkor egyszercsak megjelent Zalaegerszegen Szenteséknél Verebes József... A többi már ismert: Szentes is magára húzhatta a címeres mezt Peru ellen, sőt! A találkozó huszadik másodpercében, a második labdaérintésre a világhírű Quiroga hálójába fejelte a magyar csapat vezető gólját! És amit sokan nem tudnak róla Győrött: a tavasszal a Vasas elleni mérkőzésen olyan rúgást kapott a combjára, hogy mint később kiderült, részleges izomszakadással játszott heteken keresztül, injekciók segítségével, szinte edzés nélkül... Hajszán Gyula? Ő volt az, akit 15 évesen Szombathelyen Sárosi László már az első csapatban szerepeltetett mint csodagyereket. Amíg Pölöskei Győrben játszott, Hajszán csak elvétve juthatott szóhoz, ám Verebes Józsefnél stabilizálta helyét a balszélen, ma pedig sokan kadnak, akik hiányolják őt a legjobb tizenegyből is...)

Szentes Lázár, a mesterlövész

Hajszán Gyula, a 15 gólos szélső

Az újabb „kört" Szentes nyitotta meg:

— Amit elértem, azt kizárólag Verebes Józsefnek köszönhetem, ezzel tisztában vagyok. Csak egykori szekszárdi edzőmtől, és tőle kaptam meg azt az emberséget, azt a bizalmat, ami nélkül én egyszerűen képtelen vagyok elfogadható produkcióra! És nemcsak azzal, hogy Győrben biztos kezdő emberként vett számításba, hanem főként azzal, hogy a rengeteg négyszemközti beszélgetésen elhitette velem: többre is képes vagyok, mint eddig. Amikor az ősszel egy jó ideig sehogy sem ment a góllövés, félrehívott, és nagyon halkan csak annyit mondott: *nyugi, Lazi, nem kell minden áron gólt rúgnod, most segíts inkább a többieknek...* És igaza volt! Lehet, hogy ha nem hallgatok rá, talán rúghattam volna harminc gólt is, de akkor valószínűleg nem lettünk volna bajnokok... Márpedig ez csapatjáték, amelyben Verebes keze alatt eljutottam odáig, hogy gondolkodás nélkül leadom a labdát, ha látom, hogy az egyik társam nálam is jobb helyzetben van. Zalaegerszegen erre még képtelen voltam...

Az őszinte szavak érezhetően további önvallomásra késztették a másik két győri „nehéztüzért" is. Hannich elgondolkodva idézett fel egy régebbi emléket:

— Az Ózd ellen egyedül ugrottam ki a védők közül, de aztán elhamarkodottan belerúgtam a kapusba a labdát. A szünetben Verebes odajött hozzám, és csak annyit mondott: Péter, máskor ilyen helyzetben használd az eszedet is... Aztán a második félidőben megint kiléptem, akkor legurítottam, és gól is lett belőle! Vagy ott vannak a gyakorlásaink *Kovács Lacival.* Hetenként kétszer rúgok neki tizenegyeseket, délelőtt-délután. Ha ezekből egyet-egyet megfog, már tudom, hogy jobban oda kell figyelnem... A jó tizenegyes titka? Döntő, hogy legyen idege kivárni az embernek, mit csinál a kapus. A rúgás előtt még az utolsó lépésnél is lehet váltani, ahogy tavasszal a *debreceni Szűcs* ellen tettem. A bal sarokba akartam rúgni, de láttam, hogy ő is oda megy el, ezért inkább a léc alá vágtam, azt már nem védhette...

És megint Hajszán következett:

— Annak idején, amikor a Haladás kölcsönadott Sopronba, elhatároztam, Szombathelyre nem megyek vissza, hanem elfogadom majd az első NB I-es csapat ajánlatát. Ez a Rába ETO volt... Amit nagyon szeretnék: bekerülni majd az olimpiai csapatba... Most nagyon boldog vagyok, hogy számításba vettek az utánpótlás válogatottban, nekem ott kell bizonyítanom, hogy méltó vagyok a címeres mezre! Tisztában vagyok vele, hogy ma még korai lenne nekem a legjobbak között, elvégre van még bőven mit tanulnom. Például a fejjátékban, mert egyáltalán nem véletlen, hogy én még soha nem fejeltem gólt...

(Hannich Péter 25, Szentes Lázár 27, míg Hajszán Gyula 21 éves, tehát még mindhármójuk előtt adott a lehetőség, hogy gyarapítsák sikerlistájukat. A nagy kérdés: vajon Hannichnak és Szentesnek lesz-e helye a szűkített világbajnoki keretben? És ha igen, szóhoz juthatnak-e a Mundialon? Mire ezek a sorok megjelennek, a szurkolók már tudják majd a választ... Ezért is érdekes, miként vélekedtek jövőjükről ők hárman — néhány nappal a világbajnoki felkészülés megkezdése után.)

HANNICH: — Sajnos, a bemutatkozásom Peru ellen nem úgy sikerült, ahogy reméltem. Nem tudtam elkapni a ritmust, hiába játszott mellettem *Póczik Jóska*... Tudom, annak ellenére, hogy gólkirály lettem, kevés az esélyem a csapatba kerülésre. De ha mégis sikerülne, akkor viszont számomra nagyon fontos lenne, hogy Póczik is ott legyen, vele kettesben talán tudnánk fazont adni a játéknak... Talán... Ha mégsem, akkor majd az ősszel a BEK-ben próbálok meg vigasztalódni, ahol nagy terveink vannak! Nem szép búcsúra készülünk, hanem komoly eredményekre!...

SZENTES: — A válogatottságot én ajándéknak tekintettem, nem is reméltem. Tudom, hogy olyan messziről indultam, és egy évvel ezelőtt annyira mélyről sikerült feltápászkodnom, hogy nem lehetnek hiú ábrándjaim... Még azt sem merem elhinni, hogy esetleg utazhatok a világbajnokságra... Persze, más az álom, és más a valóság! Egy biztos: most már tudok hideg fejjel, „kegyetlenül" viselkedni az ellenfelek kapuja előtt, ahogy Verebes mester mondta: *kezdek profi lenni...* Nem tartom magam szerencsés embernek, ami jó az utóbbi évben a nyakamba zúdult, azt a sors kárpótlásának tekintem a rengeteg sikertelenségért!

HAJSZÁN: — Sokan féltenek bennünket, hogy az őszre majd „leeresztünk", mert megelégedtünk a sikerekkel. Nos én biztos vagyok benne, hogy erről szó sincs, éppen ellenkezőleg: most, hogy megízleltük a sikert, a népszerűséget, a jólétet, most még „éhesebbek" lettünk rá! Még olyan sok mindent szeretnénk elérni a futballban, még annyi gól rejtőzik remélhetőleg többünk lábában, hogy képtelenség arra gondolni, valaki is közülünk ne akarna megtenni mindent az újabb, a még nagyobb eredményekért!

Azzal váltam el hármójuktól, hogy szerte az országban mindenki, akinek csak szívügye a magyar labdarúgás sorsa, az féltő szeretettel kíséri figyelemmel majd ősszel a Rába ETO kilépését a nemzetközi küzdőtérre. Ahol bizony már igencsak elkelne egy tiszteletet parancsoló eredmény, amellyel a bajnok letehetné névjegyét Európa futballasztalára. Merthogy nemcsak a győri labdarúgók, hanem a szurkolók is módfelett „éhesek" a sikerekre...

ZSIDAY ISTVÁN

Egy regény véget ért, de csak a mellékszereplők búcsúznak

GONDOLATOK AZ NB II-RŐL

Az elmúlás pillanatát — így vagy úgy — valamennyien megkönnyezzük, egy befejeződött, valószínűleg soha vissza nem térő eseménysorozat zárórájában. Ott marad a szívünk egy darabja, hogy évek múltán pedig néha úgy emlékezzünk rá, mint jóra, szépre, kellemesre.

Márpedig valljuk be őszintén — az ellenkezőjének állítása lenne valótlanság — az NB II jelen formájában való lebonyolítása közel sem tartozott a sikeres próbálkozások közé... Látszatra szélesedett ugyan az alap, a hálózat maga a szó szoros értelmében átfonta az egész országot, a mennyiség azonban itt aztán valóban a minőség rovására ment! Esztendőkön át a második vonal pontvadászata nem volt több az álló vízben való lubickolásnál, a célnélküli játszadozásnál. A mezőny csapatainak döntő többsége nem dédelgetett álmokat, arra vigyázott csupán, hogy NB II-es státusát esztendőről esztendőre biztosítsa, nem feszítette belső vezetői, szakmai igényesség, s bizony az élvonalnak sem tudott megfelelő, nívós, minden szempontból támadhatatlan háttérbázisává válni.

A „dolce vita" felszámolását célozta az esztendővel ezelőtt hozott, a felületes szemlélő számára talán túlzottan drasztikusnak, átmenet nélkülinek tartott döntés, miszerint ősztől visszaáll a régi rend: az NB I-et egycsoportos, 20 csapatos második vonal követi majd, amelyben most már valóban csak a legjobbak szoríthattak helyet maguknak. Magyarország, kis ország, 48 NB II-es csapat — s ugyanennyiszer 20 játékos! — színvonalas működtetésére alkalmatlan, h ú s z jó együttese azonban feltétlenül van, olyan mezőnye, amely szakmai szempontból is nagy valószínűség szerint megfelel majd az elvárásoknak...

Korai öröm... A Honvéd Asztalos J. SE játékosai 1:0 arányú győzelmüknek **örvendenek Hódmezővásárhelyen. A végén** azonban a **Hódmezővásárhely** nevetett: **bennmaradt az NB II-ben, míg a nyírtelekiek kiestek. Gyenes K. felvétele**

A RETTEGÉS ÉVE

Most, 34 forduló elmúltával, az NB II zárását követően elmondhatjuk: lidérces esztendőt hagyott maga mögött a mezőny 48 csapata. A kezdetben nem sokra vett, amúgy félvállról kezelt átszervezési határozat az idő múlásával mindinkább malomkő súlyával nehezedett a csapatokra, egy teljes idény — az 1981 őszén lejátszott 17 forduló — múlt el úgy, hogy az igazi égzengést mindenki a másik háza fölött vélte hallani... A vezetők hamarabb eszméltek, megpróbálták vázolni a játékosok előtt a helyzet súlyosságát, tarthatatlanságát, ám az érdekeltekben kimondva vagy kimondatlanul, tudat alatt az élt: majdcsak sikerül valahogy megkapaszkodni, vagy ha nem, a döntést változtatják meg az illetékesek...

Nos, szó sem vot tervmódosításról! A mezőny háromnegyed része az idényzárást követően — egyes csapatok már annál is előbb — annak rendje és módja szerint elbúcsúztak az NB II-től, hogy aztán a hirtelen támadt süket csendben magukba szállva gondolkozzanak: hogyan tovább? A területi bajnokság — hiába harmadik vonala a magyar labdarúgásnak — nem kvalifikált osztály, ott már nem jár kedvezmény, futballozni tulajdonképpen amatőr alapon lehet. Esztendőkön át a kérő, könyörgő, majd mindinkább fenyegető szóra botfüllel reagáló edzők, játékosok sora döbbent rá: itt nem viccelnek, itt újabban meg is teszik azt, amit ígértek, amit beharangoztak... Most, a bajok kellős közepén aztán nem sajnálja őket senki, hiszen volt elég idő mindenki számára a megújuláshoz.

Ki így, ki úgy élt vele...

BAJNOKOK TABLÓJA

Nem sorolható persze mindenki a kényelmesen élő, s mostanság fűhöz-fához kapkodó edzők, játékosok, csapatok táborába. A csoportbajnokok például — annak ellenére, hogy osztályozó nehezítette életüket, s a feljutás sem mindegyiküknek sikerült — minden dicséretet megérdemelnek. Az MTK-VM tulajdonképpen a maximumot hozta — a létező legrövidebb idő alatt teremtett lehetőséget önmaga számára a legjobbak közé jutásra. Alapjaiban ez a patinás csapat csak annyiban újult meg, hogy némileg átalakult, megfiatalodott, s játékosait egy kicsit megcsapta az árnyékosabb utca oldalszellője. Minden különösebb gond-probléma nélkül, amúgy jóízű nekifutásból nyertek bajnokságot, igaz, olyan csoportban, ahonnan az élvonalba rajtuk kívül nem is nagyon igyekezett senki. No, de az abszolut esélyesség terhét is viselni kell tudni, az pedig már valahol a sors igazságtalansága, hogy az MTK-VM bajnoksága nem szenzáció, ellenkező esetben viszont az lett volna a javából...

Egészen más a helyzet a *Nagykanizsai Olajbányász* és a *Kazincbarcika* esetében. A Nyugati, illetve a Keleti csoportban olyan együttesek jutottak el az osztályozóig, amelyek az előzetes tipp-börzén az első ötben való megkapaszkodásra voltak jók csupán, befutásukra talán még ők maguk sem számítottak. Nagykanizsán egy fiatal, ambíciózus edző, *Madár Gábor* művelt csodát, egy lelkes, csupaszív, ám játéktudást tekintve legfeljebb csak középszintű csapatból fabrikált az esztendők során bajnokot. Kazincbarcikán a mai sikercsapat alapjait — közel félévtizedes munkálkodása alatt — az a *Szentmarjay Tibor* tette le, aki most éppen a nagy vesztes Eger edzője... Barcikai utódja az ugyancsak tennivágyástól égő *Frenkó László* akkor húzott ászt, amikor hatalomátvételét követően nem öntötte ki a fürdővízzel együtt a gyereket is az ablakon, megtartott mindent, ami Szentmarjay idejében jó, hasznos, eredményes volt, s ehhez mixelte hozzá önmaga elképzeléseit, újításait, mindenekelőtt fanatizmusát. Mindezek ellenére a fiatal kazincbarcikai csapat az ideálisnál előbb jutott a csúcsig — talán nem ártott volna még egy teljes feltöltődésre, szakmai gyarapodásra szánt esztendő az NB II-ben — no ezek a mai fiatalok, amit egyszer a fejükbe vesznek...

A BENTMARADÓK BOLDOGSÁGA

Bármilyen furcsának is tűnik, de tény: az NB II-ben ebben az esztendőben nem volt nagyobb diadal, mint NB II-esnek maradni... A résztvevők szinte mindegyike — a 48 csapatból talán az MTK-VM volt az egyetlen kivétel — eredendően úgy gondolkozott: teljes mértékben elfogadható teljesítésnek számít a bentmaradás kiharcolása. Nos, az első öt közé jutásért különösen tavasszal akkora a harc, amekkorát még sohasem látott a második vonalhoz a „hétszűk" esztendőben is hű törzsközönség. Egy alapjaiban megújult 22-es Volán; egy idős—fiatal keverékre jó arányban támaszkodó Dorog; egy látványos hajrát kivágó Kecskemét vetette meg többek között lábát a Közép csoport élmezőnyében. *Nyugaton* új színt hozott az ősszel hosszú hónapokon át bajnokaspiránsnak tekintett *Tapolca;* látványos fejlődésen ment át a kezdetben nem sokra taksált *Szekszárd;* mindenkit megdöbbentett lenyűgöző akaratával, hitével, elszántságával a talán legkorszerűbb futballt játszó *Keszthely. Keleten* a *Kiss—Barta* kettős által „királyian" vezetett *Eger* csak annak köszönheti, hogy nem szerzett legalább sanszot az NB I-be jutásra, hogy kulcsfordulóban — egy mérkőzéssel a befejezés előtt — vesztett a már mindegy-mindegy alapon játszó *Szolnok* otthonában; a *Hódmezővásárhely* újra bizonyította: számára az NB II-ben maradás nem jelent különösebb nehézséget, csak azt ne várják tőlük, hogy minimális többletvállalással az NB I-nek is nekifussanak; a *Debreceni Kinizsi* azoknak jóslatát teljesítette be, akik eskü alatt vallották: „hiába az őszi királyság, a kellő pillanatban ez a csapat adja még alább is..."; az *STC* pedig bemutatta: miként kell igazi profi módon akkor érkezni a zsiliphez, amikor azt kinyitják...

Többek között ezekből a csapatokból verbuválódik majd őszre az NB II 20-as mezőnye, s mi tagadás: a névsor — félelmetes. Különösen akkor, ha ide számítjuk az NB I-től elbúcsúzott Volánt, Ózdot, Szegedet is.

Handel (fehérben) az MTK-VM tehetséges csatára és a váci Ádám küzdelme

AZ ELBUKOTTAK KÍNJAI

Az elbukottak népes serege számára ez a nyár minden bizonnyal a kínkeservek nyaraként marad majd meg, hiszen kinek is lenne kedve nyaralni, napozni, lubickolni a Balatonban akkor, amikor tudja: ősztől új időszámítás kezdődik... A nagy vesztesek között is felállítható persze sorrend, hiszen nem mindenütt volt egyforma az elvárás, miként nem egyforma a jelenlegi helyzet megítélése sem. Egy eleve szűk formátumú lehetőségekkel, leszállított igényekkel harcba induló együttes számára nem annyira fájdalmas a búcsú, mint néhány olyan csapatnál, ahol a vezetők, a játékosok, de még a nézők is hónapokon át a fellegekben jártak, a régmúltat emlegették, s azt számolgatták: miként lehetne az NB I-be jutni... Most már nincs szükség a számolgatásra, a játéknak vége, javításra nincs lehetőség. Seregnyi olyan csapat visz haza szekundától éktelenkedő bizonyítványt, amely valaha valóban szebb napokat látott, nemrégiben még például NB I-es volt, ám most kiderült: a múltból nem lehet megélni... Röpke, mondhatni sóhajtásnyi idő alatt zuhant két bajnoki osztályt a *MÁV Előre*, a *Kaposvár*, a *PVSK*, de tulajdonképpen ebbe a kategóriába sorolandó a veretes múltú *MÁV DAC*, a *Komló*, az oly sok visszhangos sikert elért *Sabaria*, a jelentős közönségbázissal bíró *Mohács Véménd*, a megbízható, tipikus NB II-es csapatnak számító *Várpalota*. Sokaknak hiányzik majd a jó kis vasárnap délutáni, NB II-es foci a *Pasaréten*, a *Pénzügyőr* otthonában, a nagymúltú Szőnyi úti *BVSC*-pályán, a Knopp Imre utcai *Előre* stadionban, de *Szegeden* és *Bábolnán* is. Ám a felsorolásnak még közel sincs vége: *Szarvas, Gyula, Miskolc, Gyöngyös* a további négy kudarcállomás! Nem szükséges a helységnévnél több kommentár...

A pórul járt csapatok persze mostanság az ég világon mindenkit hibáztatnak — önmagukon kívül... Rossz volt a kiírás, csalt a játékvezető, nem voltak tiszták a vetélytársak mérkőzései, szól az az imamalom éppen aktuális fejezete, amelyből az önbírálat marad ki csupán. Márpedig anélkül nincs megújulás, nincs gyors visszatérés... Önmagát csapja be mindenki, aki mellékes körülményekben — vélt, vagy mondjuk, valós sérelmekben — kutatja a kudarc okát, hiszen 34 forduló éppen elég idő arra, hogy a mellékzöngéket kiszűrve, azokat tudomásulvéve, s kizárva, mindenki önkezével írja saját maga sorsát... Erre azonban ezúttal csak a legjobbak voltak képesek! Ha másra nem, már arra jó volt a feszített célokért végig játszott bajnokság, hogy egyértelmű válaszvonalat lehessen húzni valóban jó, illetve önjelölt csapatok között, itt ugyanis most senkinek nem adhatott senkinek kegyelmet, mindenki azt az arcát mutatta, amely vélhetően a legvalódibb vonalakból rajzolódott ki.

LAKAT T. KÁROLY

A RÁBA sikere: a támadójáték diadala

Az MLSZ elnöke, a szövetségi kapitány, Dr. Lakat Károly, Novák Dezső, Sós Károly, Szentmihályi Antal és Temesvári Miklós véleménye a bajnokról

Új, üde színfoltot jelentett a magyar bajnokságban az, hogy a Rába ETO kivívta az elsőséget. Már csak azért is, mert vidéki csapatnak ez nagy ritkán szokott csak sikerülni. Több mint három évtized alatt, csak a Rába hajtotta végre ezt a bravúrt!

Arról pedig csak a legnagyobb elismerés hangján lehet beszélni, a h o g y a n a győriek elhódították az elsőséget. Játékuk sokszor magával ragadó, látványos volt. Sokat beszélünk a támadójáték fontosságáról. Nos, Győrött nemcsak beszéltek erről, hanem be is bizonyították, hogy a mai védekező futball gátjait is át lehet törni, s diadalt lehet aratni, bátor, színes támadójátékkal!

Olykor öt–hat–hét–nyolc–kilenc gólt rúgtak! És ez a legjobb Újpesti Dózsának, vagy a Ferencvárosnak is dicséretére vált volna. Nem véletlen, hogy a nagy ellenfelek is megemelik a kalapjukat a Rába kimagasló teljesítménye előtt.

Ez kiderül azokból a véleményekből is, amelyeket kitűnő szakemberektől gyűjtöttünk össze.

Fel, a BEK-re!

SZEPESI GYÖRGY az MLSZ elnöke:

— *Milyen volt a bajnokság?* Megoszlanak a vélemények. Én azok közé tartozom, akik úgy vélik, hogy *minden tekintetben érdekesebb, izgalmasabb volt mint az előző.* És, ***hogy ez így történt, abban nagy érdeme van a Rábanak,*** hiszen számos színvonalas, gólokban nagyon gazdag, változatos mérkőzést játszott, s megelőzve nagy vetélytársait, például a tavalyi bajnokot is, megérdemelten tört élre. Négy év óta vagyok az MLSZ elnöke, de most először fordult elő, hogy bajnokként vidéki csapatot köszönthettem, mégpedig az Újpesti Dózsa, a Bp. Honvéd és a Ferencváros után. A győriek nagy tettére jellemző, hogy a felszabadulás után a vidékiek közül csak ők voltak képesek az elsőség kivívására. Most már másodszor! Ez a bajnokság azonban értékesebb mint az előző, hiszen azt a győriek akkor szerezték meg, amikor 63-ban félfordulós versengést írtak ki.

— *Elismerés illeti a Rábát, mert képes volt megújulni, új utat járni. Nagy összefogás szülte a sikert, melyből a játékosok, a vezetők egyaránt részt kértek. Verebes József bátran mert kockáztatni, újjal próbálkozni, s korszerű elvek szerint vezette a szakmai munkát, s magával ragadta a játékosokat is.*

Igazán örvendetes az is, hogy a *közönség újra a szívébe zárta a csapatot,* s a Rába pompás stadionja többször is csaknem megtelt. A csapat és a szurkoló sereg egymásra talált és ebből mindenki profitált. A klub jelentős bevételtöbbletre tett szert, a közönség nagyszerűen szórakozott, a csapat pedig élvezte a szurkolók buzdítását. Most már: *fel a BEK-re!*

Állva hagyták az élmezőnyt

MÉSZÖLY KÁLMÁN szövetségi kapitány:

— Amikor ősszel a Rába kiugró eredményeket ért el, magam is kíváncsi voltam arra: *vajon meddig tart nagyszerű sorozata, meddig képesek idegenbeli bravúrokra is és feltűnően sok gólra.* Az őszi hajrában már látni lehetett, hogy a jó teljesítmények egy nagyszerűen megalapozott szakmai munka következményei. De még akkor sem hittem, hogy bajnokok lesznek. Gondolom, ők maguk sem. Ami aztán tavasszal következett, az Verebes Jóska legszebb reményeit is felülmúlta, hiszen *állva hagyták az élmezőnyt,* olyannyira, hogy tíz héten át uralták az első helyet, s végül két fordulóval a végső befejezés előtt már pezsgővel ünnepelhették az elsőséget. *Nagyra értékelem azt, hogy a döntő fontosságú Ferencváros elleni mérkőzésen, idegenben, a félelmetes Üllői úton is győzni tudtak,* mégpedig meggyőző játékkal, s úgy, hogy 0-1-ről négy gólt rúgtak!

Rába ETO–FTC 4:3. A zöld mezes Takács és Hannich harca a labdáért.

A mosolygó győri trió: a bajuszos Szentes, középen Verebes József vezető edző és Póczik, a csapatkapitány

Póczik József azt lesi, hova adhatja le a megszerzett labdát. Peru–Magyarország 2:1

Szentes Lázár már az első percben góllal mutatkozott be Peru ellen a válogatottban. Ezt a fejesét védi a dél-amerikai kapus

Burcsa és Póczik zavarja az FTC akcióját

— *A csapat minden tekintetben, főleg játékfelfogásban, támadójátékban nagyot fejlődött,* a játékosok formája csak kis mértékben ingadozott. Középpályán Póczik vezérletével nagyon sokra voltak képesek. Mindennél többet mond az, hogy *Hannich Péter középpályás létére gólkirály lett! Óriási!*

— A megbízható, jó teljesítményeknek nagyon örültem, ennek elismeréseként került a válogatottba *Póczik* után két újonc, Hannich és Szentes. Mindhárman tagjai a VB-keretnek. Ezt önmaguknak vívták ki, mégpedig becsületes felkészülésükkel, jó játékukkal, igyekezetükkel, harcosságukkal. Biztos, hogy valamelyikük játszik majd Alicanteban, vagy Elchében.

Győrött legázolták az ellenfeleiket

DR. LAKAT KÁROLY
mesteredző:

— Amikor tavaly, a tavaszi előre hozott fordulók kapcsán a Rába Tatabányán 0-0-as döntetlent ért el, azt mondtam a játékosaimnak: *„Figyeljétek meg, a Rába versenyben lesz az elsőségért akár még bajnok is lehet.”* Hitetlenkedve néztek rám, s valaki meg is kérdezte: *„Miért mondja ezt Karcsi bácsi, hiszen kaphattak volna egy négyest, s nekik összesen egy helyzetük volt.”* Mit válaszoltam? *„Éppen ezért!... Mert az a csapat, amelyik egy vesztésre álló mérkőzésen pontot tud szerezni, s olyan hősiesen küzdeni, mint ahogy a győriek tették, az méltán pályázhat jó szereplésre.”*

— Jók voltak idegenben is, de *Győrött valósággal legázolták az ellenfeleiket.* Engem leginkább az vágott mellbe, amikor az előző héten bravúrt elért Debrecennek nyolc gólt rúgtak! Döbbenetes! Végül elérték, hogy a csapatok remegő lábakkal léptek pályára Győrött, s örültek, ha megúszták kétgólos vereséggel.

— *Nagyra értékelem azt a szakmai munkát, amelynek következtében a Rábából ilyen nagyszerű csapat fejlődött,* mégpedig viharos gyorsasággal. Játékukban párosult az erő, a ravaszság, a látványosság, a harcosság.

— *Kiemelem még a vezetés nagyszerűségét,* hiszen a szakosztály erkölcsileg és anyagilag egyaránt rendkívüli támogatásban részesült. És ezt ki is érdemelte! A Rába ETO a bajnoki cím csaknem húsz év utáni újbóli kivívásával *történelmet írt.* Ehhez a legyőzöttek csak gratulálhatnak!

Erősek középpályán

NOVÁK DEZSŐ
az FTC vezető edzője:

— Amikor a Rába legyőzött bennünket az Üllői úton, nagyon le voltam törve, de még keserűségemben is nyomban arra gondoltam: *„Öreg ne bánkódj mert ez a csapat pillanatnyilag jobb volt, s méltán nyer bajnokságot!...”* És ez a véleményem azóta sem változott. Még azt is megemlíthetem hogy megérdemlik az elsőséget azért is, mert a bajnokság egész folyamán *rendkívül megbízhatóan, kiegyensúlyozottan szerepeltek.* Azt hiszem, csupán ősszel volt egy kis megingásuk, aztán tavasszal még őszi játékukat is felülmúlták. *Imponálóan sok gólt rúgtak, s nagyon erősek a középpályán.* Védelmüket viszont gyengének tartom, legalábbis a többi csapatrészhez viszonyítva.

Nagyon feljött a vidék! Erre jellemző, hogy a fővárosi csapatok közül csupán mi tudtunk beékelődni három vidéki csapat közé. *Megváltoztak az erőviszonyok, mert a vidéki csapatok sokat erősödtek, minden tekintetben.* Ha lépést akarunk tartani velük, márpedig nagyon szeretnénk, akkor alaposan fel kell kötni azt a bizonyos fehérneműnket. *Mi például ősszel olyan előnyt adtunk a Rábának, amelyet később remek sorozatokkal sem tudtunk ledolgozni.* Hiába, az elsőség kivívására csak olyan együttes képes, amelynek *helyén van a szíve, az esze, s a kondíciója is messze átlagon felüli.* Nos a Rába ETO ilyen csapatnak bizonyult!

Gratulálok és nagyon kíváncsian várom: mire lesznek képesek a BEK-ben és az új bajnokságban.

Verebes csatát nyert

SÓS KÁROLY
mesteredző, a TT tagja:

— A Tanácsadó Testület képviseletében, s ellenőrként is, többször találkoztam a győriekkel, számos mérkőzésükön megfigyelőként is jelen voltam. Mondhatom: *méltó kezekbe került a bajnoki cím!* Ez a Verebes fiatal, ügybuzgó ember, aki el tudta hitetni a játékosokkal, hogy ők a legjobbak az országban, s ha becsületesen élnek és készülnek, s szívvel harcolnak, csatát nyernek. Arról nem is beszélve, hogy begyakoroltatott néhány olyan taktikai variációt, amely meglepte az ellenfelet, sokszor nem is tudtak ellene mit kezdeni. Nem a lestaktikára gondolok elsősorban, hanem *az egész pályás letámadásra, a zárt, lassító középpályás játékukra, arra ahogyan mesterien közrefogták ellenfelüket, pontosabban azt a játékost, aki éppen a labdát birtokolta, aztán*

Szögletrúgás után a léc fölé öklözi a labdát Zsiborás. Előtte Szentes, balról Hajszán figyel éberen.

amikor megszerezték, mentek mint a veszedelem, valósággal meglódult az egész csapat. Mindenki mozgott, mindenki támadott, mindenki védekezett. Ehhez a játékfelfogáshoz persze kitűnő gyorsasági állóképességre van szükség. De a győriek *bírták a gyors rohangálást,* mégpedig úgy, hogy alig-alig látszott rajtuk különösebb fáradtság. *És mindig győzelemre játszottak,* nem elégedettek meg a döntetlennel, még az Üllői úton sem! Nagyon megnyerő volt az is, hogy 0-1 után is megőrizték higgadtságukat, s a rendszerint nagyszerű *Póczik* vezérletével újítani tudtak, s kapkodás nélkül, tervszerű, tudatos játékkal jobbára felülkerekedtek.

Nagy örömömre szolgálna ha ez a játékmódjuk a BEK-ben is jó szerepléshez vezetne. *Ráférne már egy kis kupa-siker a magyar labdarúgásra!*

Tudatosság és harcosság

SZENTMIHÁLYI ANTAL, a Videoton vezető edzője:

— Nekem személy szerint kellemetlen emlékem fűződik a győri együtteshez. Miért? Mert a rangadón, amelyet a sóstói stadionban vívtunk velük, több sérelem érte a csapatunkat. A bíró számos alkalommal hátrányos helyzetbe hozott bennünket, a Rába pedig nemcsak keményen harcolt, hanem olykor durván is. 2-2 volt az eredmény, s a pontvesztés letörte a csapatot. Ettől függetlenül azért, *teljes mértékben elismerem a Rába bajnokságának jogosságát,* s ezúton is gratulálok a vezetőknek, a játékosoknak, s leginkább *Verebes Józsefnek.*

Mi egymás között is sokat beszélgettünk arról, hogy mi a legnagyobb erénye az ETO-nak. A vélemények megoszlottak. Én edzői szemmel nézve a legtöbbre azt taksálom, hogy a *játékfelfogásuk nagy-nagy tudatosságot tükröz! Nem ösztönös futballt játszanak, s a lehető legkisebbre csökkentik a véletlen szerepét.* Azt akarják, hogy az ő törekvésük érvényesüljön a pályán, de ha ez nem sikerül, gyorsan átlátják a helyzetet, *tudnak változtatni,* s előbb vagy utóbb kizökkentik az ellenfelet a megszokott játékritmusából. Szóval kulturált, sokat kezdeményező focit játszanak, betöltik az egész pályát, s ami lényeges: *nem ijednek meg a saját árnyékuktól idegenben sem!*

Harcos erényeik, keménységük csillogtatására szükség lesz majd a BEK-mérkőzéseken. Meggyőződésem: ha nem lesznek túlságosan megilletődöttek, akkor a *legjobb európai csapatok versengésében is helytállnak.*

Szédületes gólerősség

TEMESVÁRI MIKLÓS az Ú. Dózsa vezető edzője:

— Mi a Rábától egyszer 2-0ra kikaptunk, egyszer pedig 3-1-re győztünk. Ha ebből a két mérkőzésből indulok ki, akkor azt mondhatnám, hogy semmi különöset nem láttam tőlük, s nem voltak jobbak, mint mi. A Vasas elleni mérkőzésükön ott voltam a Fáy utcában, az első félidőben remekeltek, gyors, lendületes, sok mozgásra épülő támadásaik szinte mindig veszélyesek voltak. És a tudósításokból is kiderült, hogy mérkőzéseik többségén az átlagosnál sokkal jobban játszottak. Bizonyítják ezt nagyarányú győzelmeik, a 9-2, a 7-1, s ki tudja még hányszor rúgtak négy gólnál többet. És ezek *az eredmények maguk helyett beszélnek, miként az is, hogy a bajnokságban 102 gólt rúgtak! Szédületes!*

Kétségtelen, hogy *modern futballt játszanak,* mást, mint a többi magyar csapat. Ügyesen és gyorsan alakítják ki a különféle játékhelyzeteket, s nemcsak védekezésben, hanem olykor támadásban is képesek voltak létszámfölény kialakítására. Ez pedig nem kis bravúr! *A Fortunával sem álltak hadilábon,* nem igen volt sérültjük, s így a lendületben lévő csapat összetételén csak a legritkább esetben kellett változtatni. *A Rába jó teljesítménye az okos, megfontolt szakmunkát dicséri, no meg azt a vezetést is, amely minden tekintetben meg tudta teremteni a kimagasló teljesítményhez szükséges feltételeket is.* Többek között remekül erősítettek. Ma Győrött nagyon jó a játékosanyag!

Hát ennyit mondanak a szakemberek.

És ugye ez nem is kevés.

NÉMETH GYULA

Az utolsó másodpercig

Arra a két percre kellemetlen emlékként gondolnak sokáig vissza a Nyíregyháza hívei. Az a százhúsz másodperc elégnek bizonyult a pécsi labdarúgóknak, hogy az utolsó fordulóban megfordítsák a vesztésre álló mérkőzés sorsát és ellenfelüket „osztályozóra utasítsák". Ha lehet, még ennél is rosszabbul járt egy kis francia amatőr csapat, szintén a bajnokság hajrájában.

A feljebb jutás, a bajnoki cím sorsa az utolsó mérkőzésre maradt. Az éllovas, amely azonos pontszám mellett előzte meg vetélytársát, a rúgott és a kapott gólokat tekintve sokkal jobban állt. Otthon játszva a már biztos kieső utolsó helyezett ellen, minden esélye megvolt a végső diadalra. Riválisa viszont a bronzéremre esélyes otthonában játszott, így hát eldőltnek tekintette mindenki a helyezéseket.

A bajnokaspiráns magabiztos játékkal tett szert 2:0-ás előnyre az első félidőben. Szünet után is fölényben játszott, habár több gól nem esett, mivel a csatárok sem erőltették túlzottan az ellenfél kapujának bevételét. Telt-múlt az idő, a játékvezető is már nemegyszer pillantott az órájára, amikor egy szinte vaktában előrevágott labdával megiramodott a vendégek balszélsője és a 16-osról nagy gólt ragasztott a hosszú sarokba. Döbbent csend támadt a pályán és nézőtéren egyaránt, a hazaiak veszekedve-vonakodva vonultak a középkör felé. A dühös középcsatár kezdésként egy nagyot rúgott a labdába, amelyet az ellenfél középhátvédje lekezelt és előrepasszolt. A még mindig civakodó hazaiak között — mint kés a vajban — hatolt előre egy újabb támadás, és befejezésként ismét villant az előbbi gólszerző bal szélső lába — a lövés védhetetlenül nyomta ki a hálót! A játékvezető középre mutatott, majd egy pillanattal később hármat fújt a sípjába. Vége...

S ez az egy perc a francia kisvárosban azért marad emlékezetes a futballszurkolók nagy táborában, mert este megérkezett a hír: a vetélytárs idegenben 1:0-ra győzött. Egy perc alatt lett „fuccs" a bajnokság. Íme a bizonyíték, hogy minden mérkőzés az utolsó másodpercig tart!

24 év után

Alig több, mint egy éve vette át a Dinamo Zágráb irányítását Miroslav Blazevic. Egy olyan együttes karmestere lett, amely évek óta ott küzdött a bajnoki címért vetélkedők sorában, de a csúcsra egyszer sem jutott fel.

A nemrégiben befejeződött idényben aztán bekövetkezett, amit olyan régen áhítoztak a csapatukhoz mindig hű zágrábi futballrajongók. A Dinamót annyi éven át jellemző formaingadozások elmaradtak, egyszer sem került az együttes hullámvölgybe, mindvégig kiegyensúlyozott teljesítményt nyújtott. Blazevic megtalálta a módját, hogyan kell a mérkőzések előtt feltüzelnie játékosait, és azok többnyire tudásuk maximumát hozták. A támadójátékra épített elképzelések jól beváltak, különösen az idegenben játszott mérkőzéseken szereztek sok váratlan pontot erőteljes rohamaikkal a zágrábiak. A szakemberek szerint a bajnokságot nyert csapat taktikailag is sokat fejlődött az elmúlt idényben.

Sokan dicsérik — nem ok nélkül — a játékosok nagyszerű erőnlétét és jó idegállapotát. Mindez hathatósan közrejátszott, hogy parádés hajrát teljesítve már két fordulóval a befejezés előtt biztosították az első helyet. Amikor győzedelmeskedtek a Czvena Zvezda, majd a Hajduk, tehát a két fő riválís ellen már mindenki biztosra vette a Dinamó végső győzelmét. Egyébként a tárgyilagos szurkolók — egyesületi hovatartozásra való tekintet nélkül — elismerik, hogy a jelenlegi tártósan legjobb csapat végzett az élen. A Dinamo ezzel fennállása óta negyedszer lett bajnok! Igaz, kicsit sokat kellett erre várni, nem kevesebbet, mint — 24 évet...

Legtöbben az új edző működésének tulajdonítják az elért eredményt, hiszen neki egy esztendő alatt sikerült, amit kollégái nem értek el több mint két évtizeden át. Nyilván ezért lehetett olvasni egy transzparensen a zágrábi stadionban: „Éljen Blazevic, sikerünk kovácsa!"

Száz válogatottság és gól-képtelenség

Rossi, Graziani, Lato, Smolarek, Uribe és Cubillas — márkás csatárnevek, ki hitte volna, hogy a bemutatkozó 90 percben egyetlen gólra sem képesek. S amíg tőlük várta mindenki a nagy tetteket, másra kellett odafigyelni. Nevezetesen a 26 éves *N'Konora, Kamerun* kapusára, akiről nem kisebb szakértő, mint a „Mágus" Heleino Herrera mondott szépeket:

— Ez a 26 éves fiatalember a „Fekete Jasin", szenzációt keltett bámulatos bravúrjaival, s nem csodálkozom a Barcelonán, hogy máris érdeklődik utána. Már most, különösebb tapasztalat nélkül a világ egyik legjobb kapusa.

Ami a tapasztalatot illeti, csak Afrikán kívül rutintalan, 26 éves, Peru ellen 61. alkalommal volt válogatott. Kamerunban a *Yaundei Párducnak* nevezik.

— Sepp Maier a példaképem — mondotta. — Egyszer találkoztam vele, nekem adta melegítőjét. Még mindig azt használom, ez az én kabalám.

N'Kono mellett a szupersztár *Rossi* szerény benyomást keltett, hiába, felette sem múlnak nyomtalanul az évek, főleg, ha nem játszik két évet...

— Belejövök, ha nem ezen a Mundiálon, akkor az őszi mérkőzésekre — reagált Rossi a bírálatokra.

N'Kono mellett a 40 éves Zoff érdemelt tapsokat. Nem védésekért (erre nem volt szüksége a lengyelek ellen), hanem századik válogatottságáért. A veterán Dino a hetedik a „százszoros válogatottak klubjában" s a brazil *Gilmar* után már a második kapus, aki eljutott a bűvös száz válogatottsághoz...

Algériai varázslók

A napot érdemes külön is feljegyezni: 1982. június 16, a színhely pedig Gijon. A VB-döntőben először szereplő Algéria 2-1-re legyőzte a gólarány javításra készült NSZK-t, s ezzel az 52 esztendős világbajnoki történelem legnagyobb szenzációját keltette. Ehhez csak két 1-0-ás eredmény hasonlítható:

1950-ben az Egyesült Államok győzelme Anglia ellen és 1966-ban a Koreai NDK sikere az olasz csillagok ellenében.

Ez a diadal szinte rendelésre jött *Joao Havelangenak*, mert a 10-1-es Salvador elleni magyar győzelem után elkezdték bírálgatni: kár volt 16-ról 24-esre felvizezni a világbajnoki döntő mezőnyét.

Algéria is a „felvizezők" közé számított, mígnem a 35 éves *Mahiedieme Khalef* edző meghódította a futballvilágot, s egyszeriben „afrikai varázslóknak kezdték nevezni őket. Szakértők serege vallotta, hogy Afrika legjobb játékosa, az 1958-ban születet *Lakthar Belloumi* már versenyben van futballban előkelőbb földrészek csillagaival, *Maradonával, Rummeniggével, Platinival* és másokkal.

— Nem vagyok sem afrikai Maradona, sem Platini, én Belloumi vagyok! — így szólt nagyon határozottan az újságíróknak. Tisztelem a nagyszerű játékosokat, de én magamat akarom adni. Csendben készültünk, nem beszéltünk esélyekről, s nem tiltakoztunk a már-már sértő legyintéseken, ha Algériáról esett szó. Nem lettünk szupersztárok. Egy igyekvő gárda a miénk, amely szeretne nyerni, amikor csak egy mód van erre.

Maradona keveset ad

Amikor az NSZK válogatottja hazatért tavaszi, argentínai mérkőzéséről, *Jupp Derwall* kapitány kijelentette:

— Menotti szépeket nyilatkozik, de nem tévesztheti meg senkit. Világbajnok gárdáján egyértelműen látszik, hogy négy év eltelt 1978. évi diadaluk óta. Sebezhetők védelemben, támadásaiknak nincs hegye, csodát várnak *Maradonától*. A legutóbbi Mundiálon *Kempes* megmentette őket, Maradona nem lesz képes erre.

Argentina barcelónai 90 perce tökéletesen igazolta a nyugatnémet szakembert. Belgium zavarba hozta védelmüket, Kempesék nem tették ugyanezt az ellenféllel, Maradona pedig 10 percig villogott, s utána egyre szürkébb játékossá vált.

Pelé, aki érzékeny azokra a kijelentésekre, hogy „Maradona az új Pelé, s esetleg jobb is lesz" s minden lehetőséget megragad, hogy „odaszúrjon" az argentinok ifjú csillagának.

— Óriási tehetség, de ebből lényegesen többet kellene adnia csapata segítségére. Amikor bajban voltak Belgium ellen, egy ilyen sztárnak át kellett volna venni a karmesteri pálcát. Úgy tűnik, többet reméltek tőle, mint amennyit tenni tud.

A spanyolországi bemutatkozás után kétségtelenül nem lehet Maradonát a világ elsőszámú játékosának tekinteni. Lényegesen felül-

Nyilasi Tibor elindul Francesko Jovel mellett. Magyarország–Salvador 10-1

MTI Külföldi Képszolgálat – Petrovits László felvétele

múlta őt a belga *Gerets*, aki minden kétséget eloszlatott, egyértelműen a világ legjobb jobbhátvédje.

Anglia és az olajfiúk

Ha angol labdarúgásról hall az ember, akkor azonnal jön a képzettársítás: ott izzadságos, kemény lihegés van a háttérben, a tribünökön pedig késhegyre menő ökölpárbaj a szigetországi szurkolók jóvoltából. Nos, a csoportselejtezőkből nagy nehezen Ibériáig elvergődött *Anglia* az első 90 percén megmutatta, hogy — továbbra is kötözködő hangulatú drukkereivel ellentétben — játékosai tudnak váltani: a sokszor önző módon egyénieskedő *Platini* által „túlvezérelt" franciák ellen lépésben nyertek. Tulajdonképpen az ember csak arra várt, hogy mikor is viszik döntésre a dolgot. *Ron Greenwood* csapata olykor „evergreen", azaz örökzöld játékot mutatott, megtépázva a gall kakas faroktollait. A kérdés az, hogy az igen jól fejelő szigetiek ellen *Michel Hidalgo* francia szövetségi kapitány miért állította a kapuba a mindössze 175 centis monacói *Ettorit*...? Mert ez a 27 éves portás nem tudta komolyan útját állni az angol rohamoknak, egyik gólnál sem volt fikarcnyi esélye sem a mentéshez. Törődött csapat benyomást keltette hát a francia, de mit mondhatunk akkor a csehszlovákokról? Venglos csapata úgy örülhet a *Kuvait* elleni pontszerzésnek, mint Móricz hőse a hetedik krajcárnak... Nehodáék szinte lézengtek a gyepen, nem volt egy határozott koreográfiájú támadásuk az arab futball brazil finesszel (az egykori legendás brazil hátvéd, Carlos Alberto tanítja őket három éve!) felerősített, atletikusan képzett, szélvészgyors, negyven-méteres körzeten belül már életveszélyesen tüzelő „olajfiúkkal" szemben... Persze bizonyára majd magukra találnak, erre nemcsak Európa-bajnoki, de olimpiai bajnoki aranyérmük is kötelezi őket.

Döntőnek beillő játék

— Ha ez a 90 perc volt a Mundial finálėja, akkor jól jártunk — mondta *Tele Santana* brazil szövetségi kapitány, arra utalva, hogy számos értékelő szerint e csoport *brazil—szovjetje* inkább VB-döntőt érdemelt volna, mint egy síma selejtezőt a legjobb tizenkettő jogáért. Mindvégig óriás iram, az egyik oldalon az 1970-es kiváló Pelé-csapatot idéző, technikai tökélyen, összeszokottságon alapuló zseniális kollektívizmussal, a másikon pedig a *Konsztantyin Beszkov* által „mértanivá" varázsolt sajátos stílussal. Mert Blohinék úgy „hegedültek" ezen a csatán, ahogyan illik. De csak 45 percig. Felesleges tingli-tanglik nélkül, célratörően szűrték meg a brazil támadásokat, olyan 50—60 méteres indításokkal, amiről mindenkinek a komputer fogalma villant be először... Hogy mégis Brazília vitte el a két pontot? Erre magyarázatot már csakis maguk a vörös mezes szovjet legények adhatnának, ha tudnak. Mert aki meg akar tartani egy előnyt, az óhatatlanul jóval közelebb szivárog kapujához, mint illik. *Szulakvelidzéék* elfeledték a második negyvenöt percre, hogy úgy lehet jól védekezni, ha támadnak...

A támadásból mindkét válogatott kivette részét a skót—új-zélandi mérkőzésen, amelyen egyetlen szándékos belemenés sem akadt. A „kiwik" mosolyogva játszottak, élvezték a Mundialt, az ellenfelet, azt, hogy a skót védelem zavarba is hozható, élvezték a futballt. Hát ezért lett olyan jó ez az 5-2-es skót sikerrel végződött mérkőzés, melyen azért Rough kapusnak volt izgulnivalója, hiszen az ifjú Wooddin például szépségdíjas gólt vágott kapujának bal alsó sarkába. Úgy, ahogyan az meg van írva. S akkor lett 3-2, amit nagyobb fegyelemmel akár döntetlenig vihetett volna Új-Zéland, de ők mást nem akartak, csak — játszani...

A kiegyenlítő gól után Socrates a kapu előtt, balról Besszonov, jobbról Sengelija a fejét fogja. Brazília–Szovjetunió 2-1

„NO pasaran!!"

Aki ott volt — márpedig többek között *Juan Carlos* király is fanyalogva távozott a 90 perc után... — a valenciai spanyol bemutatkozáson, az szitkozódhatott bőven, mert az önvilágbajnokjelölt spanyol válogatott szánalmasan vergődött a banánköztársaság tizenegye ellen, mely egyszerűen fügét mutatott *Santamaria* válogatottjának. A képlet egyszerű: végy egy 4—4—2-es felállást, vond magadra a rendezők csapatát, s azonnal használd ki hibáit. Fantázia és igazi kohéziós erő nélkül hiába a nagy nevek, *Juanito* és a többiek, ez bizonyosodott be mindjárt a mérkőzés első perceiben. Mert amint a középpályás *Zelayának* lehetősége adódott a hetedik percben a megugrásra, meg is tette, és pompás gólt lőtt *Arconadának*.

Ami utána következett, az Spanyolországban ismert mondat, csak épp régebben alkalmazták — a hondurasi együttes a „No pasaran!" jelszavának szellemében ölte az időt, s csak egyórányi játék után szánta meg az argentin (!) bíró a rendezőket, adott egy ajándékbüntetőt, amit *Ufarte* belőtt. Az első csoportforduló után joggal-okkal mondhatták el többen is: itt nincsenek előjogok, okok és korábbi címek, itt futni, játszani kell, s ebben az új játékban — ami a nagy hőség miatt kétségkívül az európai, hozzá nem szokott válogatottak ellensége volt! — a tökéletesen felkészült, idegenlégiósokat megszégyenítő kiképzésen átesett „kiscsapatok" bírták az iramot. És emellett bemutatták, hogy a hosszú hónapok készülődése alatt tökéletes képzést kaptak, technikailag felveszik a versenyt az európai középcsapatokkal bármikor.

Nincs sétameccs

Miután már láttuk az első kör mérkőzéseit, ismerjük az eredményeket, úgy ítéltük meg —, akár csak jóval korábban —, hogy csoportunkon belüli másik nagy ellenfelünk a továbbjutásért *Belgium* lesz.

Mi is úgy voltunk vele, mint valószínűleg mindenki, akit érdekel a Mundial, hogy a második körben a belgáknak nem lesz semmi gondjuk. Ha tízet nem is rúgnak — mert ritkán fordul elő labdarúgó mérkőzésen, pláne a VB-n, hogy minden bejön, mint nekünk —, jó néhányat minden bizonnyal.

Nos, az a *Salvador*, amely az új VB gólvilágrekord szenvedő alanya volt, bebizonyította, hogy aki itt Spanyolországban valamiféle sétára számít, az nagyon könnyen megütheti a bokáját.

Az a Belgium, amely kivételesen magas taktikai képzettségről téve tanúbizonyságot, a megnyitón oly pompás játékkal győzte le a világbajnokot, tulajdonképpen egy távoli lövésből eredt, nagyon *szerencsés góllal szerezte meg a vezetést*, miután már kihagyott féltucatnyi lehetőséget. Mikor ez a gól megszületett, biztosan így sóhajtott fel a szurkolótáboruk: most következik a többi...

De nem következett már egyetlen egy sem, mert *Vercauteren*, *Ceulemans* és a többiek nem tudták megakadályozni, hogy a salvadoriak —, akiknek minden igyekezetén úgy siklottak át Fazekasék, mintha a pályán sem lettek volna — csírájában széttördeljék a belgák lassú, körülményes próbálkozásait.

Mintha a belgák még nem tudták volna kipihenni a nyitó mérkőzés fáradalmait — pedig a két mérkőzés között 4 nap telt el —, esetleg túlságosan lebecsülték ellenfelüket? Vagy az történt, hogy Salvador, amely velünk szemben elsősorban gyenge csapatjátéka miatt maradt alul, tanult a leckéből, s elejétől végig komoly játékfegyelemről tett tanúbizonyságot?

EREDMÉNYEK, ÖSSZEÁLLÍTÁSOK

I. CSOPORT

OLASZORSZÁG—LENGYELORSZÁG 0-0

Vigo. 25 000 néző. V: Vautrot (francia)
Olaszország: Zoff — Gentile, Scirea, Collovati, Cabrini — Conti, Tardelli, Antognoni, Marini — Rossi, Graziani.
Lengyelország: Mlynarczyk — Majewski, Zmuda, Janas, Jalocha — Lato, Boniek, Matysik, Buncol — Iwan (Kusto 72. p.), Smolarek.

Jelenet az Olaszország–Lengyelország mérkőzésről (0-0)

PERU—KAMERUN 0-0

La Coruna, 20 000 néző. V: Wöhrer (osztrák)
Peru: Quiroga — Duarte, Diaz, Olaechea, Salguero — Cueto, Velasquez — Uribe, Cubillas (La Rosa 54. p), Leguia (Barbadillo 54. p). Oblitas.
Kamerun: N'Kono — M'Bom, Aoudou, Onana, Kaham — Abega, Mbida, Kunde — Ndjeya, Milla (Tokoto 90. p), Nguea (Bahoken 74. p).

OLASZORSZÁG—PERU 1-1 (1-0)

Vigo, 25 ezer néző. Vezette: Escweiler (NSZK).
Góllövő: Conti ill. Scirea (öngól).
Olaszország: Zoff — Gentile, Scirea, Collovati, Cabrini — Marini, Tardelli, Conti, Antognoni — Rossi (46. p Causio), Graziani.
Peru: Quiroga — Duarte, Diaz, Salguero, Olaechea — Cueto, Velasquez, Cubillas — Bardillo (65. p Leguia), Uribe (65. p La Rosa), Oblitas.

LENGYELORSZÁG—KAMERUN 0-0

La Coruna, 10 ezer néző. Vezette: Ponnet (Belgium).
Lengyelország: Mlynarczyk — Majewski, Janas, Zmuda, Jalocha — Lato, Buncol, Boniek — Palasz (68. p Kusto), Iwan (23. p Szarmach), Smolarek.
Kamerun: Nkono — Kaham, Ndjeya, Onana, Mbom — Abega, Kunde, Aoudou, Mbida — Milla, Nguea (46. p Tokoto).

II. CSOPORT

ALGÉRIA—NSZK 2-1 (0-0)

Gijon, 42 000 néző. V: Revoredo (perui)
Góllövők: Madjer (53. p), Belloumi (69. p), ill. Rummenigge (68. p).
Algéria: Cerbah — Merzekane, Kourichi, Djaadaoui, Mansouri — Dhaleb, Fergani, Zidane (Bensaoula 60. p), Belloumi — Madjer (Larbes 88. p), Asszad.
NSZK: Schumacher — Kaltz, Stielike, K. H. Förster, Briegel — Magath (Fischer 83. p), Dremmler, Breitner — Rummenigge, Hrubesch, Littbarski.

AUSZTRIA—CHILE 1-0 (1-0)

Oviedo, 20 000 néző. V: Cardellino (uruguayi)
Góllövő: Schachner (21. p).
Ausztria: Koncilia — Krauss, Obermayer, Pezzey, Degeorgi (Baumeister 78. p), — Hattenberger, Weber (Jurtin 80. p), Prohaska, Hintermaier — Schachner, Krankl.
Chile: Osben — Garrido, Figueroa, Valenzuela, Rigorra — Dubo, Ronvallet, Neira (Rojas 74. p), — Yanez, Caszely, Morosco (Gamboa 66. p).

III. CSOPORT

BELGIUM—ARGENTÍNA 1-0 (0-0)

Barcelona, 95 000 néző. V: Hrisztov (csehszlovák)
Góllövő: Vandenbergh (63. p).
Belgium: Pfaff — Gerets, L. Millecamps, De Schrijver, Baecke — Coeck, Vercauteren, Vandermissen — Czerniatynski, Vandenbergh, Ceulemans.
Argentína: Fillol — Olguin, L. Galvan, Passarella, Tarantini — Ardiles, Gallego, Maradona, Bertoni — Diaz (Valdano 63. p), Kempes.

MAGYARORSZÁG—SALVADOR 10-1 (3-0)

Elche, 20 000 néző. V: Al-Doy (bahreini)
Góllövők: Kiss (70., 73. és 77. p), Nyilasi (4. és 83. p), Fazekas (24. és 54. p), Pölöskei (11. p), Tóth (51. p) és Szentes (71. p) illetve Zapata (65. p).
Magyarország: Mészáros — Martos, Bálint, Garaba, Tóth — Müller (Szentes 69. p), Nyilasi, Sallai — Fazekas, Törőcsik (Kiss 56. p), Pölöskei.
Salvador: Mora — Castillo, Jovel, Rodriguez, Recinos — Ventura, Huezo, Rugamas (Ramirez 28. p) — J. Gonzales, Hernandez, Rivas.

ARGENTÍNA—MAGYARORSZÁG 4-1 (2-0)

Alicante, 38 ezer néző. Vezette: Lacarne (Algéria).
Góllövő: Maradona (2), Bertoni, Ardiles ill. Pölöskei.
Argentína: Fillol — Olguin, Galvan, Passarella, Tarantini (51. p Barbas) — Ardiles, Gallego, Kempes — Valdano (25. p Calderon), Maradona, Bertoni.
Magyarország: Mészáros — Martos (Fazekas 45. p), Bálint, Garaba, Tóth — Rab, Nyilasi, Sallai, Varga — Kiss (62. p Szentes), Pölöskei.

Ausztria–Chile 1-1. Osben, a chilei kapus és az osztrák Pezzey légiharca a labdáért

BELGIUM—SALVADOR 1-0 (1-0)

Elche, 10 ezer néző. Vezette: Moffat (Észak-Írország).
Góllövő: Coeck.
Belgium: Pfaff — Gerets, L. Millecamps, Meeuws, Baecke — Vandermissen, (46. p Van der Elst), Coeck, Vercauteren — Czerniatynski, Vandenbergh, Ceulemans (80. p Van Moer).
Salvador: Mora — Osorto (46. p Diaz), Jovel, Rodriguez, Recinos — Fagoaga, Zapata, Huezo, Ventura — Gonzalez, Rivas.

IV. CSOPORT

ANGLIA—FRANCIAORSZÁG 3-1 (1-1)

Bilbao, San Mames-stadion, 30 ezer néző, vezette: Garrido (portugál).
Góllövők: Robson (2., 67. perc), Mariner (83.) illetve Soler (26.).
Anglia: Shilton — Mills, Thompson, Butcher, Sansom (Neal, 90.) — Coppel, Robson, Wilkins, Rix — Mariner, Francis.
Franciaország: Ettori — Battiston, Tresor, Lopez, Bossis — Larios (Tigana, 73.), Giresse, Platini — Girard, Rocheteau (Six, 72.), Soler.

KUWAIT—CSEHSZLOVÁKIA 1-1 (0-1)

Valadolid, 7 ezer néző, vezette: Dwomoh (ghanai).
Góllövők: Al-Dakhil (58.) illetve Peneka (11-esből, 22.)
Kuwait: Tarabulsi — Saad, Mayoof, Mubarek, Jasem — Buloushi, Al-Houti, Ahmed (Kamil, 57.) — Al-Dakhil, Yacoub, Anbari.
Csehszlovákia: Hruska — Barmos, Fiala, Jurkemik, Kukucka — Panenka, Berger, Vizek — Nehoda, Janecka (Petrzela, 69.), Kriz (Bicovsky, 63.).

V. CSOPORT

SPANYOLORSZÁG—HONDURAS 1-1 (0-1)

Valencia, Luis Casanova-stadion, 70 ezer néző, vezette: Itthuralde (argentin).
Góllövők: Ufarte (11-esből, 65.) illetve Zelays (7.).
Spanyolország: Arconada — Camacho, Tendillo, Alesanco, Gordillo — J. Alonso, Zamora, M. Alonso — Juanito, Satrustegui, L. Ufarte.
Honduras: Arzu — Gutierrez, Villegas, Costly, Bulnez — Yearwood, Zelaya, Figueroa, Madariaga — Betancaurt, Morales.

JUGOSZLÁVIA—ÉSZAK-ÍRORSZÁG 0-0

Zaragoza, La Romareda-stadion, 25 ezer néző, vezette: Frederiksson (svéd).
Jugoszlávia: Pantelics — Jovanovics, Zajec, Hrsztics, Sztojkovics — Sljivo, Gudelj, Petrovics — Z. Vujovics, Susics, Surjak.
Észak-Írország: Jennings — C. Nicholl, J. Nicholl, McClelland, Donaghy, — M. O'Neill, McCreery, McIlroy, Hamilton — Armstrong, Whiteside.

VI. CSOPORT

BRAZÍLIA—SZOVJETUNIÓ 2-1 (0-1)

Sevilla, Sanhez Pizjuan-stadion, 70 ezer néző, vezette: Castillo (spanyol).
Góllövők: Bal, Socrates, Eder.
Brazília: Waldir Peres — Leonardo, Oscar, Luizinho, Junior — Socrates, Zico, Falcao — Dirceu (Paulo Isidoro, a szünetben), Serginho, Eder.
Szovjetunió: Daszajev — Szulakvelidze, Csivadze, Baltacsa, Gyemjanyenko — Besszonov, Gavrilov (Szuszloparov, 73.), Bal, Daraszelija — Sengelija (Andrejev, 90.), Blohin.

Bal messziről lő kapura, s megszületik a mérkőzés első gólja. Brazília–Szovjetunió 2-1

SKÓCIA—ÚJ-ZÉLAND 5-2 (3-0)

Malaga, La Rosaleda-stadion, 5 ezer néző, vezette: Socha (amerikai).
Góllövők: Wark (29., 32.), Dalglish (18.), Robertson Archibald (80.) illetve Summer (54.), Wooddin
Skócia: Rough — McGrain, Evans, Hansen, F. Gray — Strachan (Narey, 85.), Souness, Wark — Dalglish, Brazil (Archibald, 55.) Robertson.
Új-Zéland: van Hattum — Hill, Almond (Herbert 68.), Elrick, Malcomson — Sumner, MacKay, Crescwell, Boath — Rufer (Simonsen, 75.), Wooddin.

BRAZÍLIA—SKÓCIA 4-1 (1-1)

Sevilla, 42 ezer néző. Vezette: Calderon (Costa Rica).
Góllövő: Zico, Oscar, Eder, Falcao ill. Narey.
Brazília: Waldir Peres — Leandro, Oscar, Luisinho, Junior — Falcao, Socrates, Zico, Toninho Cerezo — Serginho (82. p Paulo Isidoro), Eder.

Skócia: Rough — Gray, Hansen, Miller, Narey — Souness, Strachan (64. p Dalglish), Hartford (68. p McLeish), Wark — Archibald, Robertson.

SZOVJETUNIÓ—ÚJ-ZÉLAND 3-0 (1-0)

Malaga, 20 ezer néző. Vezette: El Ghoul (Líbiai).
Góllövő: Gavrilov, Blohin, Baltacsa.
Szovjetunió: Daszajev — Szulakvelidze, Csivadze, Baltacsa, Gyemjanyenko — Besszonov, Gavrilov, (76. p Ropgyionov), Bal, Daraszelija (46. p Oganeszjan) — Sengegyionov), Bal, aDraszelija (46. p Oganeszjan) — Sengelija, Blohin.
Új-Zéland: Van Hattum — Dods, Herbert, Elrick, Boath — Mackay, Cole, Cresswell, Sumner — Rufer, Woodin.

LABDARÚGÁS
1982. JÚNIUS
XXVIII. ÉVFOLYAM
6. SZÁM

Az OTSH lapja ● Felelős szerkesztő: Tabák Endre
Szerkesztőség: Budapest VI., Népköztársaság útja 47. 1061 ● Telefon: 420-542
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat ● Felelős kiadó: dr. Petrus György igazgató
Kiadóhivatal: Budapest VI., Révai utca 16. ● Telefon: 116-660. ● Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőnél, a posta hírlapüzleteiben és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI 1900 Budapest V., József nádor tér 1.) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 216-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra
Előfizetési díj negyedévre 37,50 forint, egy évre 150,— forint
82.2517/2-06 ● Készült a Zrínyi Nyomdában ● Felelős vezető: Vágó Sándorné vezérigazgató

INDEX:
25 501
HU ISSN:
0133 – 1221

LABDARÚGÁS

127-26

RAMON DIAZ,
az argentin balszélső sem tudott eredményes lenni a belgák elleni nyitány alkalmával

BELLOUMI
az algériai csapat kiválósága kiütötte az NSZK nagy esélyes válogatott csapatát

THOMAS N'KONO
bravúrosan védte a bemutatkozáskor Kamerun hálóját